

gemeente
Barneveld

Programmabegroting 2025

Inhoudsopgave

1. Aanbieding en inleiding	1
2. Financieel beeld en beslispunten	5
3. Financiële begroting	8
4. Programma's	13
Programma 1 – Participatie & Ondersteuning	
Programma 2 – Bedrijvigheid & Bereikbaarheid	
Programma 3 – Woon- en Leefomgeving	
Programma 4 – Samenwerken, dienstverleners en besturen	
5. Paragrafen	38
Paragraaf 1 – Lokale heffingen	
Paragraaf 2 – Weerstandsvermogen en risicobeheersing	
Paragraaf 3 – Onderhoud kapitaalgoederen	
Paragraaf 4 – Financiering	
Paragraaf 5 – Grondbeleid	
Paragraaf 6 – Verbonden partijen	
Paragraaf 7 – Bedrijfsvoering	
Paragraaf 8 – Wet open overheid	
6. Bijlagen	67
1. Reserves en voorzieningen	
2. Beleidstoevoegingen 2025-2028	
3. Berekening EMU-saldo	
4. Overzicht programma's en taakvelden	
5. Kerngegevens en indicatoren	
6. Incidentele baten en lasten	
7. Taakstellingen	
8. Begrotingssubsidies	

Aanbieding en inleiding

Aanbieding

Geachte gemeenteraad,

Verantwoord groeien

Voor u ligt de Programmabegroting 2025. De gemeente Barneveld staat naast een belangrijke financiële uitdaging tevens voor een aantal stevige inhoudelijke opgaven, die direct samenhangen met de groei van de gemeente Barneveld. In de Kadernota 2025-2028 hebben wij deze beschreven. We hebben dan onder andere over:

- het realiseren van voldoende en effectieve jeugdzorg met minder middelen (hervormingsagenda Jeugd);
- het aanpakken van netcongestie en invulling geven aan de warmtetransitie;
- het verbeteren van bereikbaarheid en mobiliteit;
- het vormgeven aan een waardevol landelijk gebied met daarbinnen een hoogwaardige landbouwsector in balans met de natuur en met aandacht voor levendige dorpen;
- het investeren in de leefomgeving met aandacht voor veiligheid, groen en duurzaamheid. Met een accent op gezond kunnen bewegen en mogelijkheden voor ontmoeting;
- het realiseren van nog meer betaalbare woningen en nieuwe concepten zoals flexwoningen;
- het bieden van de hoognodige ontwikkelruimte aan onze ondernemers;
- het beter benutten van het potentieel van arbeidskrachten via omscholing;
- een proactief public affairs- en lobby beleid gericht op onze Barneveldse opgaven;
- een sterke bedrijfsvoering en het uitbouwen van onze realisatiekracht.

Al met al een ambitieuze agenda. Zeker in een tijd waarin de bijdragen vanuit het Rijk richting de gemeente teruglopen en het nog niet helder is hoe de nieuwe regeringsplannen er concreet uit zullen gaan zien voor onze gemeente. Afgezien van recent gepresenteerde Regeerprogramma. In ieder geval is het wel duidelijk dat we te maken zullen hebben met dalende inkomsten, terwijl er tegelijkertijd steeds meer taken worden neergelegd bij gemeenten. Meer doen met hetzelfde. Daarnaast zijn de opgaven en taken ook in kwalitatief opzicht steeds ingewikkelder geworden en nog meer met elkaar verknoot geraakt. Denk daarbij aan: klimaat, energie, stikstof, landbouw, natuur bedrijvigheid, wonen en gezondheid.

Verantwoordelijkheid nemen

Hoe het ook zij, we hebben ons daarmee te verhouden. Het realiseren van de agenda vraagt - los van de benodigde dosering en fasering - bovenal ook om het maken van keuzes. Op inhoud en op benodigde financiën. Keuzes waarvoor wij u in de Kadernota 2025-2028 een eerste aanzet hebben gegeven en die wij in de voorliggende Programmabegroting verder hebben uitgewerkt. In 2025 zetten we dan ook ferm onze schouders eronder. Wij nemen onze verantwoordelijkheid. Als eerste overheid staan wij voor onze inwoners, organisaties en ondernemers aan de lat voor een integrale aanpak. Wij werken daarom opgavegericht en zo veel mogelijk integraal. Veel is al in gang gezet. Zo werken wij aan het realiseren van voldoende woningbouw om het woningtekort het hoofd te bieden. Daarbij hebben we ook aandacht voor het op peil houden van het voorzieningenniveau bij een groeiend inwoneraantal. We willen onze agrariërs zo veel mogelijk zekerheid bieden over hun toekomst in combinatie met het versterken van de natuur. In de jeugdzorg voeren we veranderingen door om de zorg betaalbaar, doelmatig en bereikbaar te houden. Bestaanszekerheid bieden we waar dat nodig is en we bouwen aan een veilige en gezonde leefomgeving.

Samen werken aan de gemeente 'Barneveld' van morgen

Niet afwachten dus, maar zelf de regie voeren. Nu doen wat nodig is, om vorm te geven aan de gemeente 'Barneveld' van morgen. In de Kadernota 2025-2028 is daarvoor een route geschetst om meerjarig de benodigde extra financiële middelen vrij te spelen. In het komende jaar maken we via deze Programmabegroting een start. Dat doen wij allereerst door de 'basis op orde' te houden voor wat betreft de reguliere gemeentelijke taken. Daarnaast reiken onze ambities verder dan dat. De gemeente groeit in een gestaag tempo. 2025 staat voor ons dan ook in het teken van het verder goed faciliteren van de schaa sprong waarin onze gemeente zich bevindt. We hebben een gemeente voor ogen, waarin iedereen mee kan komen, mee kan doen en waarin we bovenal "samen redzaam" zijn. Een gemeente met voldoende woningen, goede infrastructuur, werkgelegenheid, toekomst voor het landelijk gebied en adequate maatschappelijke voorzieningen. Het gaat om verantwoord groeien. Daar zijn zetten wij op in. Dat willen wij vooral samen doen. Met u en met onze inwoners, organisaties en ondernemers.

Aan de slag in 2025

In deze begroting schetsen we via de 4 programma's onze plannen voor 2025. We laten - in lijn met de Kadernota 2025-2028 - zien hoe we onze doelen gaan bereiken binnen een (meerjarig) sluitende begroting. 2025 is ook het jaar waarin we de omgevingsvisie 2040 voor de gemeente Barneveld gaan vaststellen. We geven daarin aan wat nodig is voor een gezonde en duurzame groei. Daarvoor zijn extra investeringen vereist in de leefomgeving, maar ook met betrekking tot het voorzieningenniveau. 2025 is het voorbereidingsjaar als het gaat om het realiseren van de benodigde extra financiële ruimte. Dat doen we allereerst door kritisch te kijken naar onze eigen uitgaven en kosten en naar het doen van ombuigingen. Maar dat alles heeft zonder meer impact en maatschappelijk effect en kan niet onbeperkt. We ontkomen dan ook niet aan ombuigingen en het verhogen van de inkomsten via de gemeentelijke belastingen. Wij doen dat in nauwe

samenspraak met u, onze inwoners en maatschappelijke partners. Daarvoor werken wij eerst een aantal ombuigingsscenario's uit in maatregelen en bespreken deze via toegesneden participatietraject om vervolgens in de eerste helft van 2025 definitieve keuzes te maken en deze via de Kadernota 2026 -2029 aan u voor te leggen. We doen dit - zoals aangekondigd in de Kadernota 2025-2028 - aan de hand van een projectplan. Daarin geven wij specifiek aan hoe, met wie (participatie) en wanneer wij de gestelde resultaten willen bereiken. Het projectplan sturen wij u separaat en tijdig toe ter kennisname, zodat u dit kunt betrekken bij de verdere begrotingsbehandeling.

We beseffen de impact die volgend jaar vast te stellen ombuigingen zullen hebben, maar we doen dit vanuit het besef dat het nodig is om onze gemeente tijdig voor te bereiden op de gevolgen van een gestage groei gedurende de komende jaren. Anders gezegd, nu de voorbereidingen treffen voor de gemeente 'Barneveld' van morgen. De Programmabegroting 2025, die wij u aanbieden, vormt de basis hiervoor en is de uitwerking van de Kadernota 2025-2028. Graag gaan wij met u hierover in gesprek.

Het college van burgemeester en wethouders van Barneveld

Secretaris
W. Wieringa

Burgemeester
J. van der Tak

Inleiding

1. Bestuurlijke opgave

Morgen begint vandaag

In 2025 spreken we met u over de Omgevingsvisie met daarin verwoord onze ambitie voor Barneveld in 2040 en het voorkeursscenario om die te bereiken. De omgevingsvisie fungeert als inhoudelijk kompas om op te koersen. Daarnaast leggen we in samenhang met de Omgevingsvisie eveneens in 2025 een geactualiseerde kaderstelling aan u voor m.b.t. de activiteiten in het Sociale Domein. Twee belangrijke koersbepalende documenten dus ter bespreking en vaststelling. Die bepalen onze ambities.

Zo streven wij naar een gemeente die bestaat uit een gezonde, inclusieve en vitale samenleving. We willen divers samengestelde wijken, waarin generaties zodanig samenleven dat er sociale samenhang is en waarin mensen naar elkaar omzien. Waar vergrijzing wordt opgevangen en zorg wordt gedeeld. Een samenleving met onveranderde zelf- en samenredzaamheid. Waar inwoners voldoende bestaanszekerheid hebben en leven in een gezonde en veilige leefomgeving.

Op weg naar een gemeente waarin de vitaliteit van elke kern voorop staat. Dit impliceert dat elke kern beschikt over een passend voorzieningenaanbod en voldoende nieuwbouw aanwezig is. Zo spreiden we de groei richting 2040 evenwichtig met ongeveer 8000 woningen. Onze wijken zijn groen en klimaatbestendig ingericht met een robuuste openbare ruimte met voldoende sport-, beweeg-, cultuur- en ontmoetingsmogelijkheden. We houden onze gemeente bereikbaar met een robuuste structuur van rondwegen en radialen rond de kernen Barneveld, Voorthuizen en onze bedrijventerreinen. We werken binnen beschermd of herstelde landschappen, waterlopen en natuur aan een aantrekkelijk gebied voor mens, plant en dier. Daarbinnen heeft de bloeiende en innovatieve agrarische sector op passende plekken een duurzame en toekomstbestendige plaats, die in evenwicht is met de omgeving.

Vanuit die visie werken wij aan een verantwoorde groei. Dat is de bestuurlijke opgave voor deze programmabegroting. Dit vraagt om aanzienlijke investeringen in de leefomgeving en beleidsimpulsen. We treffen in 2025 de benodigde voorbereidingen voor de investeringen door te zorgen voor de benodigde extra middelen. Onze hoofdoggave is om als gemeente op een verantwoorde wijze de schaa sprong door te maken richting 2040. Een groei ten dienste van onze samenleving en niet andersom. Waarbij we inzetten op het versterken van de gemeenschapszin en ondernemerszin die de kracht vormen van onze gemeente. De omgevingsvisie vraagt na vaststelling om uitvoering. Op tal van onderdelen zullen we samen met onze inwoners, organisaties en ondernemers aan de slag gaan. We doen het samen! Groeien in verbinding.

2. Financiële situatie

Voor het realiseren van de geschetste ambities zijn extra middelen nodig. En juist ook op korte termijn, terwijl tegelijkertijd de inkomsten vanuit het Rijk afnemen en taken toenemen. In de Kadernota 2025-2028 hebben wij dit reeds beschreven en het financiële meerjarenperspectief geschetst. Deze is door uw raad als kader voor de Programmabegroting 2025 vastgesteld. De Meerjarenprognose ziet er als volgt uit:

bedragen x € 1.000

Meerjarenraming	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Begrotingsresultaat Programmabegroting 2024	1.399	- 7.226	- 8.897	- 8.897
Raadsbesluiten gedurende 2024	2.190	1.970	3.785	3.785
Totaal mutaties Kadernota 2025	- 7.986	- 867	- 42	- 478
Maatregelen Kadernota 2025	2.900	4.771	5.237	5.850

Prognose resultaat per begrotingsjaar bij Kadernota 2025*	- 1.497	- 1.352	83	260
Meicirculaire 2024 - effect t.o.v. Kadernota 2025	439	559	393	208
Prognose resultaat per begrotingsjaar na Meicirculaire 2024	- 1.058	- 793	476	468
Totaal mutaties programmabegroting 2025	1.513	- 689	- 970	- 1.404
Prognose resultaat per begrotingsjaar	455	- 1.482	- 494	- 936
Waarvan incidenteel	- 4.141	- 2.866	- 1.458	- 2.068
Totaal Structureel resultaat	4.596	1.384	964	1.132

**Dit is de stand van de door de raad vastgestelde Kadernota 2025 waarbij het erratum en amendement A24-54 zijn verwerkt.*

In het hoofdstuk Financiële begroting onder meerjarenperspectief vindt u een uitgebreidere toelichting op de meerjarenraming 2025-2028.

3. Uitgangspunten

De visie en ambitie zetten we om in inhoudelijke, financiële en organisatorische uitgangspunten in 2025.

3.1. Inhoudelijke uitgangspunten

- *Basis op Orde*

De 'basis op orde' gaat om het zo goed mogelijk uitvoeren van reguliere gemeentelijke taken vanuit een financieel gezonde basis. Zoals het bieden van een eigentijdse dienstverlening en een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving. Het gaat ook om het beheer van onze gebouwen, wegen, werkterreinen en het landelijk gebied. En bijvoorbeeld om het werken met inwoners aan onze sterke sociale infrastructuur. Voor de 'basis op orde' zijn reguliere begrotingsbudgetten beschikbaar. Daarnaast investeren we via het Uitvoeringsplan 2025 van het MIP en versterken we ons bestaand beleid met diverse beleidstoevoegingen. Zo verbreden we de basis zodat autonome ontwikkelingen en de groei van onze gemeente opgevangen kunnen worden. Bij de Kadernota 2025-2028 zijn deze zaken reeds besloten, de Programmabegroting 2025 is een uitwerking voor 2025. Om hieraan uitvoering te kunnen geven zetten we in 2025 in op een combinatie van realistisch begroten, gefaseerd verhogen van gemeentelijke belastingen en leges maar ook op bezuinigingen. Een voorbeeld daarvan is de maatregel 'grip op arbeidskosten', waarbij we vooral ook kijken naar de eigen organisatie en we een taakstelling oplopend naar € 1 miljoen hebben opgenomen.

- *Verantwoord groeien*

De gemeente staat de komende jaren voor forse opgaven. In 2025 bereiden wij een aantal grote investeringen voor. Bijvoorbeeld voor infrastructuur (rondweg Oost, toekomstbestendige aansluiting A30), werkterreinen en onderwijshuisvesting. Investerings die nu nog niet in het MIP zijn opgenomen maar waarvoor we komend jaar ruimte maken. Bij verantwoorde groei gaat het ook om het toekomstbestendig maken van een gemeente met substantieel meer inwoners. Dit doen we via gerichte beleidsimpulsen bijvoorbeeld in het beleidskader van het sociaal domein, toekomst landelijk gebied, onze visie op zorg en wonen, opvang van specifieke groepen klimaatadaptatie, bomenbeleidsplan en cultuurvisie. In 2025 leggen wij de basis en inventariseren we wat nog meer nodig is.

3.2. Financiële uitgangspunten

Het bieden van een financieel (meerjarig) sluitende begroting met daarbij een stevige 'basis op orde'.

In de meerjarenprognose is sprake van een oplopend meerjarig tekort. Dat heeft gedeeltelijk te maken met het verminderen van de inkomsten vanuit het Rijk. Het heeft ook te maken met beleidstoevoegingen in de 'basis op orde' en het opvangen van autonome ontwikkelingen zoals prijs- en loonontwikkelingen en het onderhouden van het uitgebreide woongebied (areaal). Het uitgangspunt is daarom om vanaf 2026 gefaseerd extra financiële ruimte te realiseren voor 'verantwoord groeien'. Daarvoor zijn besparingen nodig in combinatie met het gefaseerd verhogen van de gemeentelijke belastingen en leges. Deze ombuigingsopgave heeft een bandbreedte van € 4 - 9 miljoen, waarvan:

- € 4 - 4,5 miljoen (deels ingaand) vanaf 2025 structureel nodig is voor de "Basis op orde" in combinatie met het realiseren van een sluitend meerjarenperspectief;
- € 5 miljoen vanaf 2026 structureel nodig is voor "Verantwoord groeien".

In de Kadernota 2025-2028 is met ingang van de Programmabegroting 2025 het volgende kader vastgesteld:

1. De prioriteiten voor de komende jaren, zoals verwoord in de 4 programma's, als eerste uitwerking van de "basis op orde" en "verantwoord groeien" vast te stellen en deze als inhoudelijk kader te hanteren voor de Programmabegroting 2025;
2. Om voor 2025 een sluitende begroting te kunnen maken de volgende pakketten voor dekking te verwerken:
 - a. Basis: € 1,5 - 2,5 miljoen (structureel oplopend vanaf 2025);
 - b. Basis plus: € 1 - 2 miljoen (structureel oplopend vanaf 2025).
3. Het college de opdracht te geven om voor de (financiële) keuzes onder de lijn 'Verantwoord groeien' taakstellend € 5 miljoen structurele dekking te zoeken door invulling te geven aan maatregelen uit het Aanvullend pakket via ingroei vanaf 2026 en:
 - a. Hierbinnen voor € 3 miljoen structureel om te buigen aan de kostenkant van de begroting evenwichtig verdeeld over de scenario's die betrekking hebben op het ombuigen van de lasten: Versoberen, Hervormingsagenda Jeugd, Bezuinigen op subsidies, Organisatie eenheden samenvoegen of uitbesteden, Verduurzamen, Zelf Samen Gemeente en Temporiseren en schrappen van investeringen;
 - b. Hierbinnen voor € 1,6 miljoen structureel om te buigen aan de batenkant van de begroting op het scenario Verhogen OZB door in de jaren 2025-2028 de OZB bovenop de indexatie met 2,5% extra per jaar te verhogen;
 - c. Hierbinnen voor € 0,4 miljoen structureel om te buigen aan de batenkant van de begroting op het scenario Verhogen belastingen, leges, heffingen en overige baten.

Om de 'basis op orde' uit te voeren binnen een (meerjarig) sluitende begroting

- Starten we in 2025 met het uitvoeren van voorgestelde ombuigingen Basispakket en Basispakket plus. Dit is oplopend in 2025: 2 miljoen, 2026: 1,6 miljoen, 2027: 0,8 miljoen, 2028: 0,6 miljoen (= cumulatief 5 miljoen). In deze begroting is de taakstelling voor 2025 doorgevoerd via de volgende maatregelen:
 - Realistisch begroten fase 2
 - Sturen op inhuur
 - Verhoging leges, OZB
 - Verlenging afschrijvingstermijnen

Om verantwoord groeien mogelijk te maken via een extra aanvullend maatregelenpakket

- Werken we ombuigingen vanuit de in de Kadernota 2025-2028 voorgestelde scenario's uit. In het begrotingsjaar 2025 bereiden we mogelijke ombuigingen voor, die voortvloeien uit de voorgestelde scenario's. We doen dit samen met onze inwoners en maatschappelijke partners. Na participatie en weging van alle gegeven input en adviezen stellen we de ombuigingen vast en leggen we deze via de Kadernota 2026-2029 aan de gemeenteraad voor ter bespreking en vaststelling.

3.3 Organisatorische uitgangspunten

We werken sinds een aantal jaren aan een toekomstbestendige organisatie, die de grote opgaven behorend bij een groeiende gemeente op kan pakken. Daarvoor is het ontwikkelprogramma 'Barneveld groeit' ingezet. In 2025 ronden wij dit zoveel mogelijk af met daarbij de volgende accenten:

- *Interne dienstverleningsprocessen en systemen op orde*
 - Tijdig vervangen en vernieuwen.
- *Opgavegericht werken*
 - Complexe opgaven zijn uitgewerkt in integrale programma's voorzien van doelen, inspanningen en jaarlijkse resultaten.
- *Omgevingsbewust*
 - Via een versterkt strategisch vermogen tijdig ontwikkelingen signaleren, daarop acteren en waar nodig beïnvloeden ten gunste van de Barneveldse opgaven.
 - Open en bereikbaar zijn via toegankelijke dienstverlening.
 - Organisatiebreed de nadruk leggen op vroegtijdig samenwerken met inwoners, organisaties, ondernemers en mede-overheden, binnen de gemeente, in de directe regio('s) en via relevante netwerken
 - Het van buiten naar binnen denken' als rode draad ' te integreren in de processen ondersteund door de instrumenten vanuit participatie en gebiedsgericht werken.
- *Meerjarig sturen*
 - Onder andere door het als gemeente verder vooruitkijken en plannen door een doorontwikkeling van Meerjareninvesteringsprogramma.
 - Door het tijdig actualiseren van beleid en dat te monitoren.
 - Door portfoliomanagement in te richten dat het tijdig (bij)stellen van prioriteiten en het realistisch plannen van de jaarlijks uit te voeren activiteiten ondersteunt.

4. Wat we gaan doen in 2025

Van visie en ambitie ⇒ Basis op orde en Verantwoord groeien ⇒ Begrotingsprogramma's

In 2025 geven wij uitvoering aan de vier begrotingsprogramma's:

- Participatie en ondersteuning
- Bedrijvigheid & Bereikbaarheid
- Woon- en Leefomgeving
- Samenwerken, Dienstverleners en Besturen

Eenzijds ten behoeve van de 'basis op orde' op de korte termijn en anderzijds bereiden wij de extra investeringen en beleidsimpulsen voor 'verantwoord groeien' voor. Bij de Kadernota 2025-2028 hebben wij de activiteiten voor de vier begrotingsprogramma's geprioriteerd. In de voorliggende Programmabegroting 2025 gaan we een spade dieper. We beschrijven per programma de belangrijke ontwikkelingen, wat we willen bereiken, via welke speerpunten en met welke activiteiten. Ook wordt per speerpunt de koppeling gelegd met vastgestelde beleidstoevoegingen voor 2025.

Realiseren van het Uitvoeringsplan MIP 2025

Bij de Kadernota 2025-2028 is besloten het investeringsplafond voor 2025 met inachtneming van het aangenomen amendement A24-54 (Oldenbarneveldplein/ Begoniastraat) met € 2,61 miljoen op te hogen en de structurele kapitaallast van € 117.000 op te nemen in de prognose van de meerjarenbegroting 2025-2028. In het Uitvoeringsplan Meerjareninvesteringsplan (MIP) 2025 zijn door uw raad kredieten beschikbaar gesteld voor een totaalbedrag van € 63,3 miljoen, als volgt verdeeld over de jaarschijven: **2025: 25,9 miljoen**; 2026: 20,7 miljoen; 2027: 16,7 miljoen. Voor verdere details verwijzen wij naar de bijlage m.b.t. het MIP en het uitvoeringsplan 2025. Veel van de investeringen vanuit het MIP betreffen het beheer en onderhouden en zijn onderdeel van 'basis op orde'. Tegelijkertijd bereiden we in 2025 extra investeringen voor in de jaren daarna voor 'verantwoorde groei'. In de sfeer van het toekomstbestendig maken van onze infrastructuur, op peil houden en uitbreiden van het voorzieningenniveau en het doorontwikkelen van onze werkterreinen.

5. Leeswijzer

In de hiernavolgende hoofdstukken verdiepen wij de onderwerpen als volgt:

- *Financieel beeld en beslispunten*
Een analyse en wat we te beslissen hebben.
- *Financiële begroting*
- *De vier begrotingsprogramma's*
In de programma's zoomen we in op de ontwikkelingen en opgaven en werken deze uit in speerpunten. Daarin vindt u het nieuwe beleid en de koppeling met de beleidstoevoegingen.
- *Paragrafen*
In de paragrafen zijn de beleidslijnen vastgelegd met betrekking tot de meer beheersmatige activiteiten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen met een groot financieel belang, die versnipperd in de begroting staan, worden gebundeld in een kort overzicht. Om de raad voldoende inzicht te geven.
- *Bijlagen*

Financieel beeld en beslispunten

Inleiding

Met de Kadernota 2025-2028 is het speelveld en de uitgangspunten voor de Programmabegroting 2025 en de procedure (wat gaan we wanneer doen) bepaald. In de Kadernota stellen we het 'Verantwoord groeien' centraal. De gemeente Barneveld staat de komende jaren voor een behoorlijke groeiopgave. Om deze groei te faciliteren zijn investeringen nodig in zowel de fysieke leefomgeving als de sociale dimensies van de leefomgeving. Groei buiten vraagt ook om groei binnen waardoor tevens aanvullende investeringen in de ambtelijke organisatie nodig zijn. Kortom, het realiseren van een verantwoorde groei van de gemeente Barneveld vanuit een solide financiële basis. Om vanuit die visie de noodzakelijke maatregelen te kunnen nemen voor nu en in de toekomst moeten er financiële keuzes gemaakt worden. De prognose meerjarenbegroting liet voor de komende jaren namelijk een oplopend tekort zien, mede door de ontwikkelingen in de Rijksinkomsten. In de Kadernota hebben we daarom een pakket van maatregelen opgenomen om het tekort terug te brengen.

In deze programmabegroting 2025, een verdere uitwerking van de Kadernota en financiële ontwikkelingen die later plaats hebben gevonden, presenteren we een meerjarig sluitende begroting. Hier is de bezuinigingsopgave in opgenomen, die nog niet volledig is ingevuld. In bijlage 7 Taakstellingen treft u een toelichting op de voortgang en invulling van de maatregelpakketten.

Financieel beeld

Financiële positie

De gemeente Barneveld is over het algemeen een financieel gezonde gemeente. Voor het realiseren van de geschetste ambities zijn wel extra middelen nodig, terwijl tegelijkertijd de inkomsten vanuit het Rijk afnemen en taken toenemen. In de Kadernota 2025-2028 hebben wij dit reeds beschreven en het financiële meerjarenperspectief geschetst. Deze is door uw raad als kader voor de Programmabegroting 2025 vastgesteld.

De komende jaren is sprake van een oplopend financieel tekort. Wij zijn daar als gemeente Barneveld niet uniek in. Veel gemeenten hebben hiermee te maken, soms in nog heviger

mate. Belangrijke disclaimer is het Regeringsprogramma van het nieuwe kabinet dat in september is gepresenteerd. Dit kan nog leiden tot bijstelling. Zeker nu recent bekend is geworden dat de financiële situatie van het Rijk (na vaststelling van het Hoofdlijnenakkoord) verder is verslechterd en verdere ombuigingen nodig zullen zijn.

Vooralsnog is het reeds vastgestelde financiële meerjarenperspectief bij de Kadernota 2025-2028 ons uitgangspunt. Met ingang van deze begroting maken we een start met een bezuinigingsopgave van structureel € 4-5 miljoen, gericht op een (meerjarige) sluitende begroting. Daarnaast is er een extra maatregelenpakket van structureel € 5 miljoen om gefaseerd extra financiële ruimte te creëren vanaf 2026.

Na de vaststelling van de Kadernota 2025-2028 hebben nog wat ontwikkelingen plaatsgevonden waardoor het meerjarenperspectief iets verandert. Dit is toegelicht onder het meerjarenperspectief in het hoofdstuk financieel beeld. Hierdoor stellen we meerjarig een begroting voor waarvan de structurele uitgaven gedekt worden door structurele inkomsten. Hier is de bezuinigingsopgave al in opgenomen.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen komt uit op een factor van 1,00. Dit is net onder de optimale bandbreedte (1,2 - 1,6), maar wel binnen de minimale streefwaarde. Hierbij is nog geen rekening gehouden met een storting van het verwachte positieve resultaat 2024 in de algemene reserve (Tweede Tussenrapportage 2024). Het weerstandsvermogen moet mede worden beoordeeld in het licht van de solvabiliteit. De beschikbare weerstandscapaciteit maakt hier onderdeel van uit. De solvabiliteit (zie paragraaf 2.6) bevindt zich boven de minimale streefwaarde.

Meerjarenbalans prognose en financiële ratio's

Wij beoordelen de financiële positie van de gemeente Barneveld niet alleen op basis van het weerstandsvermogen en het begrotingsresultaat, maar ook op basis van de solvabiliteit en de netto-schuldquote gebaseerd op een meerjarenbalans prognose. In paragraaf 2.6 is een meerjarenbalans prognose opgenomen. Graag verwijzen wij u hiernaar.

In deze begroting zien we dat de solvabiliteit, ten opzichte van de jaarverslaggeving 2023 (35%), in 2025 daalt (28%), maar meerjarig boven de drempelwaarde van 20% blijft. De netto schuldquote stijgt ten opzichte van de jaarverslaggeving 2023. Dit heeft vooral te maken met het investeringsvolume en voorraden grondexploitaties. Een belangrijk deel van het investeringsvolume moet gefinancierd worden met vreemd vermogen. Voor een nadere toelichting, aanvullende kengetallen en definities van deze financiële kengetallen verwijzen wij u graag naar paragraaf 2.

De komende jaren blijven de financiële kengetallen de aandacht vragen. Onze ambities gaan namelijk gepaard met investeringen. Hierdoor zal bijvoorbeeld de netto schuldquote de komende jaren hoog blijven.

Beleids toevoegingen

In deze begroting zijn ten opzichte van de Kadernota 2025-2028 geen nieuwe beleids toevoegingen opgenomen. Een totaalbeeld vindt u terug in bijlage 2.

Tarieven

Voor 2025 is het percentage voor de inflatieontwikkeling vastgesteld op 4,7%. Dit geldt voor alle belastingen, heffingen en leges tenzij er vanwege maximale kostendekkendheid of wettelijke maximumtarieven aanpassingen noodzakelijk zijn. Voor de OZB betekent dit, afgezien van de groei, een stijging van de opbrengst met 4,7% inflatie voor eigenaren woningen en voor de eigenaren en gebruikers van niet-woningen. Daarnaast is in de Kadernota 2025-2028 voor "Verantwoord groeien" gekozen om het scenario Verhogen van de OZB toe te passen. Dit betekent dat de OZB naast de indexatie jaarlijks met 2,5% zal worden verhoogd gedurende een periode van vier jaar. Dit komt voor 2025 neer op een OZB stijging van de opbrengst van 7,2%

Bij tarieven streven wij naar een kostendekkend tarief, waarbij wij zo nodig een geleidelijke tariefontwikkeling voorstaan. Voor de afvalstoffenheffing wordt een tariefstijging van 6,5% voorgesteld. Als gevolg van inflatie en daarmee stijgende kosten voor personeel en materieel nemen de totale lasten binnen het product Afval toe (stijging van 3.5%). Daarnaast is een belangrijke component in deze toename het toepassen van een hoger overhead-percentage. Waar voorheen met 50% werd gerekend, wordt nu 60% toegepast (stijging 3%), zie voor een nadere toelichting de paragraaf Lokale heffingen en de bijlage Taakstellingen. Om de kostendekkendheid te behouden is in 2025 een tariefstijging van 6,5% benodigd.

Voor de rioolheffing is er sprake van een tariefsverhoging met 4% op basis van het in mei 2021 vastgestelde GRP. Door de verhoging van het overhead-percentage komt de uiteindelijke tariefsverhoging uit op 7%.

De lasten binnen het product Begraven zijn de laatste jaren toegenomen, dit is voornamelijk het gevolg van de lasten die voortvloeien uit de investeringen. Daarnaast bleven de gerealiseerde inkomsten uit de leges achter ten opzichte van de begroting. Om naar een hoger kostendekkendheidspercentage te groeien is een inhaalslag nodig wat betreft de inkomsten uit de grafleges (zie onderaan de aanvullende toelichting op kostendekkendheid). Om invulling te geven aan het in de Kadernota 2025 opgenomen Basispakket Plus wordt in de Programmabegroting 2025 voor de grafrechten een verhoging voorgesteld van het overheadpercentage naar 60%. De leges voor de grafrechten worden daarom voor komend jaar verhoogd met 25%. Vanaf 2025 worden de opbrengsten jaarlijks gemonitord en daar waar nodig worden de tarieven verder bijgesteld om het gewenste kostendekkendheidspercentage te

bereiken.

Ook voor de forensen- en toeristenbelasting wordt voor 2025 het percentage voor de inflatieontwikkeling van 4,7% toegepast. In de Kadernota 2025-2028 is gekozen voor "Verantwoord groeien" en het scenario van de verhoging van de OZB toe te passen met een jaarlijkse verhoging van 2,5% gedurende een periode van vier jaar. Vanuit de aangenomen motie M24-66 zal deze jaarlijkse verhoging overeenkomstig voor de forensenbelasting worden toegepast. Voor de toeristenbelasting willen wij hier vanaf wijken. Uit de benchmark van de tarieven van de toeristenbelasting met de omliggende gemeenten komt naar voren dat Barneveld het laagste tarief per overnachting heeft (€ 1,19). Gelet hierop stellen wij voor het tarief per overnachting aanvullend te verhogen naar € 1,35 per overnachting. Dit komt neer op een totale verhoging van 14% (inclusief inflatie). Daarnaast wordt begin volgend jaar nader onderzoek gedaan naar een vorm differentiatie die voor 2026 toegepast kan worden met als uitgangspunt een groei van het (hoogste)tarief naar € 1,50 per overnachting. Tevens zal voor komend jaar een actualisatie van de verordeningen forensen- en toeristenbelasting plaatsvinden die dit najaar ter vaststelling worden aangeboden.

Beslispunten

Wij stellen u voor de Programmabegroting 2025 vast te stellen en daarmee:

1. opdracht te verlenen aan ons college tot uitvoering van de programma's en de bijbehorende doelstellingen en speerpunten vast te stellen;
2. de bijbehorende budgetten per programma voor 2025 te autoriseren;
3. de voorgestelde aanwendungen en stortingen in de reserves en voorzieningen te autoriseren zoals opgenomen in bijlage 1;
4. de belastingen (ozb en forensen- en toeristenbelasting) voor het jaar 2025 te verhogen met de bij de Kadernota 2025 voorgestelde 4,7% voor inflatie;
 - 5a. de OZB extra te verhogen met de bij de Kadernota 2025 voorgestelde verhoging van 2,5% per jaar voor de jaren 2025-2028;
 - 5b. de jaarlijkse extra verhoging OZB voor de jaren 2026 - 2028 bij de Kadernota 2026 te heroverwegen en te toetsen op noodzaak;
6. de forensenbelasting extra te verhogen met 2,5% per jaar voor de jaren 2025-2028, als uitvoering van de motie M24-66;
7. de toeristenbelasting extra te verhogen met 9,3% in 2025, als uitvoering van de motie M24-66;
8. het toe te rekenen overheadpercentage in 2025 te verhogen van 50% naar 60%;
9. de rioolheffing te verhogen met 7%; waarvan 4%, conform het in mei 2021 vastgestelde verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (vGRP) en 3% vanuit een hoger overheadpercentage;
10. de afvalstoffenheffing te verhogen met 6,5%; waarvan 3,5% als gevolg van stijging van de kosten en 3% vanuit een hoger overheadpercentage;
11. de tarieven van de grafrechten te verhogen met 25%, als gevolg van kostenstijgingen en een stap om naar verdere kostendekkendheid te komen;
12. de leges burgerzaken (binnen het kader van de landelijke maximumtarieven) te verhogen met de bij de Kadernota 2025 voorgestelde 4,7% voor inflatie;
13. akkoord te gaan met de uitvoering van de bij de Kadernota 2025 voorgestelde beleidstoevoegingen 2025 en de daarbij behorende baten en lasten zoals opgenomen in bijlage 2;
14. de mandaten op het gebied van strategische grondaankopen (max. € 5 miljoen) en instellen van voorbereidingskredieten (max. € 500.000) ten behoeve van de grondexploitatie aan het college toe te kennen op basis van de in december 2016 vastgestelde Nota grondbeleid (zie onderaan in de paragraaf Grondbeleid);
15. akkoord te gaan met het voorstel om de in 2028 geplande vervanging van het kunstgrasveld VVOP te vervroegen naar 2025, en de geraamde jaarlijkse kapitaallasten (ca. € 60.000) te verwerken vanaf het begrotingsjaar 2026, en hierop het uitvoeringsplan MIP 2025 aan te passen, zoals toegelicht onder het speerpunt leefbare dorpen en wijken;

Financiële begroting

Inleiding

De begroting 2025 is opgesteld volgens de reguliere richtlijnen en uitgangspunten. Die zijn opgenomen in de Kadernota 2025-2028. De belangrijkste uitgangspunten zijn:

- Loon- en prijsontwikkeling op basis van een 3-jaarsgemiddelde;
- Voor de loonontwikkeling gebruiken we een percentage van 4,4%, en voor de prijs- en loonontwikkeling derden en subsidies een percentage van 2,3%;
- Voor de belastingen is een indexering van 4,7% opgenomen (inflatie);
- Daarnaast is in de Kadernota 2025-2028 voor “Verantwoord groeien” gekozen om het scenario Verhogen van de OZB toe te passen. Dit betekent dat de OZB naast de indexatie jaarlijks met 2,5% zal worden verhoogd gedurende een periode van vier jaar. Dit komt voor 2025 neer op een OZB stijging van de opbrengst van 7,2%;
- Voor de afvalstoffenheffing wordt een verhoging van 6,5% voorgesteld;
- Voor de rioolheffing wordt een verhoging van 7% voorgesteld;
- De leges voor de grafrechten worden met ingang van 2025 met 25% verhoogd;
- Voor de forensen- en toeristenbelasting wordt voor 2025 een aangepaste stijging voorgesteld van 14% (inclusief inflatie).

Voor een uitgebreide onderbouwing zie de toelichting in de paragraaf Lokale heffingen.

In de financiële begroting worden weergegeven:

- een overzicht van baten en lasten per programma, voor en na resultaatbepaling, inclusief inzicht in kosten van overhead, algemene dekkingsmiddelen en de incidentele begrotingsruimte;
- de meerjarenraming 2026-2028 en een toelichting hierop.

Begroting 2025

Ontwikkelingen

In de voorliggende meerjarenraming zien we dat:

- Het eerste jaar structureel sluit met een positief resultaat van € 4,6 miljoen;
- De jaren vanaf 2026 ook structureel sluitend zijn;
- Het begrotingsresultaat is ten opzichte van de Kadernota 2025 gewijzigd, van € -/ 1.497.000 naar € 455.000. Het totale resultaat in 2025 is hoger, met name veroorzaakt door autonome ontwikkelingen en mutaties reserves en voorzieningen.
- Het structurele resultaat 2025 is in positieve zin gewijzigd ten opzichte van de Kadernota. In 2025 is het resultaat zo'n € 3 miljoen hoger. Dit heeft vooral te maken met een herlabeling van baten die voorheen als incidenteel werden beschouwd, maar nu als structureel mogen worden aangemerkt. Hierdoor wijzigt het totaal begrotingssaldo niet, maar stijgt het structureel resultaat. Het structurele resultaat vanaf 2026 blijft min of meer ongewijzigd ten opzichte van de Kadernota.

Het begrotingsresultaat wordt mede behaald doordat in het meerjarenperspectief de maatregelpakketten zijn opgenomen. Deze zijn echter nog niet allemaal concreet ingevuld. Een toelichting hierop treft u in bijlage 7 Taakstellingen.

Het meerjarenperspectief voldoet aan het toetsingskader van de provincie waarbij onder andere wordt getoetst op het structureel sluitend zijn van de begroting (1e jaar of laatste jaar sluitend). Op basis daarvan bepaalt de provincie of er een repressief of preventief toezicht wordt ingesteld. Daarnaast is er sprake van een reëel evenwicht, de ramingen zijn volledig, realistisch en haalbaar omdat loon- en prijsstijgingen en de algemene uitkering zijn verwerkt.

Overzicht baten en lasten per programma

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
Programma's	- 163.133	56.072	- 107.061
1. Participatie en ondersteuning	- 79.173	23.699	- 55.474
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	- 6.026	935	- 5.092
3. Woon- en leefomgeving	- 70.092	27.041	- 43.051
4. Bestuur en interne dienstverlening	- 7.841	4.397	- 3.444
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	- 27.732	133.040	105.308
Algemene dekkingsmiddelen	- 1.500	132.695	131.195
Overhead	- 26.132	345	- 25.788
Onvoorzien	- 100		- 100
Saldo van baten en lasten	- 190.865	189.112	- 1.753
Mutatie reserves			
Mutatie reserves	- 945	3.155	2.210
Mutatie reserves	- 945	3.155	2.210
Totaal	- 191.810	192.266	456

Meerjarenraming 2025-2028

Meerjarenraming

bedragen x € 1.000

Meerjarenraming	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Begrotingsresultaat Programmabegroting 2024	1.399	- 7.226	- 8.897	- 8.897
Raadsbesluiten gedurende 2024	2.190	1.970	3.785	3.785
Totaal mutaties Kadernota 2025	- 7.986	- 867	- 42	- 478
Maatregelen Kadernota 2025 - Basispakket	1.500	2.500	2.500	2.500
Maatregelen Kadernota 2025 - Basispakket Plus	1.000	1.500	2.000	2.000
Maatregelen Kadernota 2025 - Verantwoord groeien: majeure invest.		- 29	- 463	- 250
Maatregelen Kadernota 2025 - Aanvullend pakket: extra verhoging OZB	400	800	1.200	1.600
Prognose resultaat per begrotingsjaar bij Kadernota 2025*	- 1.497	- 1.352	83	260
Meicirculaire 2024 - effect t.o.v. Kadernota 2025	439	559	393	208
Prognose resultaat per begrotingsjaar na Meicirculaire 2024	- 1.058	- 793	476	468
Verwerking raadsbesluiten	- 2	- 114	- 115	509
Mutaties t.o.v. voorgaand jaar				
Mutaties lasten				
1. Ontwikkelingen Jeugdzorg	- 1.457			
2. Invulling Basispakket - Realistisch begroten fase 2	931			
<i>Oorspronkelijke taakstelling Kadernota 2025</i>	<i>1.500</i>	<i>2.500</i>	<i>2.500</i>	<i>2.500</i>
<i>Gerealiseerd in programmabegroting 2025</i>	<i>-2.431</i>	<i>-2.309</i>	<i>-2.209</i>	<i>-2.210</i>
<i>Vershil</i>	<i>931</i>	<i>-191</i>	<i>-291</i>	<i>-290</i>
3. Overige autonome ontwikkelingen	-5.381	605	475	
4. Doorbelasting uren investeringen en grexen	516	285	245	245
5. Treasury en kapitaallasten	- 92	- 688	- 795	- 707
Totaal mutaties lasten	- 5.485	88	- 190	47
Mutaties baten				
6. Overige autonome ontwikkelingen - baten	7.660			
7. Indexatie heffingen en leges	75	293	331	448
8. Invulling Aanvullend pakket - belastingen	120	295	381	482
<i>Oorspronkelijke taakstelling Kadernota 2025</i>	<i>400</i>	<i>800</i>	<i>1.200</i>	<i>1.600</i>
<i>Gerealiseerd in programmabegroting 2025</i>	<i>-520</i>	<i>-1.095</i>	<i>-1.581</i>	<i>-2.081</i>
<i>Vershil</i>	<i>120</i>	<i>295</i>	<i>381</i>	<i>481</i>
Totaal mutaties baten	7.855	588	712	930
Mutaties reserves				
9. Mutaties reserves en voorzieningen	- 337	- 299	- 374	- 549
10. Storting reserve verantwoord groeien	- 520	- 1.066	- 1.118	- 1.832
Totaal mutaties reserves	- 857	- 1.365	- 1.492	- 2.381
Totaal mutaties	1.513	- 689	- 970	- 1.404
Prognose resultaat per begrotingsjaar	455	- 1.482	- 494	- 936
Waarvan incidenteel	- 4.141	- 2.866	- 1.458	- 2.068
Totaal Structureel resultaat	4.596	1.384	964	1.132

Toelichting meerjarenraming

Maatregelen Kadernota 2025

In bovenstaande tabel zijn alleen de maatregelpakketten opgenomen waarin taakstellingen zijn behaald. Hieronder een duiding van de stand van zaken maatregelen. In bijlage 7 is een uitgebreide toelichting opgenomen voor de verdere uitwerking van de opgaven en het proces.

- **Basispakket: realistisch begroten fase 2**

Doelstelling was om in het 'realistisch begroten fase 2' verdere structurele ruimte in de budgetten te vinden. Voor het eerste jaar is de doelstelling behaald en is er structurele ruimte gevonden van € 2,4 miljoen voor het jaar 2025. Dat is al meer dan de voor het eerste jaar bepaalde structurele taakstelling van 1,5 miljoen, die met ingroei vanaf het 2^e jaar stijgt naar 2,5 miljoen. Voor latere jaren is de doelstelling nog niet behaald en ligt er nog een opgave van 2-3 ton voor alle jaren.

- **Basispakket plus: laaghangend fruit**

Dit pakket bestaat uit 4 onderdelen:

1. Laaghangend fruit - grip op arbeidskosten

Deze taakstelling (€ 5 ton - 1 miljoen) is nog niet concreet ingevuld, wel is er een vervolgproces over hoe we tot invulling komen vanaf 2025. In de bijlage Taakstellingen is een tekst opgenomen met de vervolgaanpak, conform de richtlijn van de provincie.

2. Laaghangend fruit - verlengen afschrijvingstermijnen

Deze taakstelling (> € 50.000) is nog niet ingevuld. In de bijlage Taakstellingen is een tekst opgenomen met de vervolgaanpak (uitgewerkt in de Kadernota 2026).

3. Laaghangend fruit - kostendekkendheid leges

In de bijlage Taakstellingen is het volgende procesvoorstel opgenomen: Met de raad wordt een debat gevoerd over de gemeentelijke heffingen. Hier maakt ook de kostendekkendheid van de leges onderdeel van uit. Bij de Kadernota 2026 willen we een besluit nemen over hoe we structureel om willen gaan met de kostendekkendheid van leges en specifiek de toe te rekenen overhead. Om invulling te geven aan het in de Kadernota 2025 opgenomen Basispakket Plus doen we in deze Programmabegroting het voorstel in het jaar 2025 een overheadpercentage van 60% toe te passen, ten opzichte van 50% in 2024.

Overheadkosten zijn organisatiekosten die een gemeente kan toerekenen aan de kostendekking van de tarieven leges en heffingen. De gemeente Barneveld rekent al jaren minder overheadkosten toe aan de tarieven dan werkelijk gemaakt.

De verhoging naar 60% levert een bedrag op van ca. € 450.000 in 2025. De effecten van het debat met de raad kunnen eventueel nog ingebracht worden bij de bespreking van de Programmabegroting 2025, maar zullen naar verwachting vooral betrekking hebben op de jaren na 2025. De ingroei naar de taakstelling van minimaal € 850.000 en maximaal € 1.500.000 laten we vooralsnog kaderstellend in de begroting staan voor de jaren 2026 en verder.

4. Basis op orde

Hier valt met name onder een evaluatie op het contractmanagement. Er staat een maximale taakstelling van zo'n € 3 ton opgenomen, die nog niet concreet is ingevuld.

- **Aanvullend pakket: ten behoeve van Verantwoord groeien**

Bij de Kadernota 2025 was de verhoging OZB reeds opgenomen. Aanvullend hierop wordt ook de forensenbelasting verhoogd vanuit de aangenomen motie M24-66. Voor de toeristenbelasting wordt een voorstel gedaan een hogere stijging door te voeren op basis van de uitkomsten van een benchmark met omliggende gemeenten. Gelet hierop stellen wij voor het tarief per overnachting aanvullend te verhogen naar € 1,35 per overnachting. Dit komt neer op een totale verhoging van 14% (inclusief inflatie). Daarnaast wordt begin volgend jaar nader onderzoek gedaan naar een vorm differentiatie die voor 2026 toegepast kan worden met als uitgangspunt een groei van het (hoogste) tarief naar € 1,50 per overnachting.

1. Ontwikkelingen Jeugdzorg

Op basis van de huidige prognose voor de kosten jeugdhulp 2024 is de verwachting dat de kosten voor 2025 significant stijgen. Er zijn een aantal zaken die hoger dan gemiddeld de kosten voor de jeugdhulp hebben opgedreven en die doorwerken in 2025:

- **Stijging tarieven:** In november 2023 is regionaal besloten de jeugdhulptarieven te verhogen. Dit was nodig om de jeugdhulpaanbieders realistisch te financieren. Veel jeugdhulpaanbieders hebben problemen om hun exploitatie rond te krijgen.
- **Hogere loon- en prijscompensatie:** In 2024 was ook sprake van een hogere loon- en prijscompensatie door een hogere CAO en hogere inflatie.

De stijging van de kosten komt ook door de stijging bij de ambulante hulpverlening. Steeds meer jeugdigen ontvangen deze vorm van ondersteuning. Daarnaast zijn de trajecten intensiever en vindt minder uitstroom plaats op de ambulante trajecten. De stijging bij ambulante hulpverlening is een landelijke trend. Hier tegenover staat dat het aantal cliënten dat niet meer thuis woont en/of een jeugdbeschermingsmaatregel heeft fors daalt. Ook het aantal GGZ trajecten daalt. Wegens de grote stijging van de kostprijs vertaalt dit zich echter niet altijd in lagere kosten voor deze onderdelen.

De stijging van de jeugdhulpkosten is in heel Nederland en in Barneveld al jaren een uitdaging. Alleen in 2022 was in Barneveld sprake van een trendbreuk, wegens de wijziging van het woonplaatsbeginsel.

De Jeugdwet is een open einde-regeling en verplicht een gemeente om ouders en jeugdigen te ondersteunen met jeugdhulp als dit noodzakelijk is. Daarmee zijn de kosten voor jeugdhulp dus ook deels onvermijdelijk.

Als gemeente willen we deze kosten monitoren en betaalbaar houden. We maken hiervoor lokale plannen vanuit de Hervormingsagenda. Er wordt een taskforce opgestart die als belangrijkste taak heeft om de data uit de jeugdmonitor verder door te ontwikkelen, om zo tot een meer strategische benadering te komen van het verloop van de kosten. Vooralsnog hebben we de kostenstijging alleen voor 2025 begroot; de verwachte resultaten van de maatregelen zullen we meenemen in de ramingen bij de Kadernota 2026. Zie de bijlage Taakstellingen voor een uitgebreidere toelichting op de Hervormingsagenda.

2. Overige autonome ontwikkelingen - lasten

Voor 2025 betreft het een nieuwe raming van de lasten opvang Oekraïners. Onder baten staan de rijksontvangsten benoemd. In 2026 en 2027 ontstaat er een incidenteel voordeel door een mutatie op de begrote tijdelijke huisvestingskosten.

3. Invulling Basispakket - Realistisch begroten fase 2 - lasten

In de Kadernota 2025 is dit Basispakket opgenomen met maatregelen die optellen tot een bandbreedte van € 1,5 - 2,5 miljoen. De te nemen maatregelen scharen we onder de noemer van "realistisch begroten fase 2". Dit als een vervolg op de vorig jaar ingezette eerste fase. Deze tweede fase is mede ingegeven door het grote overschot in de Jaarrekening 2023. Hoewel dit overschot grotendeels incidentele oorzaken heeft, zien we dat hier toch sprake is van een structurele trend. We zien al een aantal jaren de trend van incidentele overschotten, die min of meer een structureel karakter heeft gekregen.

De afgelopen periode hebben wij uitvoering gegeven aan het 'realistisch begroten fase 2'. De taakstelling is hiermee, eerder dan nodig voor de ingroei, voor het jaar 2025 behaald (structureel in totaal € 930.000 meer dan de taakstelling van € 1,5 miljoen), maar nog niet volledig voor de jaren erna. Voor het jaar 2026 en verder hebben we nog een opgave voor het zoeken van een structureel bedrag van rond de € 2-3 ton.

Tijdens dit proces hebben we gezien dat we al mooie stappen hebben gemaakt in het 'realistisch begroten' en de mogelijke 'ruimte' binnen bestaande budgetten inmiddels wel is uitgeput. In de bijlage Taakstellingen is een wat uitgebreidere toelichting opgenomen.

4. Doorbelasting uren investeringen en grexen

Een actualisatie van de geraamde ambtelijke capaciteit die wordt toegerekend aan investeringen en grondexploitaties leidt tot een lichte afname ten opzichte van de begroting 2024. Echter vindt er per saldo een hogere doorbelasting naar de investeringen en grondexploitaties plaats. Dit komt voornamelijk doordat de CAO verhoging van de loonkosten via de doorbelasting ook wordt toegerekend aan investeringen en grondexploitaties. Daarnaast leidt de verhoging van de toegerekende overhead van 50% naar 60% tot een hogere doorbelasting.

5. Treasury en kapitaallasten

Voor deze begroting hebben we in het kader van de gemeentelijke treasuryfunctie de rentelasten berekend (zie paragraaf Financiering) en het onderhanden werk en daarmee afschrijvingslasten geactualiseerd. Dit leidt op de kapitaallasten tot een voordeel van € 418.000 in 2025 en een nadeel van € 76.000 in 2026.

Daarnaast zien we onder de noemer van treasury en kapitaallasten een effect op investeringen die worden gedekt uit leges. De kapitaallasten voor investeringen op het gebied van instandhouding en beheerplannen uit het MIP2025 zijn al verwerkt in de Kadernota 2025. De kapitaallasten voor investeringen die worden gedekt uit leges (afval, riool en begraven) zijn nog niet verwerkt bij de Kadernota omdat we daarin ook nog niet de leges hebben verhoogd. De hoogte van de leges worden namelijk pas in de begroting vastgesteld. In deze begroting stellen we de leges vast (zie ook toelichting onder 6 en paragraaf lokale heffingen), die mede zijn gebaseerd op de te begroten kapitaallasten voor investeringen uit het MIP 2025 en de actualisatie van kapitaallasten van de investeringen uit eerdere MIP's. We zien op de kapitaallasten een mutatie van € 510.000 in 2025, € 612.000 in 2026, € 795.000 in 2027 en € 707.000 in 2028. Deze mutatie wordt deels gedekt uit de bestaande begrote leges en deels uit de verhoging van de heffingen en leges (zie toelichting onder 6).

6. Overige autonome ontwikkelingen - baten

Zie toelichting onder 2.

7. Indexatie heffingen en leges

Dit is de verhoging van de heffingen en leges (zie paragraaf 1 Lokale heffingen) door de reguliere indexatie en een structurele bijstelling van de in de programmabegroting 2024-2027 voor een bedrag van € 200.000 te hoog geraamde rioolheffing (zie ook 2e tussenrapportage 2024). De verhoging als gevolg van het groeien naar een kostendekkend tarief met een stijgende toerekening van de overhead (zie paragraaf 1. lokale heffingen en bijlage 7 Taakstellingen), zien we hier niet terug omdat die wordt verrekend met de taakstelling die al is opgenomen bij de Kadernota 2025.

8. Invulling Aanvullend pakket - belastingen

Dit betreft met name de verhoging van de toeristen- en forensenbelasting. In de Kadernota 2025-2028 is gekozen voor "Verantwoord groeien" en het scenario van de verhoging van de OZB toe te

passen met een jaarlijkse verhoging van 2,5% gedurende een periode van vier jaar. Vanuit de aangenomen motie M24-66 zal deze jaarlijkse verhoging overeenkomstig voor de forensenbelasting worden toegepast. Voor de toeristenbelasting willen wij hier vanaf wijken. Uit de benchmark van de tarieven van de toeristenbelasting met de omliggende gemeenten komt naar voren dat Barneveld het laagste tarief per overnachting heeft (€ 1,19). Gelet hierop stellen wij voor het tarief per overnachting aanvullend te verhogen naar € 1,35 per overnachting. Dit komt neer op een totale verhoging van 14% (inclusief inflatie). Dit betreft daarnaast het doorberekende effect van 2,5% extra verhoging van de OZB per jaar ten opzichte van de reeks die in de Kadernota 2025 was opgenomen.

Met deze verhoging hebben we ruim invulling gegeven aan de oorspronkelijke taakstelling 'Aanvullend pakket - belastingen' uit de Kadernota 2025. In elk jaar is er meer opgehaald dan de taakstelling (2025: + € 120.000; 2026: + € 295.000; 2027: + € 381.000; 2028: + € 481.000).

9. Mutaties reserves en voorzieningen

In de programmabegroting 2025 zijn alle mutaties op reserves en voorzieningen verwerkt op basis van de laatste inschattingen. Deze mutaties laten het effect op het begrotingsresultaat zien ten opzichte van eerdere jaren. Zie voor een toelichting bijlage 1.

10. Storting reserve Verantwoord groeien

In de Kadernota 2025 is opgenomen dat als de invulling van het Aanvullend pakket (tijdelijk) hoger is dan de lasten van Verantwoord groeien, we zullen voorstellen het verschil (2025: € 520.000) incidenteel te storten in de reserve 'verantwoord groeien'. In deze begroting zien we de extra verhoging van de OZB, toeristen- en forensenbelasting en een kapitaallast voor majeure investeringen die nog lager is. Wij doen daarom het voorstel om de verhoging van de OZB (Kadernota 2025), de extra verhoging van de belastingen (onder 7.) minus de lasten majeure investeringen (Kadernota 2025) te storten in genoemde reserve.

Incidentele baten en lasten en structureel evenwicht

bedragen x € 1.000

Structureel resultaat	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Saldo van baten en lasten				
Programma lasten	- 190.865	- 179.138	- 179.307	- 181.632
Programma baten	189.112	176.967	179.107	181.867
Saldo van baten en lasten	- 1.753	- 2.171	- 200	236
Mutatie reserves				
Stortingen reserves	- 945	- 1.491	- 1.543	- 2.257
Onttrekkingen reserves	3.155	2.180	1.249	1.086
Mutatie reserves	2.210	689	- 294	- 1.171
Resultaat	456	- 1.482	- 494	- 936
Af: incidentele baten en lasten				
Incidentele lasten	- 13.418	- 2.881	- 489	- 222
Incidentele baten	7.793	89	89	89
Incidentele stortingen	- 945	- 1.491	- 1.543	- 2.257
Incidentele onttrekkingen	2.429	1.416	485	322
Af: incidentele baten en lasten	- 4.141	- 2.866	- 1.458	- 2.068
Totaal structureel resultaat	4.597	1.384	964	1.132

Programma's

1. Participatie & Ondersteuning

Inleiding

Ontwikkelingen

Groeien naar zelfstandigheid

De kosten voor de jeugdhulp stijgen al jarenlang in geheel Nederland. Om deze kosten te beteugelen en de jeugdhulp te verbeteren is er in 2024 een start gemaakt met het ontwikkelen van de regionale en lokale plannen voor de Hervormingsagenda Jeugd. De Hervormingsagenda Jeugd bestaat uit een breed pakket aan maatregelen op landelijk, regionaal en lokaal niveau. Op lokaal niveau wordt hiervoor een scenario ontwikkeld dat zowel de lokale ondersteuning aan jeugd en gezin versterkt, als ook acties bevat voor de bezuinigingstaakstelling. Ook zal de samenwerking in het preventieve veld jeugd en het onderwijs worden meegenomen in het lokale plan.

Eind 2023 is het wetsvoorstel 'Verbetering beschikbaarheid jeugdzorg' ter behandeling ingediend bij de 2e Kamer. In het wetsvoorstel worden gemeenten verplicht om regionaal samen te werken bij de inkoop van specialistische jeugdzorg. Met als doel om bij te dragen aan de verbetering van de beschikbaarheid van jeugdzorg voor de meest kwetsbare kinderen en gezinnen en vermindering van administratieve lasten. In 2025 zal in het kader van deze wet het besluit worden genomen rondom de gemeenschappelijke regeling voor de jeugdhulpregio FV. Daarna zal de GR worden geïmplementeerd om per 1-1-2026 in te kunnen gaan.

Meedoen naar vermogen

We willen dat iedereen mee kan doen. Dat betekent bijvoorbeeld dat inwoners zich geen zorgen hoeven te maken over hun bestaanszekerheid. De zekerheid van betaalbaar en passend wonen, voldoende en voorspelbaar inkomen en mogelijkheden om onverwachte uitgaven op te kunnen vangen draagt bij aan rust en ruimte om te ontwikkelen en mee te doen. Een zeker bestaan heeft effect op veel andere domeinen, zoals veiligheid, wonen en duurzaamheid.

Samen oud worden

Het aantal huishoudens met 75-plussers zal de komende twintig jaar ruim verdubbelen. Gelukkig blijven mensen over het algemeen langer vitaal. Toch zal het aantal kwetsbare ouderen in absolute zin toenemen. Ook deze inwoners willen over het algemeen zo lang mogelijk zelfstandig thuis blijven wonen. De vraag is in hoeverre de gemeentelijke uitgaven voor ondersteunende voorzieningen mee kunnen groeien. De eigen bijdrage voor huishoudelijke ondersteuning wordt weer inkomensafhankelijk. Ook in de zorg en ondersteuning zijn er personeelstekorten. Meer en efficiëntere samenwerking is nodig en er zal minder sprake kunnen zijn van keuzevrijheid. Mantelzorg en andere vormen van omzien naar elkaar en onderlinge zorgzaamheid worden nog belangrijker. De gemeente blijft dit ondersteunen. Ook omdat een toename van eenzaamheid in de samenleving een risico is.

Beleidskader

In 2025 actualiseren wij het Beleidsplan Sociaal Domein 'Mensen Voorop' dat in 2019 voor onbepaalde tijd is vastgesteld. Gezien de ontwikkelingen de afgelopen jaren is het gewenst om een geactualiseerd beleidskader te komen. Planning is dat deze na de zomer 2025 aan de raad wordt voorgelegd.

Opvang Oekraïense ontheemden

Wij verwachten dat een aanzienlijk deel van de Oekraïense vluchtelingen voor een langere periode hier zal blijven. Dit, omdat de oorlog voortduurt en de Richtlijn Tijdelijke Bescherming verlengd is tot tenminste 4 maart 2026. Daarom willen wij kijken naar mogelijkheden om Oekraïense ontheemden meer zelfstandig en stabiel te kunnen huisvesten voor de middellange termijn.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Barneveld wil dat iedereen mee kan doen. Dit doen we door zelfstandigheid te ontwikkelen en te bevorderen. We vinden het belangrijk dat mensen elkaar helpen. Als dat niet genoeg is, helpt de gemeente. Ons idee: zelf – samen – gemeente. Hierbij geldt het motto: op eigen kracht waar mogelijk, ondersteuning en hulp indien nodig.

In Barneveld vinden we het belangrijk dat inwoners zichzelf kunnen redden met hulp van anderen. Voorzieningen voor onderwijs, cultuur en sport helpen hierbij door middel van het faciliteren van ontmoeting, verbinding en behoud van gezondheid. We vinden het daarbij belangrijk om de zelfredzaamheid van inwoners te vergroten voor diegene die hier hulp bij nodig heeft. Dit ondersteunen we door maatschappelijk werk en bemoeizorg en waar nodig met vangnetvoorzieningen.

Wat gaan we daarvoor doen?

1.1 Zelfredzame inwoners

Speerpunt Iedereen kan meedoen

Doel	We willen dat iedereen mee kan doen. Dat betekent bijvoorbeeld dat inwoners zich geen zorgen hoeven te maken over hun bestaanszekerheid.
Activiteiten	<p><i>Programma bestaanszekerheid</i> We geven uitvoering aan het programma bestaanszekerheid. Daarbij staan drie thema's centraal:</p> <ul style="list-style-type: none"> • financiële zekerheid en het voorkomen van geldzorgen, • positieve gezondheid, • passend wonen. <p><i>Inkomensondersteuning en re-integratie</i> We geven uitvoering aan de inkomensondersteuning en re-integratie van doelgroepen van de Participatiewet. In 2025 krijgen we te maken met verschillende ontwikkelingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Met het programma Participatiewet in balans wil het Rijk wetswijzigingen op korte en lange termijn doorvoeren. Hierbij staan vertrouwen, menselijke maat en vereenvoudiging van het stelsel centraal. De wetswijziging op korte termijn maakt een begin met het verminderen van de sterke gerichtheid van de Participatiewet op uitstroom uit de bijstand naar betaald werk. Dit sluit grotendeels aan bij onze werkwijze in Barneveld waarbij inwoners zoveel mogelijk naar vermogen meedoen. De inwerkingtreding van de wetswijziging op korte termijn staat op de planning voor 1 januari 2025, maar dit kan nog uitgesteld worden vanwege de parlementaire behandeling. De financiële consequenties voor 2025 zijn op dit moment nog niet helder. • Op het gebied van re-integratie werken we regionaal samen in de arbeidsmarktregio Foodvalley. 2025 is het transitiejaar waarin arbeidsmarktregio's de hervorming van de arbeidsmarktinfrastructuur in basis moeten neerzetten. Deze hervorming heeft als doel om overzicht en samenhang aan te brengen in de arbeidsmarktdienstverlening voor burgers en werkgevers. Hiervoor wordt in elke arbeidsmarktregio een Werkcentrum opgericht. Over de inrichtingskeuzes van het Werkcentrum Foodvalley vindt in 2025 besluitvorming plaats. De financiële consequenties voor 2025 zijn op dit moment nog niet duidelijk. • We geven uitvoering aan de Wet sociale werkvoorziening en Nieuw Beschut (Participatiewet). Voor de werkgeverstaken werken we samen met Werkkracht (Ede) en de gemeenten Scherpenzeel, Wageningen en Renkum. De overeenkomst die dit regelt, loopt af op 1 januari 2025. Het gesprek over een nieuwe samenwerkingsovereenkomst is op het moment van schrijven vergevorderd. We verwachten dit proces begin najaar 2024 af te kunnen ronden en met de uitkomsten binnen begroting te blijven. <p><i>Aanpak laaggeletterdheid</i> We geven uitvoering aan het plan van aanpak laaggeletterdheid 2023-2026. Ook voor 2025 werken we de doelen uit dit plan uit naar concrete activiteiten in een uitvoeringsagenda. Met deze activiteiten richten we ons op het bereik en de kwaliteit van het aanbod basisvaardigheden. De ervaring is dat bestaande budgettaire kaders voldoende zijn om deze activiteiten uit te voeren. In het najaar van 2024 krijgen we duidelijkheid over mogelijke wijzigingen in Rijksfinanciering voor de aanpak laaggeletterdheid en hier zal bij het aanbieden van de uitvoeringsagenda voor 2025 bij stilgestaan worden.</p>
Financiën	<p>Via de meicirculaire zijn twee ontwikkelingen op het vlak van armoede en schuldhulpverlening gecommuniceerd. Deze middelen willen we gebruiken voor het programma Bestaanszekerheid. Dit betreft:</p> <ul style="list-style-type: none"> • In 2023 is incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de verbetering van dienstverlening van gemeenten in de aanpak van armoede en schulden. Dit wordt per 2024 structureel € 70.000. Dit budget willen we per 2025 inzetten op activiteiten uit het programma bestaanszekerheid. • De middelen voor armoedebestrijding van kinderen zijn per 2024 verhoogd met € 20.000. Dit bedrag willen we per 2025 inzetten op activiteiten uit het programma bestaanszekerheid. <p>Deze ontwikkelingen zijn niet eerder gecommuniceerd. Daarnaast willen we deze budgetten inzetten op activiteiten van het programma bestaanszekerheid. De planning hiervan loopt niet gelijk aan die van de P&C. Daarom is dit niet meegenomen in de Kadernota (maar het programma staat hier wel genoemd als een van de beleidsimpulsen waarvoor vanaf 2025 extra financiële ruimte wordt gerealiseerd). Daarnaast wordt voor een aantal activiteiten binnen het programma bestaanszekerheid een gedeeltelijk beroep gedaan op het innovatiebudget Sociaal Domein.</p>
Risico's	Onduidelijkheid over (inwerkingtreding) wetgeving en de financiële consequenties hiervan.
Beleidsproduct	113 Maatschappelijke zorg, 112 Re-integratie

1.2 Sociale en vitale samenleving

Speerpunt Cultuur- en sportstimulering

Doel	Meer inwoners laten sporten, bewegen en meedoen aan cultuur.
Activiteiten	<p><i>Cultuur en Integrale cultuurvisie</i> We werken aan een integrale cultuurvisie en uitvoeringsagenda, die in december 2024 worden vastgesteld. We zetten de brede waarden van cultuur in om bij te dragen aan verschillende beleidsterreinen: sociaal, ruimtelijk en historisch, economisch en toeristisch en artistiek.</p> <p>We zetten in 2025 in op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De start van de nieuwe 4-jarige periode van het Convenant Cultuureducatie Barneveld waarin scholen en cultuuraanbieders het kennismaken met cultuur op school bieden. • De regionale samenwerking met de Foodvalley gemeenten in een meerjarige project en onderzoeken in 2025 de bedding en versterking van samenwerking in cultuurproductie en spreiding • De implementatie van de nieuwe Zorgplichtwet Bibliotheekvoorziening per januari 2025. Deze wet verplicht gemeenten om een meerjarenplan te maken als visie op de bibliotheekvoorziening. Via het Gemeentefonds komen extra geormerkte gelden. • De continuering van de ondersteuning van cultuuraanbieders voor een vitale culturele infrastructuur. • Het realiseren van de uitvoeringsagenda die onder de nog vast te stellen cultuurvisie valt, waarin aanvullende inspanningen en instrumenten worden benoemd. <p><i>Brede Regeling Combinatiefuncties</i> In 2025 gebruiken we de Brede Regeling Combinatiefuncties. Door de inzet van deze regeling willen we dat meer inwoners van alle leeftijden sporten, bewegen en meedoen aan cultuur. Stichting Connect ontvangt geld om ons hierbij te helpen. We maken afspraken over wat we in 2025 willen bereiken.</p> <p><i>Sport- en Beweegakkoord II</i> We hebben een akkoord om meer mensen te laten sporten en bewegen. Dit akkoord loopt van 2023 - 2026. In dit akkoord werken we aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vitale sportaanbieders • Sociaal veilige sport • Ruimte voor sport en bewegen • Vaardig in bewegen • Inclusie en diversiteit <p>We werken samen met andere lokale partijen aan dit akkoord. De gemeente is één van de deelnemende partijen en onderdeel van het kernteam. Het Sport- en Beweegakkoord II heeft veel te maken met het Gezonde Leefstijlakkoord (speerpunt 123).</p> <p><i>Brede SPUK-Regeling voor sport, bewegen, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en de sociale basis</i> Met deze regeling verbinden we sport, bewegen en cultuur aan de dingen die we doen om de gezondheid en de sociale basis van inwoners te verbeteren. Ook bewegen in de buitenruimte heeft hierbij onze aandacht. Meer hierover staat bij speerpunt 123.</p>
Financiën	<p>We werken aan een integrale cultuurvisie en uitvoeringsagenda. Om te kunnen starten met de uitvoeringsagenda zijn in 2025 extra incidentele middelen nodig. Dit nemen we op in het raadsvoorstel dat we in december 2024 aan de raad voorleggen. Bij de Kadernota 2026 zullen we een voorstel doen voor het structureel benodigde budget voor 2026 en verder. Bij de vaststelling van de kadernota kan dit integraal worden afgewogen.</p> <p>Daarnaast zijn wij voornemens om voor een aantal ontwikkelingen in het uitvoeringsagenda cultuur voor 2025 incidenteel een beroep te doen op het innovatiebudget sociaal domein.</p> <p>De activiteiten van het sport en beweegakkoord en brede regeling combinatiefuncties worden vanuit de bestaande begroting gedekt.</p>
Risico's	De integrale cultuurvisie en uitvoeringsagenda moeten nog worden vastgesteld.
Beleidsproduct	121 Sportstimulering, 122 Sociaal-cultureel werk

Speerpunt Veilig en gezond opgroeien en samenleven

Doel	Meer veiligheid, gezondheid en welzijn voor jong en oud
<p>Activiteiten</p>	<p><i>Hervormingsagenda Jeugd</i> In 2025 zal het lokale plan voor de Hervormingsagenda Jeugd verder uitgerold en uitgevoerd. In Q4 van 2024 zal het lokale scenario voor de Hervormingsagenda Jeugd aan de gemeenteraad worden voorgelegd. Dit dit scenario bevat verschillende plannen die kunnen bijdragen aan verbetering van de betaalbaarheid en de kwaliteit van de jeugdhulp. Ook zal in dit plan de inspanning voor de bezuinigingstaakstelling in 2025 worden opgenomen. Voor het lokale plan van de Hervormingsagenda is het belangrijk dat de hulp rondom jongere en gezin meer integraal en vanuit alle levensgebieden, wordt opgepakt. Een voorbeeld hiervan is de Doorbraakmethode. Zo wordt de volwassenproblematiek, zoals financiën ook meegenomen in de aanpak van de hulp voor de jongere en/of het gezin. Om de integraliteit te bewerkstelligen zijn met name de thema's 'Sterke lokale teams' en 'verbinding met aanpalende domeinen van belang voor lokale aanpak en versterking van het preventieve veld.</p> <p>Er worden ook plannen gemaakt op thema's die aansluiten bij trends en behoeften vanuit signalen uit de praktijk, zoals echtscheidingsproblematiek. De keuzes voor deze thema's zijn gebaseerd op inzichten verkregen uit de monitor, signalen van gespreksvoerders uit het lokale team en andere relevante gegevensbronnen.</p> <p>Gelijktijdig lopen er ook al een aantal andere initiatieven die binnen de Hervormingsagenda passen en aansluiten bij de in de Hervormingsagenda genoemde maatregelen, zoals de Pauzewoning, Proeftuin Jeugdbescherming, Buurtgerichte aanpak, Platform Jeugd Barneveld en Versterking Preventieve Partners Jeugd.</p> <p><i>Regionale samenwerking jeugd</i> De samenwerking wordt in 2025 binnen de jeugdhulpregio FV op een aantal manieren versterkt. De jeugdhulpregio is nu een samenwerking waarin de gemeenten gezamenlijk de inkoop, contractmanagement en de jeugdmonitor vormgeven.</p> <p>De regionale samenwerking is gestart met een proef voor materiële- en rechtmatigheidscontroles. Met als doel om meer zicht te krijgen op de rechtmatige inzet van jeugdzorg, en de expertise hieromtrent op één plek te beleggen, namelijk in de jeugdhulpregio. Het regionale expertiseteam wordt vanaf 2025 gefinancierd vanuit het budget voor de regionale samenwerking. Het RET biedt extra expertise en oplossingen als een jeugdhulpaanbod niet gemakkelijk tot stand komt.</p> <p>De besluitvorming en de implementatie van de Gemeenschappelijke Regeling voor de regionale samenwerking wordt in 2025 besloten en geïmplementeerd</p> <p><i>Uitvoeren Jeugdgezondheidszorg en publieke gezondheid door de GGD</i> De GGD ontvangt vanaf 2025 structureel extra middelen om de inzet op de publieke gezondheid te versterken en de continuïteit hiervan te waarborgen.</p> <p><i>Brede SPUK-Regeling voor sport, bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis en het Integraal Zorgakkoord</i> We continueren onze inzet voor de Brede SPUK-Regeling en het Integraal Zorgakkoord. Hiermee ontvangen we vanuit het rijk extra geld voor een integrale aanpak voor een gezonde generatie, onder andere voor Kansrijke Start, het Sport- en Beweegakkoord, de Brede Regeling Combinatiefuncties en het Gezonde Leefstijlakkkoord. Ook continueren we onze inzet voor een goede lokale samenwerking tussen het medisch en sociaal domein. Dit doen we onder andere via het Gezondheidshuis Barneveld.</p> <p><i>Kansrijke Start</i> Met Kansrijke Start willen we ervoor zorgen dat (aanstaande) ouders in een kwetsbare situatie tijdig de juiste zorg en ondersteuning ontvangen, aansluitend op hun ondersteuningsbehoefte. Met een sluitende (preventieve) aanpak kan (complexe) problematiek op een later moment in het leven van een kind worden voorkomen. Samen met de lokale denktank Kansrijke Start is in 2024 een werkagenda opgesteld. Deze agenda gaat uit van 3 actielijnen met elk diverse onderwerpen. In werkgroepen worden de onderwerpen, indien relevant, verder uitgewerkt. Actielijnen: 1. Voor de zwangerschap 2. Tijdens de zwangerschap 3. Na de geboorte</p> <p>De pilot Nu Niet Zwanger maakt hier deel van uit. Doel is minder ongeplande en onbedoelde zwangerschappen. Het programma is in april 2023 gestart en wordt nu geëvalueerd. Het rijksvaccinatieprogramma van de jeugdgezondheidszorg is met Kansrijke Start verbonden door het aandachtspunt vaccinatie aan de agenda toe te voegen.</p> <p><i>Een tegen eenzaamheid</i> In 2024 heeft de gemeente Barneveld zich aangesloten bij het landelijk actieprogramma "Een tegen Eenzaamheid". Dit houdt in dat commitment is uitgesproken en we aansluiten bij de 5 pijlers die onderdeel zijn van deze aanpak. Met de lokale aanpak sluiten we aan bij wat er al is en vergroten we de zichtbaarheid van de bestaande activiteiten. Daarnaast integreren we de werkzaamheden in de buurtgerichte aanpak.</p>

	<p>Eind september wordt de 'Kom erbij Week' georganiseerd. Het doel van deze week is de drempel verlagen voor het leggen van sociale contacten en het versterken van de gemeenschapszin. We ondersteunen Welzijn Barneveld, Connect en het CJG bij het stimuleren van inwoners om iemand uit hun omgeving met weinig sociale contacten mee te nemen naar een activiteit. Ook de Nationale Burendag past hierbij.</p> <p><i>Gezonde Leefstijl Akkoord</i> We hebben een akkoord om meer mensen te helpen bij het maken van bewuste en gezonde keuzes. In dit akkoord werken we aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terugdringen van roken en meerroken De gemeente wil het aantal rokers verminderen en ervoor zorgen dat niet-rokers minder worden blootgesteld aan tabaksrook. In 2025 is er ook extra aandacht voor vaperen. • Bevorderen van een gezonde voeding en beweging Er zal worden gewerkt aan initiatieven die gezonde voeding stimuleren. Ook willen we via dit akkoord zorgen dat meer mensen gaan bewegen. Dit doen we ook via het sport- en beweegakkoord II, zie speerpunt 122. • Tegengaan van problematisch middelengebruik De gemeente wil overmatig en schadelijk middelengebruik verminderen, vooral onder jongeren en kwetsbare groepen. <p><i>WISE</i> WISE, voorheen OKO, richt zich op het voorkomen van middelengebruik onder jongeren door het creëren van een gezonde, veilige en kansrijke omgeving. In 2024 is met een brede coalitie, gevormd door een vertegenwoordiging van lokale partners als zorg, onderwijs, gemeente, sport en kerken, een dialoog gevoerd waar breed gedragen speerpunten en bijhorende doelstellingen uit naar voren zijn gekomen. 2025 staat in het teken van uitvoer en acties die bijdragen aan de gestelde doelen en de voorbereiding voor de tweede WISE monitor binnen het voorgezet onderwijs.</p>
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Met een incidentele beleidstoevoeging wordt het mogelijk gemaakt om de inzet binnen het preventieve veld te versterken. Dit is nodig om voldoende capaciteit voor preventieve ondersteuning te behouden. • Door de versterking van de JGZ en GGD taken, de toename in het inwoneraantal en de loonprijsstijging, is de bijdrage voor de VGGM in 2025 circa 312.000 hoger dan in 2024. • De inzet voor een extra ouderenwerker bij Welzijn Barneveld die in 2021 is gestart wordt structureel gemaakt. Hiervoor is middels een beleidstoevoeging 30.000 extra toegevoegd aan de begroting. • Voor jongerenwerk is middels een beleidstoevoeging 125.000 structureel extra toegevoegd aan de subsidie voor Stichting Connect. • Voor de coördinatie van het Integraal Zorg Akkoord is incidenteel 60.000 toegevoegd aan de begroting voor 2025. Dekking komt uit de specifieke uitkering. • Voor de proeftuin jeugdbescherming is incidenteel 273.000 toegevoegd aan de begroting voor 2025. Voor 100.000 staat hier incidentele dekking tegenover via een verwachte rijksbijdrage • Er wordt onderzoek gedaan naar de mate waarin het budget voor het welzijnswerk dat welzijn Barneveld ontvangt passend is bij de opdracht. Dit kan mogelijk leiden tot een budgetbijstelling of aangepaste opdracht gedurende 2025.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • De inhoudelijke en financiële effecten van de plannen voor de Hervormingsagenda Jeugd hebben tijd nodig om zichtbaar te worden. Een verandering moet landen bij professionals, binnen de wijze van ondersteuning en de wijze van organiseren. Daarnaast is de haalbaarheid van de ombuiging deels onzeker. • Risico bij de uitvoering van genoemde activiteiten is de benodigde inzet van de samenwerkingspartners. Door bezuinigingen en personeelstekorten staat dit onder druk. • Voor de Brede SPUK-Regeling voor sport, bewegen, cultuurparticipatie, gezondheidsbevordering en de sociale basis en het Integraal Zorgakkoord zijn we afhankelijk van landelijke ontwikkelingen en regionale ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld afspraken tussen verzekeraars en eerstelijnsprofessionals. De beoogde transformatie in de gezondheidszorg vraagt een enorme verandering en kost daardoor soms meer tijd dan beoogd.
Beleidsproduct	123 Volksgezondheid en preventie en 132 gemeentelijk vangnet (jeugd)

1.3 Gemeentelijk vangnet

Speerpunt Samen oud worden

Doel	We willen ervoor zorgen dat inwoners, zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen blijven wonen.
Activiteiten	<p>Het aantal ouderen neemt toe, wat betekent dat mensen meer zelfredzaam moeten worden en dat we ons moeten voorbereiden op toekomstige behoeften op het gebied van wonen, zorg en ondersteuning. Om dit aan te pakken, willen we mensen bewust maken en woonwijken zo inrichten dat er voldoende geschikte woningen zijn. De uitvoering van de Woonzorgvisie, die eind 2024 klaar is, geeft prioriteit aan het langer zelfstandig thuis wonen van ouderen en andere kwetsbare groepen.</p> <p>In 2025 begint een nieuwe contractperiode voor de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) vangnetvoorzieningen en de Valleihopper (een vervoersdienst), voor een periode van 4 tot 6 jaar. Met deze nieuwe contracten willen we, samen met onze partners, de zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving van mensen die hulp nodig hebben vergroten. Er zijn steeds meer mensen die hulp nodig hebben, zowel via de Wmo als in de medische sector. Daarom werken we in het kader van het Integraal Zorgakkoord (IZA) regionaal samen tussen het medisch- en sociaal domein om ervoor te zorgen dat zorg en ondersteuning ook in de toekomst beschikbaar blijven.</p> <p><i>Aanpak van zorgfraude Wmo</i> Er zijn verschillende mogelijkheden om onrechtmatigheden, zorgfraude en zorgcriminaliteit binnen de Wmo tegen te gaan. Dit kan zowel preventief als repressief. Vanaf 2025 wordt er ingezet op het extra investeren in het aanpakken van zorgfraude. Er is hiervoor structureel budget vrijgemaakt via een beleidstoevoeging in de kadernota voor de inzet van een contractmanager en toezichthouder.</p> <p><i>Laagdrempelig welzijnswerk</i> Welzijn Barneveld geeft met subsidie van de gemeente uitvoering aan welzijnswerk voor mensen met een beperkte zelfredzaamheid. Er wordt onder meer ingezet op dagactiviteiten voor senioren, welzijn op recept, AutoMaatje, buurtbemiddeling en mantelzorg- ondersteuning en waardering. Ook ontvangen diverse buurthuizen subsidie voor het stimuleren van ontmoeting en participatie in de buurt.</p>
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> Om de Wmo duurzaam te maken, voert de overheid vanaf 2026 een inkomensafhankelijke eigen bijdrage in voor Wmo-voorzieningen waarvoor nu het abonnementstarief geldt. Dit kan betekenen dat minder mensen, vooral bij huishoudelijke hulp, hier gebruik van maken. Mensen met een hoger inkomen zullen een hogere bijdrage moeten betalen, tot maximaal 255 euro per maand. De nieuwe contractperiode voor Wmo-vangnetvoorzieningen start in 2025 en duurt 4 tot 6 jaar. Door stijgende lonen en hoge inflatie de afgelopen jaren en de toepassing van de AMvB "Reële prijs Wmo", die bepaalt dat gemeenten een reëel tarief moeten vaststellen, zijn de tarieven hoger geworden. Daarom wordt het budget voor de Wmo vanaf 2025 structureel verhoogd met €500.000,- Vanaf 2025 is er structureel 125.000 euro beschikbaar voor inzet op contractmanagement en de aanpak van zorgfraude.
Risico's	De groeiende vraag naar zorg en ondersteuning via de Wmo kan leiden tot een tekort aan zorgverleners, zowel professioneel als mantelzorgers. De afgelopen jaren zijn de hulpvragen complexer geworden, wat heeft geleid tot stijgende Wmo-kosten. Dit zal waarschijnlijk in 2025 doorgaan.
Beleidsproduct	132 Voorzieningen inwoners met een beperking

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

1. Participatie en ondersteuning	bedragen x € 1.000		
	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
1.1 Zelfredzame inwoners	- 17.826	10.431	- 7.396
111 Lokaal onderwijsbeleid	- 5.998	2.666	- 3.333
112 Reïntegratie	- 1.774	5	- 1.769
113 Maatschappelijke zorg	- 10.054	7.760	- 2.294
1.2 Sociale en vitale samenleving	- 9.996	948	- 9.048
121 Sportstimulering	- 689	885	195
122 Sociaal-cultureel werk	- 2.005	-	- 2.005
123 Volksgezondheid en preventie	- 7.302	64	- 7.239
1.3 Gemeentelijk vangnet	- 51.351	12.320	- 39.030
131 Inkomensvoorziening	- 13.849	11.025	- 2.824
132 Voorzieningen inwoners met beperking	- 37.501	1.295	- 36.206
Saldo van baten en lasten	- 79.173	23.699	- 55.474
Totaal	- 79.173	23.699	- 55.474

Inleiding

Voor Bedrijvigheid & Bereikbaarheid, staan de thema's 'Aantrekkelijk Ondernemersklimaat, Uitbreidings- en Vestigingsmogelijkheden, en Bereikbaarheid' centraal. Dit houdt in:

1. Aantrekkelijk Ondernemersklimaat
 - Actief accountmanagement en een toegankelijk ondernemersloket;
 - Samen met het bedrijfsleven willen we de organisatiegraad van het bedrijfsleven verder vergroten.
 - Inzet op samenwerking voor het versterken van de centrumgebieden.
 - Verbeteren van het recreatie en toerisme cluster.
2. Uitbreidings- en Vestigingsmogelijkheden
 - We werken aan voldoende (nieuwe) vestigingsmogelijkheden en kwalitatieve hoogwaardige locaties;
 - Het bieden van een uitnodigend vestigingsklimaat voor ondernemers en starters;
 - Het creëren van een nuttig ecosysteem voor innovatieve makers;
 - Faciliteren van de samenwerking tussen overheid en onderwijs voor een juiste aansluiting van opleidingen op de arbeidsmarkt (BTO, PEC, Barneveld Tomorrow).
3. Bereikbaarheid
 - Bovenregionale en regionale bereikbaarheid
 - Lokale bereikbaarheid
 - Duurzame, slimme en veilige bereikbaarheid

We werken aan deze opgaven en laten zien wat we willen bereiken, wat we daarvoor doen en wat dit mag kosten.

Ontwikkelingen

Er zijn een aantal ontwikkelingen die binnen deze thema's een belangrijke rol spelen in 2025.

1. Aantrekkelijk Ondernemersklimaat
 - De contacten door ondernemers met de gemeente worden intensiever en de uitdagingen op een aantal onderwerpen worden groter. Een goede verstandshouding met ondernemers, een laagdrempelig ondernemersloket en een goed functionerend accountmanagement is belangrijk voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat.
 - Netcongestie heeft nu en in de toekomst grote consequenties voor ondernemers in Barneveld. Denk hierbij aan beperkingen op het gebied van productie, werktijden maar ook voor uitbreidingen van bedrijventerreinen.
2. Uitbreidings- en Vestigingsmogelijkheden
 - Door de beperkte capaciteit van het elektriciteitsnet wordt het lastiger gepland bedrijventerreinen te ontwikkelen en uit te geven.
 - De vraag naar nieuwe werklocaties neemt zowel lokaal als regionaal toe. Barneveld heeft meerdere bedrijventerreinen gepland en daarnaast ook de ruimte en mogelijkheden om (in de regio) steeds schaarser wordende terreinen voor zwaardere bedrijvigheid te kunnen ontwikkelen.
 - Bedrijven kampen steeds meer met gebrek aan goed opgeleid personeel. De huidige arbeidsmarkt is krap en leidt tot vraagstukken hoe goed in te spelen op deze krapte en een toekomstbestendig personeelsbeleid te voeren.
3. Bereikbaarheid
 - Door de herprioritering binnen het MIRT/Mobiliteitsfonds is nog onzeker wanneer de projecten Knooppunt Hoevelaken en A1-A30 opnieuw worden opgestart, laat staan gerealiseerd. Tegelijkertijd ligt er een forse woningbouwopgave in onze regio en daarbuiten. Uit onderzoeken moet blijken wat aan extra maatregelen nodig is, bijvoorbeeld op het onderliggend wegennet, om de gemeente goed bereikbaar te houden.
 - De gesprekken over een tussenoplossing met betrekking tot knooppunt A1-A30 lopen, waarbij wij hopen in het najaar van 2024 meer duidelijkheid te krijgen. Daarnaast blijft worden ingezet op het realiseren van de totaalaanpak knooppunt A1-A30.
 - In augustus 2024 heeft het Rijk een voorschot overgemaakt van circa € 15 miljoen voor de aanpak van de snelwegaansluiting A30 Barneveld-Noord. Dit bedrag is door het Rijk bevestigd in de 'toekenningsbeschikking voor de specifieke uitkering mobiliteitspakketten ten behoeve van woningbouw'. NB. De gevraagde Rijksbijdrage was circa € 17,5 miljoen incl. BTW, prijspeil 2022. Omgerekend naar prijspeil 2023 en na afdracht aan het btw-compensatiefonds blijft over circa € 15 miljoen.
 - Aansluitend op de vaststellen van de ontwerp-Omgevingsvisie Barneveld 2040 kan naar verwachting begin 2025 worden gestart met de uitwerking van de Omgevingsvisie naar een Omgevingsprogramma Bereikbaarheid. Dit Omgevingsprogramma zal de opvolger zijn van het GVVP uit 2017.
 - De projecten gericht op de aanpak van de snelwegaansluitingen A30 Barneveld-Noord en -Zuid, van de kortetermijnaanpak van de A1-A30 en van de planvorming voor de oostelijke rondweg zullen de komende jaren de nodige interne (verkeerskundige) capaciteit vragen.
 - De beperkte personele capaciteit binnen onder andere het vakgebied mobiliteit in combinatie met de financiële opgaven binnen onder andere onze gemeente, dwingt ons tot het stellen van prioriteiten en het maken van scherpe keuzes. Dit zal terug te zien zijn in de hoeveelheid nieuwe opgaven die we naast de bovengenoemde opgaven, het onderhanden

werk en de vaste werkzaamheden kunnen oppakken.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Barneveld is een ondernemende gemeente met een gezonde economische groei. Om deze groei op een gezonde en verantwoorde wijze te kunnen continueren is het van belang om als gemeente de bedrijvigheid te kunnen faciliteren door middel van ruimte, energie, mobiliteit maar ook op zaken als verbinding met het onderwijs. Voor de gemeente Barneveld betekent dit dat er inspanningen verricht zullen worden om ruimte voor bedrijvigheid te vinden in samenwerking met een goed georganiseerd bedrijfsleven. We willen bereiken:

1.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat

- een goed georganiseerd bedrijfsleven met een actief parkmanagement als goede samenwerkings- en gesprekspartner van de gemeente (zie [Economische Visie Barneveld](#)).
- een goed functionerend en uitgebreid accountmanagement voor ondernemers waarbij aandacht is voor de belangrijkste segmenten in de gemeente; Industrie/MKB, Agrarisch, Detailhandel/Horeca, Toerisme.
- levendige centrumgebieden met een sterke winkelstructuur waar mensen graag wonen, werken en recreëren.

1.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden

- voldoende ruimte voor werklocaties en het transformeren en herstructureren van bestaande verouderde terreinen naar toekomstbestendige werklocaties
- een nieuwe locatie voor BTO te realiseren waar onderwijs en bedrijfsleven samenwerken aan het opleiden van onze jeugd.
- voor de toeristische sector is het doel om ook de zuidwestkant van de gemeente beter te benutten voor het toerisme.

1.3 Bereikbaarheid

- een goede en veilige bereikbaarheid tussen de gemeente Barneveld en de omliggende regio's en landsdelen.
- een goede en veilige bereikbaarheid binnen en tussen de afzonderlijke kernen in een toegankelijke openbare ruimte met aandacht voor gezond en schoon vervoer.

Wat gaan we daarvoor doen?

2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat

Speerpunt Dorpspromotie (en evenementenstimulering)

Doel	We willen levendige centrumgebieden met voldoende mogelijkheden om te wonen, werken en recreëren. Hierbij ligt de focus op het versterken van de detailhandel- en horecastructuur en het terugdringen van leegstand in de grotere kernen. De nadruk ligt hierbij op de kwaliteit en niet op de kwantiteit van het winkelaanbod.
Activiteiten	We hebben een Economische Visie en een Centrumvisie Barneveld en Centrumvisie Voorthuizen. <ul style="list-style-type: none"> • Actieve inzet voor de centrumgebieden door in te zetten op een betere organisatiegraad (versterken van de winkeliersverenigingen) • Het stimuleren en faciliteren van evenementen met als doel extra bezoekers naar de centrumgebieden te trekken. • Het monitoren van leegstand en aandacht voor compactermaken van het kernwinkelgebied en mogelijkheid van transformatie van winkels buiten dit gebied. • Onderzoek naar mogelijkheden voor inspirerende werkplekken voor kenniswerkers. • Vergroenen van de aanloopstraten richting het kernwinkelgebied om aantrekkelijkheid te vergroten.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Er wordt gewerkt aan uitvoering van de Economische visie met aandachtspunten voor centrumgebieden. Een deel hiervan zal uit het budget Promotie Economie kunnen. Afhankelijk van het op te stellen uitvoeringsprogramma kan budgetbijstelling mogelijk zijn gedurende 2025. • Het budget voor het evenementenbeleid loopt tot en met 2024. Afhankelijk van de evaluatie eind 2024 is continuering van dit budget reeel.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Continuering evenementenfonds afhankelijk van uitkomsten evaluatie. • Verhogen organisatiegraad centrumgebieden (winkeliersverenigingen) afhankelijk van bereidheid ondernemers.
Beleidsproduct	211 Promotie economie

Speerpunt Innovatiebevordering en human capital

Doel	Het creëren van een ecosystemen en stimuleren van samenwerking tussen bedrijfsleven en onderwijs met als doel om de innovatie te bevorderen en het profiel van innovatie makers beter uit te nutten. Onderwijs en bedrijfsleven zijn onderling van elkaar afhankelijk om een juiste aansluiting van opleidingen op de gevraagde capaciteiten van het bedrijfsleven te realiseren. Het verder door ontwikkelen van BTO, PEC en Barneveld Tomorrow en het faciliteren van de groei van BTO door nieuwbouw te realiseren zijn belangrijke punten voor de gemeente. Ook de verdere ontwikkeling van een Food Production Cluster in samenwerking met Nijkerk is een belangrijk doel in het versterken en doorontwikkelen van de foodsector en de samenwerking met het onderwijs.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Actieve samenwerking met BTO, PEC en Barneveld Tomorrow om hun werkzaamheden verder te ontwikkelen en uit te rollen; • Onderzoeken naar mogelijkheden nieuwbouw BTO op de bedrijventerreinen. • Verder doorontwikkelen van het Food Production Cluster in samenwerking met Nijkerk. • Samenwerking tussen en met ondernemers vergroten om kennis, ervaring en projecten uit te wisselen en op te pakken.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Met een beleidstoevoeging voor accountmanagement op het onderwerp netcongestie met gelden uit CDOKE wordt inzet op de netcapaciteit voor ondernemers/bedrijventerreinen mogelijk gemaakt. • Er wordt gewerkt aan uitvoering van de Economische visie met aandachtspunten voor de samenwerkingsverbanden en ecosystemen. Een deel hiervan zal uit het budget Promotie Economie kunnen. Afhankelijk van het op te stellen uitvoeringsprogramma kan budgetbijstelling mogelijk zijn gedurende 2025.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Bepaalde ambtelijke capaciteit kan zorgen voor vertraging van het opstellen en uitvoeren van een uitvoeringsagenda voortkomend uit de Economische Visie.
Beleidsproduct	211 Promotie economie

Speerpunt Recreatie en toerisme

Doel	Versterken van het cluster Recreatie en Toerisme als belangrijke peiler voor de Barneveldse Economie
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Schouwen en monitoren van de toeristische trekpleisters; • Onderzoeken van cross-overs met andere sectoren in het buitengebied • Inzet op spreiding van toerisme en betere benutting zuidwestkant van de gemeente voor toerisme.
Financiën	
Risico's	
Beleidsproduct	211 Promotie economie

2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden

Speerpunt Bedrijventerreinen

Doel	Het uitbreiden en revitaliseren van bedrijventerreinen en verhogen van de organisatiegraad op bedrijventerreinen.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoek naar uitbreiding van bedrijventerreinen waaronder in Kootwijkerbroek; • In samenwerking met het bedrijfsleven zoeken naar oplossingen voor vertragende factoren als netcongestie; • Onderzoek naar draagvlak voor een instrument als reclamebelasting op bedrijventerreinen. • Uitbreiden van het accountmanagement binnen de gemeente.
Financiën	Middels een structurele beleidstoevoeging is extra formatie voor planeconomen grondzaken-gebiedsontwikkeling georganiseerd.
Risico's	
Beleidsproduct	222 Grondexploitatie bedrijventerrein

2.3 Een goede bereikbaarheid

Speerpunt Interne bereikbaarheid

Doel	Een goede en veilige bereikbaarheid binnen en tussen de afzonderlijke kernen in een toegankelijke openbare ruimte met aandacht voor gezond, schoon en slim vervoer.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe woonwijken en bedrijventerreinen goed toegankelijk, veilig en duurzaam inrichten. • Bij wegonderhoud van zowel gemeente als provincie waar mogelijk inzetten op het vergroten van de verkeersveiligheid (werk met werk), zoals de aanpak van de Postweg in De Glind en (wellicht) de aanpak van de N800. • Het uitwerken van een definitief ontwerp voor het aanpassen van de fiets- en voetgangersoversteek over de Burgemeester Kuntzelaan ter hoogte van de Schaepsmarkt. • Voortzetten van de werkgeversaanpak duurzame mobiliteit (gezamenlijke inzet vanuit de regio Foodvalley). • Faciliteren van nieuwe laadpunten in de openbare ruimte. • Binnen programma Duurzaamheid werken aan het behalen van de klimaatdoelstellingen.
Financiën	
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Stikstofopgave • Netcongestie • Capaciteit en middelen bij onszelf en partneroverheden
Beleidsproduct	231 Verkeer

Speerpunt Externe bereikbaarheid

Doel	Een goede en veilige bereikbaarheid tussen de gemeente Barneveld en de omliggende regio's en landsdelen
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Bijdrage leveren aan de uitwerking en voorbereiding van de kortetermijnaanpak van de A1-A30 (vergroten verkeersveiligheid in de 'botsbocht') • Bijdrage leveren aan de planvorming van de aanpak van de aansluiting A30 Barneveld-Zuid. • Starten met definitiefase en ontwerpfase van de aanpak van de snelwegaansluiting A30 Barneveld-Noord en de nabijgelegen turborotonde. • Starten met definitiefase en ontwerpfase van de aanleg van de oostelijke rondweg Barneveld. • Inzet binnen de regio's Amersfoort en Foodvalley voor de belangen van de inwoners en werknemers binnen de gemeente Barneveld. <ul style="list-style-type: none"> ◦ Onderzoek naar de robuustheid van de Valleilijn en noodzakelijke verbeteringen. ◦ Onderzoek naar noodzakelijke verbeteringen op het hoofdfietsnetwerk en autonetwerk gezien de verstedelijkingsopgave. ◦ Opstellen van een visie op de A1-corridor (weg en spoor) waarbij wordt onderzocht in hoeverre de wens voor een intercity tussen Amersfoort en Apeldoorn met een stop op Barneveld-Noord en/of voor een regiosprinter tussen Amersfoort en Apeldoorn met stops op Barneveld-Noord en Stroe onderdeel van die visie moet zijn. ◦ Inzet voor het behoud van kwalitatief en kwantitatief voldoende aanbod van openbaar vervoer.
Financiën	In augustus 2024 heeft het Rijk een voorschot overgemaakt van circa € 15 miljoen voor de aanpak van de snelwegaansluiting A30 Barneveld-Noord. NB. De gevraagde Rijksbijdrage was circa € 17,5 miljoen incl. BTW, prijspeil 2022. Omgerekend naar prijspeil 2023 en na afdracht aan het btw-compensatiefonds blijft over circa € 15 miljoen.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Stikstofopgave • Netcongestie • Capaciteit en middelen bij onszelf en partneroverheden
Beleidsproduct	231 Verkeer

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	bedragen x € 1.000		
	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	- 1.759	-	- 1.759
211 Promotie economie	- 1.759	-	- 1.759
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	- 126	50	- 76
221 Economisch structuurbeleid	- 126	50	- 76
222 Grondexploitatie bedrijventerreinen	-	-	-
2.3 Bereikbaarheid	- 4.141	885	- 3.257
231 Verkeer	- 3.549	8	- 3.541
232 Parkeren	- 593	876	284
Saldo van baten en lasten	- 6.026	935	- 5.092
Totaal	- 6.026	935	- 5.092

3. Woon- en Leefomgeving

Inleiding

Dit is de kern en de scope van Programma Woon- en Leefomgeving en bestaat uit de subprogramma's Woningen (kwantitatief en kwalitatief), Aantrekkelijke leefomgeving en Adequate voorzieningen. We werken aan deze opgaven en we laten zien wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het mag kosten.

Ontwikkelingen

De groei van gemeente Barneveld

We willen dat de gemeente groeit op een wijze die past bij het eigen karakter. Dit wordt vastgelegd in (beleids)kaders. Voorzieningen en infrastructuur moeten op een gelijke wijze meegroeien.

Leefbare dorpen en wijken

Wij willen voldoende huisvesting voor de scholen en een sterke sociale cohesie door passende voorzieningen.

Perspectief voor het landelijk gebied

We staan voor de grote uitdaging om het ons buitengebied sociaal-economisch vitaal te houden, Samen een nieuwe balans zoeken tussen de toekomst van de agrarische sector, de voedselproductie, natuurverbetering en klimaatbestendigheid. Dat pakken we aan met ons programma Waardevol Landelijk Gebied en het Uitvoeringsprogramma van het Regionaal Perspectief voor het Landelijk Gebied in de Regio Foodvalley.

Klimaat en energietransitie

We werken aan een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving in de gemeente Barneveld, waar het goed en gezond leven is voor iedereen, inclusief de natuur en dieren. Dat doen we door te werken aan meerdere duurzaamheidsthema's: Energie- en CO2 neutraal; duurzame mobiliteit, klimaatadaptatie, biodiversiteit en groen, circulaire economie en een duurzaam voedselsysteem. In het jaarplan van het programma duurzaamheid voor 2025 beschrijven we hoe we dit gaan bereiken

Openbare orde en veiligheid

We willen dat het veilig wonen en werken is in de gemeente Barneveld. In ons Integraal Veiligheidsplan 2024-2027 en bijbehorende uitvoeringsplan voor 2025 beschrijven we hoe we dit gaan bereiken.

Wat willen we bereiken?

We stellen in 2025 de Omgevingsvisie Barneveld 2040 vast. Daarin schetsen we het toekomstperspectief voor de fysieke leefomgeving van onze gemeente en de ambities en ontwikkelingen die we daarin voorstaan. We leggen daarmee een basis voor de verdere beleidsuitwerking en uitvoering op het gebied van bijvoorbeeld wonen, mobiliteit, werken, voorzieningen etc. De visie is de verdere uitwerking van het Voorkeursscenario uit 2024 en geeft onze koers aan onze hoofdogaven in de kernen en ons landelijk gebied.

De gemeente Barneveld is een groei gemeente. Voor een belangrijk deel door eigen groei binnen de gemeente, maar ook door mensen van buiten de gemeente die hier komen wonen. We willen verantwoord groeien. Dat betekent een hoge maar ook geleidelijke groei van het aantal woningen (600 per jaar), dat rekening houdt met de draagkracht van de samenleving. Dat betekent ook het passend meegroeien van het aantal banen (werklocaties, de noodzakelijke voorzieningen en infrastructuur). Dit tijdig en financieel verantwoord.

We gaan uitvoering geven aan ons programma Waardevol Landelijk Gebied en het Uitvoeringsprogramma van het Regionaal Perspectief voor het Landelijk Gebied Regio Foodvalley. Daarmee werken we aan toekomstbestendige voedselproductie in balans met het natuurlijk systeem van bodem, water en natuur: een gezond en sociaal-economisch vitaal landelijk gebied.

Om te zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving werken we aan meerdere veiligheidsthema's: aanpak van drugshandel en witwassen, het voorkomen van (arbeids)uitbuiting en zorgfraude, de samenleving weerbaar maken - met name in het buitengebied - tegen ondermijnende criminaliteit, de inzet van de juiste ondersteuning en interventies voor kwetsbare inwoners, voorkomen dat inwoners slachtoffer worden van digitale criminaliteit en het terugdringen van middelengebruik (in het verkeer). Daarnaast zijn onze boa's, samen met de wijkagenten, aanwezig en zichtbaar in de wijken, verstrekken en controleren we vergunningen voor de horeca en evenementen en zijn we goed voorbereid op crises en rampen door bij te dragen aan de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden voor het leveren van brandweezorg en crisisbeheersing.

Voor het vastgoed in onze gemeente is het doel om dit op een doeltreffende en doelmatige wijze te beheren. Verduurzaming van dit vastgoed willen aan laten sluiten bij landelijk vastgestelde Energie- en Klimaatakkoorden.

De voorzieningen op het gebied van sport moeten aansluiten bij de groei van Barneveld. Hiervoor wordt het Masterplan/Integraal huisvestingsplan (IHP) Sportaccommodaties geactualiseerd.

Ook de onderwijslocaties zullen moeten aansluiten aan de lokale ontwikkelingen. Dit gaat een groei van verschillende locaties betekenen.

Wat gaan we daarvoor doen?

3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)

Speerpunt Visie op en groei van Barneveld

Doel	Een geleidelijke groei van 600 voldoende betaalbare woningen per jaar.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • De bouw van woningen in ontwikkelingen als Bloemendal (fase 1), De Lanen Oost, Oostbroek, Wulperveld en in kleinere ontwikkelingen zoals Valkseweg (inbreiding en uitleg); • Voorbereiding van de realisatie van (volgende fasen van) woningbouwontwikkelingen (in 2026/2027) zoals fase 2a en 2b en ontwerp fase 4 van Bloemendal, Woudse Erven II, Schooneng, Woonwerklandschap, Puurveen-Zuid, de Eendracht, Wulperveld, HC Bosstraat en Buurtweg; • Uitwerking grootschalig woningbouwstaat gebied (opplussen naar wijk van 2000 woningen). • Afstemming met kernen over voldoende woningbouw in alle kernen. • Uitwerking mogelijkheden toevoeging woningen in bestaande bebouwing • Continueren startersleningen en aanpak huisvesting van specifieke doelgroepen. • Opstellen van nieuwe woonvisie. • Vaststelling Omgevingsvisie • Monitoring woningmarkt/ voortgangsrapportages
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Dekking voor de bouw van woningen vindt plaats binnen projecten of via leges • PM dekking startersleningen
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Economische risico's: kostenstijging en schaarste arbeid en bouwmaterialen, rentestijging • Procedurele risico's: interne capaciteit, bezwaar en beroepsprocedures. • Externe factoren als netcongestie, stikstof, uitgestelde investeringen in infrastructuur etc.
Beleidsproduct	311 Volkshuisvesting

Doel	Passend meegroeien van banen, voorzieningen en infrastructuur bij de groei van het aantal woningen
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Vaststelling Omgevingsvisie met daarin ruimtereservering voor werklocaties, voorzieningen en infrastructuur. • Het maken van verstedelijkingsafspraken met Rijk, provincie en in regioverband (o.a. actualisatie Woondeal, Novex, regioarrangement). • Lobby op infrastructuur (HWN/spoor/snel fiets), voorzieningen, netcongestie en ruimte (Nota Ruimte). • Regionale ruimtelijke programmering binnen de Regio (verdeling verstedelijking over de regio).
Financiën	Dekking binnen de beschikbare middelen.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Interne capaciteit.
Beleidsproduct	311 Volkshuisvesting

3.2 Aantrekkelijke leefomgeving

Speerpunt Klimaat en energietransitie

Doel	CO2- en energieneutraliteit in 2050 en een 100 procent circulaire economie in 2050.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen Energievisie (mogelijk beleidsprogramma onder de omgevingswet; combinatie warmte - en energievisie) • Isolatie en bespaar acties • Onderzoek naar inzet biobased isolatiematerialen binnen energie - en bespaaracties • Aanpak netcongestie (lokaal programmeren en uitbreiding netwerk in samenwerking met Liander, faciliteren smart energy hub in samenwerking met ondernemers, onderzoek naar alternatieve oplossingen) • Stimuleren van lokale opwek via EnergieWEB en energie coöperaties • Regionale samenwerking Energieraad Foodvalley (o.a. samenwerking op netcongestie, energiesysteem van de toekomst, Regionale energiestrategie, en regionaal energieteam bedrijven) • Uitvoering actieagenda Circulaire Economie met focus op materiaal verbruik (zoals bevorderen hergebruik, materialen met minder CO2 uitstoot en biobased materialen), circulair slopen en de grondbank.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Dekking voor de activiteiten vanuit bestaande budgetten • Met de Kadernota 2025 is een beleidstoevoeging gedaan wat betreft de concrete besteding beschikbare CDOKE gelden
Risico's	Sterke afhankelijkheid van niet door gemeente beïnvloedbare factoren, bijvoorbeeld uitstoot mobiliteit snelwegen, ontwikkelingen netcongestie, natuurinclusief bouwen, stikstofbeleid Rijk en Provincie, internationale grondstoffenmarkt.
Beleidsproduct	326 Milieu & ruimtelijke ordening

Doel	De gemeente Barneveld is in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Opstellen uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie • Uitvoeren van Klimaatadaptatieplan • Uitvoering geven aan de projecten van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) • Bijdragen aan de uitvoering van het Regionaal Adaptatieplan (RAP)
Financiën	In het GRP 2021-2026 zijn gelden opgenomen voor bovenvermelde plannen, de GRP-projecten en extra klimaatadaptatieve maatregelen in integrale projecten in de bebouwde omgeving.
Risico's	Interne capaciteit
Beleidsproduct	326 Milieu & ruimtelijke ordening

Doel	Het behouden en versterken van de biodiversiteit zodat er een aantrekkelijke en gezonde en groene leefomgeving blijft bestaan voor mens, flora en fauna.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeren Biodiversiteitsplan • Uitvoering geven aan handleiding soortenmanagementplan • Bewoners informeren over natuurinclusief (ver)bouwen via o.a. Duurzaam Barneveld
Financiën	Dekking voor de activiteiten vanuit bestaande budgetten
Risico's	Onduidelijkheid rondom provinciaal beleid omtrent bescherming van flora en fauna zorgt mogelijk voor vertraging van de uitvoering van de doelen rond de opwekking en besparing van energie (isolatie).

Beleidsproduct	326 Milieu & ruimtelijke ordening
-----------------------	-----------------------------------

Speerpunt Toekomst van het buitengebied

Doel	Een toekomstbestendige voedselproductie in balans met het natuurlijk systeem van bodem, water en natuur: een gezond en sociaal-economisch vitaal landelijk gebied. Dit is een belangrijk doel van het programma waardevol landelijk gebied.
Activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan ons programma Waardevol Landelijk Gebied. • Bijdragen aan de uitvoering van het Uitvoeringsprogramma van het Regionaal Perspectief voor het Landelijk Gebied Regio Foodvalley. • Faciliteren van deelnemers aan de Landelijke beëindigingsregelingen veehouderij. • Stimuleren van het opstellen van toekomstbestendige bedrijfsplannen agrariërs
Financiën	Dekking voor het programma is tot en met 2026 voorzien.
Risico's	Uitvoering van de activiteiten vraagt om capaciteit en middelen. In de huidige arbeidsmarkt is capaciteit vaak lastig te vinden. Daarnaast zijn voor bepaalde onderdelen van de beoogde uitvoering forse financiën van het Rijk nodig. Daarover is nog geen zekerheid. Deze risico's beheersen we zoveel mogelijk door te prioriteren en te faseren.
Beleidsproduct	326 Milieu & ruimtelijke ordening

3.3 Adequate voorzieningen

Speerpunt Leefbare dorpen en wijken

Doel	<ol style="list-style-type: none"> 1. Investeren in sociale cohesie door de voorzieningen op te knappen. 2. Investeren in sociale cohesie en stimuleren van beweging en gezondheid iedereen door te helpen met moderne, betaalbare sportplekken. 3. Genoeg goede huisvesting voor basisscholen, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs. 4. Zorgen voor een veilige woon- en leefomgeving.
	<p>1. Investeren in voorzieningenniveau</p> <p>Strategisch vastgoedbeleid is de brug tussen de ruimtevraag vanuit de verschillende beleidsvelden en de inzet van de gemeentelijke vastgoedportefeuille om aan deze vraag te kunnen voldoen. We brengen vraag en aanbod bij elkaar en zetten de huidige en nog te ontwikkelen vastgoedportefeuille hierbij zo optimaal mogelijk in, waarbij we rekening houden met staand beleid en geldende wet- en regelgeving op bijvoorbeeld het gebied van duurzaamheid.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het strategische vastgoedbeleid en de integrale huisvestingsplannen (onderwijs, binnensport, buitensport, cultuur en dorps- en buurthuizen) worden in 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd. • na besluitvorming start vervangende nieuwbouw Milieustraat. <p>Een nieuwe grondbank levert een belangrijke bijdrage aan de duurzaamheidsopgave (circulair gebruik van grond- en bouwstoffen) met grip en inzicht op grondstromen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Planvorming grondbank <p><u>Verduurzaming maatschappelijk vastgoed</u></p> <p>In lijn met Rijks- en provinciaal beleid is de hoofddoelstelling dat de gemeente Barneveld in 2050 klimaatneutraal is, dat geldt dus ook voor het gemeentelijk vastgoed. Deze doelstelling moet worden omgezet naar beleidskaders voor ons maatschappelijk vastgoed.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar verwachting worden deze beleidskaders begin 2025 ter besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd. <p><u>Eigen huisvesting (ambtelijke organisatie)</u></p> <p>De afgelopen jaren is er veel veranderd in de manier van werken van de gemeentelijke organisatie. Samen met de groeiambitie van gemeente Barneveld heeft dit ertoe geleid dat het concertteam op 7 december 2023 heeft besloten een nieuwe huisvestingsvisie voor het gemeentehuis en de gemeentewerf te laten ontwikkelen. Door een bundeling met al geplande onderhoudswerkzaamheden kan een synergievoordeel worden gerealiseerd in de uitvoering.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Naar verwachting wordt de nieuwe huisvestingsvisie in 2025 uitgewerkt. <p><u>Dorps- en buurthuizen</u></p> <p>We zijn regelmatig in gesprek met zowel verzelfstandigde als niet-verzelfstandigde dorps- en buurthuizen, een belangrijk onderdeel van deze gesprekken zijn de uitdagingen op het gebied van groot onderhoud en/of de exploitatie. Als uitwerking van het strategisch vastgoedbeleid gaan we in 2025 aan de slag met een integraal huisvestingsplan voor de buurt- en dorpshuizen. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is een gezonde en houdbare exploitatie.</p> <p>2. Eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen</p> <p><u>Visie en Integraal Huisvestingplan Sport</u></p>

- Update Masterplan = Integraal Huisvestingsplan (IHP)
- Opstellen integraal huisvestingsplan voor binnen- en buitensportaccommodaties.

Sportvoorzieningen

Voor de komende jaren staan de volgende sportvoorzieningen op de planning:

- *Voorthuizen - Aanleg skeelerbaan voor skeelervereniging 't Grieze Veen en mogelijke verplaatsing Oranjevereniging Voorthuizen*

Na gesprekken met de vereniging heeft zich uiteindelijk een voorkeursvariant voor de aanleg van een skeelerbaan gevormd die verder wordt uitgewerkt.

Parallel aan dit proces zijn er enkele werksessies georganiseerd met de Oranjevereniging Voorthuizen en de gemeente waarbij kaders gesteld zijn voor eventuele verhuizing naar de Oude Zeumerseweg.

Hierbij wordt ook goed gekeken naar koppelkansen en multifunctioneel gebruik. De Oranjevereniging is bezig met de planuitwerking die vervolgens door de gemeente beoordeeld zal gaan worden.

Als de verhuizing doorgaat, kan voetbalclub VVOP op de achterblijvende locatie uitbreiden en ontstaat er ook ruimte voor woningbouw.

Als dit niet door gaat, zal het proces voor realisatie samen met 't Grieze Veen verder worden vormgegeven.

- *Kootwijkerbroek - Fietscross en mountainbike plek aan de Hanzeweg.*

We gaan de sportvoorziening fietscross Flying Bikes en mountainbike Tour de Force verplaatsen naar Hanzeweg Zuid. Hiervoor is inmiddels een bestemmingsplanprocedure doorlopen om de activiteiten mogelijk te maken en een omgevingsvergunning afgegeven voor het sportcomplex. De uitvoering voor de rotonde en parkeerplaatsen zijn gereed. Vereniging Flying Bikes gestart met de

grondwerkzaamheden voor de BMX baan en is de verwachting dat de verplaatsing 2^e kwartaal 2025 uitgevoerd gaat worden.

- *Terschuur - Sportpark Overbeek - Onderzoek bouw sporthal en herinrichting sportpark.*
- Voor de scholen Het Anker en De Zaaier in Zwartebroek en Terschuur is geld gereserveerd voor de bouw van een gymzaal. Deze kunnen scholen en verenigingen gebruiken. Vanuit de dorpen Terschuur en Zwartebroek is de wens geuit om een sporthal te realiseren. De initiatiefnemers en gemeente ronden het gestarte onderzoek naar de mogelijkheid van een sporthal af.

Mogelijke bouw sporthal Terbroek en gedeeltelijke herinrichting sportpark Overbeek in 2025/2026. Uitkomsten van het laatste deel van het onderzoek worden begin 2025 aan gemeenteraad gepresenteerd.

- *Terschuur - Sportpark Overbeek - Uitbreiding velden korfbalvereniging Revival.* Renovatie + uitbreiding korfbalvelden sportpark Overbeek.
- *Garderen - Sportpark Westeneng - Renovatie/nieuwbouw/vernieuwbouw.*

We werken samen met de vereniging aan de plannen voor het renoveren, vernieuwen of bouwen van kleedkamers en het clubgebouw van Veluwe Boys.

- *Kootwijkerbroek - Gesprekken over nieuwe sportaccommodatie.*

We zijn in gesprek over mogelijke opties voor een nieuwe sportaccommodatie in Kootwijkerbroek.

- *Barneveld - Gelreweg - Bouw Boulodrome.*

Vereniging Petanque wil graag een Boulodrome bouwen op de huidige plek aan de Gelreweg. De vereniging is zelf bouwheer.

- *Barneveld - Sportcomplex LTC - Geluidswand voor realisatie van 3 padelbanen.*

De tennisvereniging wil en kan op eigen kosten 3 padelbanen extra maken op hun terrein. Er zijn maatregelen nodig tegen geluidsoverlast. We zijn in overleg met de vereniging over het realiseren van een geluidswand en hoe de gemeente hierbij kan helpen. De vereniging heeft een participatietraject doorlopen.

- *VVOP - renovatie kunstgrasveld.*

Vervanging van het kunstgrasveld was opgenomen in het MIP voor 2028. Het veld wordt naar verwachting afgekeurd en zal in 2025 vervangen moeten worden.

Dit kon niet meer meegenomen worden in het proces van totstandkoming van het Uitvoeringsplan MIP 2025 en wordt nu opgenomen in de begroting 2025.

- *Survivalterrein Barneveld* We zijn in gesprek met initiatiefnemers om te kijken naar de mogelijkheden voor het aanleggen van een survivalterrein in Barneveld.

3. Huisvesting onderwijs

Visie en Programma huisvesting onderwijs

- update Masterplan = Integraal Huisvestingsplan (IHP)
- aanpassing Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs naar aanleiding van Integraal Huisvestingsplan en actualisering
- opstellen Programma huisvesting onderwijs 2026

Het aantal leerlingen zal de komende jaren flink toenemen. De opgave voor nieuwe scholen en uitbreiding is groot. Bij de scholen wordt rekening gehouden met ruimte voor kinderopvang. Voor de komende jaren staat het volgende in de planning voor het primair onderwijs:

- Nieuwbouw voor de Prins Bernhard in Garderen;
- Vervangende nieuwbouw van De Bron Stroe;
- Nieuwe scholen in de wijken Bloemendal en De Burgt en in Voorthuizen.

Voor het voortgezet onderwijs staat het volgende op de planning:

- Uitbreiding/nieuwbouw van het Van Lodenstein College door verplaatsing van de vestiging in Hoevelaken en uitbreiding waarbij ook de bovenbouw van het VMBO en HAVO/VWO een plek in Barneveld krijgen. Eind 2024 wordt het projectvoorstel met kaderstelling ter besluitvorming voorgelegd.

en voor het speciaal onderwijs:

- Voorbereiding uitbreiding bij de J.H. Donnerschool.

In samenwerking met de schoolbesturen wordt in 2024 een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) opgesteld. In dit plan wordt rekening gehouden met de aanbevelingen uit het Doelmatigheidsonderzoek Onderwijshuisvesting. Begin 2025 wordt dit IHP ter besluitvorming voorgelegd. Bij alle onderwijsontwikkelingen wordt ook gekeken naar vervanging en/of nieuwbouw van

Activiteiten

	<p>sportaccommodaties.</p> <p>Onderwijshuisvesting 2025</p> <ul style="list-style-type: none"> • De Zaaier en het Anker krijgen samen een nieuw gebouw in de nieuwe wijk de Eendracht. Wanneer de bestemmingsplanprocedure voor de nieuwe wijk is afgerond kan er gestart worden met het bouwrijp maken van de beoogde kavel. • Gestart wordt met de voorbereidingen vervangende nieuwbouw De Bron Stroe. • We zijn gestart met de voorbereiding van vervangende nieuwbouw voor de Prins Bernhard in Garderen. Door grond te ruilen met de woningstichting hoeven we geen tijdelijke plek te zoeken. De nieuwe school komt dichterbij de Wardborg voor het bewegingsonderwijs. • We zijn begonnen met een nieuwe school voor het PCOGV in 1e fase Bloemendal. • In Terbroek en Kootwijkerbroek moeten de gymzalen voor bewegingsonderwijs vervangen worden. We doen onderzoek naar de grootte van de sportaccommodatie. Dit is ook afhankelijk van de vraag vanuit de verenigingen. • Het Van Lodenstein College wil op de huidige plek uitbreiden met bovenbouw voor VMBO en HAVO/VWO. De voorbereidingen zijn in volle gang. Hierbij wordt de uitbreiding met sportaccommodaties nader onderzocht. • Barneveld groeit snel en dat zien we ook bij de scholen. Verschillende scholen hebben uitbreiding nodig en we zijn bezig met planvorming nieuwe scholen in Bloemendal en De Burgt. • De uitbreiding van de Donnerschool wordt uitgewerkt. <p>4. Veilige woon- en leefomgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de geprioriteerde thema's in ons uitvoeringsplan 2025. • Uitvoering geven aan ons evenementenbeleid. • Bijdragen aan de uitvoering van het beleidsplan VGGM.
<p>Financiën</p>	<p>1. Investeren in voorzieningenniveau</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het uitvoeringsplan 2024 is voor de grondaankoop en planvorming van de Grondbank € 3,6 miljoen opgenomen. • Voor de uitwerking van de nieuwe huisvestingsvisie voor de eigen huisvesting zijn in 2025 middelen opgenomen. • Beleidstoevoeging projectleider vastgoed • Beleidstoevoeging projectondersteuner vastgoed • Beleidstoevoeging accountmanager vastgoed • Beleidstoevoeging inhuur derden Huur-Marktwaarde + IHP dorpshuizen en cultuur <p>2. Eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het MIP zijn er budgetten beschikbaar voor grondaankoop en de aanleg van een skeelerbaan voor 't Grieze Veen. Er zijn ook middelen beschikbaar voor de realisatie fietscross en mountainbike aan de Hanzeweg, realiseren van sportaccommodatie op sportcomplex Overbeek, uitbreiding velden Revival op sportcomplex Overbeek, renovatie/(ver)nieuwbouw sportcomplex Westeneng en bouw Bouldrome. • Er zijn nog geen middelen beschikbaar of aangevraagd voor de eventuele plaatsing van geluidswanden op het tenniscomplex van LTC. • Uit de keuring van het kunstgrasveld VVOP in het voorjaar 2024 is gebleken dat naar verwachting begin 2025 het veld wordt afgekeurd, zodat medio 2025 vervanging noodzakelijk is. Het gaat om een investering van € 535.509. Deze investering stond eerder gepland in het MIP 25 -jaarschijf 2028 en wordt nu vervroegd naar de jaarschijf 2025. De kapitaallasten (ca. € 60.000 per jaar) zijn eveneens vervroegd naar 2026 (startjaar). <p>3. Onderwijshuisvesting</p> <ul style="list-style-type: none"> • De investeringen zijn in het Uitvoeringsplan 2025 opgenomen. • De kosten van sloop en tijdelijke huisvesting zijn als <i>beleidstoevoeging</i> opgenomen. <p>4. Veilige woon- en leefomgeving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleidstoevoeging bibob-coördinator/toetser • Beleidstoevoeging MOR Medewerker Meldingen • Beleidstoevoeging veiligheidsdag
<p>Risico's</p>	<p>2. Eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Permanente uitbreiding Sportpark Roelenengweg en aanleg skeelerbaan voor 't Grieze Veen hangt af van de ontwikkelingen rondom verhuizing Oranjevereniging. Mocht dit geen doorgang vinden dan wordt het proces en onderzoek naar realisatie van een skeelerbaan verder met 't Grieze Veen afgemaakt. <p>Voor alle projecten geldt de onzekerheid op het gebied van capaciteit, stijging van kosten en onvoorzien omstandigheden.</p>
<p>Beleidsproduct</p>	<p>321 Veilige woon- en leefomgeving 322 Huisvesting onderwijs 335 Sportaccommodaties 336 Overige accommodaties</p>

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

3. Woon- en leefomgeving	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)	- 2.365	-	- 2.365
311 Volkshuisvesting	- 2.365	-	- 2.365
312 Grondexploitatie woningen	-	-	-
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving	- 43.941	21.276	- 22.666
321 Veiligheid	- 7.172	164	- 7.008
322 Groen	- 5.620	15	- 5.605
323 Begraven	- 1.847	1.229	- 617
324 Afvalinzameling en -verwerking	- 6.047	8.610	2.563
325 Riolering & water	- 4.474	6.347	1.872
326 Milieu & ruimtelijke ordening	- 11.331	4.875	- 6.456
327 Wegen	- 6.318	36	- 6.282
328 Reiniging en vuilbeheersing	- 1.133	-	- 1.133
3.3 Adequate voorzieningen	- 23.786	5.765	- 18.021
331 Publiekszaken	- 1.896	1.297	- 599
332 Huisvesting onderwijs	- 7.198	318	- 6.881
333 Bibliotheek	- 1.268	148	- 1.121
334 Kunst en cultuur	- 3.195	266	- 2.929
336 Overige accommodaties	- 2.177	904	- 1.274
337 Speelvoorzieningen	- 344	-	- 344
335 Sportaccommodaties	- 7.707	2.833	- 4.875
Saldo van baten en lasten	- 70.092	27.041	- 43.051
Totaal	- 70.092	27.041	- 43.051

4. Samenwerken, dienstverleners en besturen

Inleiding

Bij Programma 4 staan drie thema's centraal: 'Samenwerken, Dienstverleners en Besturen'. Deze worden nader uitgewerkt in de volgende subprogramma's met bijbehorende onderdelen:

1. Samenwerken

- binnen de gemeente met inwoners, organisaties en ondernemers: via o.a. participatie en gebiedsgericht werken;
- in de directe regio's: onderscheidend en van invloed zijn;
- in de bredere netwerken; gericht en slim daarbinnen bewegen ter beïnvloeding t.b.v. eigen opgaven.

2. Dienstverleners

- Eigentijdse dienstverlening: open en makkelijk toegankelijk
- Omgevingsbewuste communicatie: betrokken en proactief

3. Besturen

- Toekomstgerichte organisatie
Accent op de ontwikkeling van de kernthema's van 'goed bestuur': sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen
Focus ligt op de doorontwikkeling, meegroeien met nieuw ontwikkelingen, behoeften en eisen, in control zijn
- Paragrafen
Accent op de ondersteuning van de kernthema's van 'goed bestuur': sturen, beheersen, toezicht houden en verantwoording afleggen
Via de paragrafen, waarin beleidslijnen worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten rondom de bedrijfsvoering en lokale heffingen. Daarmee bieden de paragrafen gebundelde dwarsdoorsnede op deze onderwerpen, die veelal versnipperd in de begroting staan.

Dit is de kern en tevens de begrenzing van Programma 4 'Samenwerken, Dienstverleners en Besturen'. We werken aan deze opgaven en laten zien wat we willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het mag kosten.

Ontwikkelingen

Ontwikkelingen, die binnen deze thema's gedurende het begrotingsjaar 2025 belangrijke rol spelen.

1. Samenwerken

zien er als volgt uit en hebben deze impact.

Binnen de gemeente: Participatie en Gebiedsgericht werken

- Onze relatie met inwoners, ondernemers en partners verandert aanzienlijk. We zijn als

gemeente niet (meer) de enige speler die bepaalt wat goed is voor de samenleving en het voor het zeggen heeft. Daarnaast speelt polarisatie en afnemend vertrouwen in de overheid ook een rol. Maatschappelijke vraagstukken pakken we samen met andere partijen in de omgeving aan. Zo bundelen we meer en meer onze krachten om in samenwerkingsvormen de gewenste resultaten voor onze Barneveldse samenleving te realiseren. Met aandacht voor onze individuele kernen en dorpen met elk een eigen identiteit, werken we als organisatie steeds meer omgevingsbewust samen.

Binnen de regio:

- Komst van nieuwe strategische agenda regio Foodvalley in 2025. Barneveldse belangen en behoeften daarbinnen borgen;
- Inzet regering om bij de centrale beleidsuitvoering meer accent te leggen op stimulering van de regio's. Kansen benutten;
- Regio's blijven onveranderd een belangrijke rol spelen samen met provincies bij de beleidsuitvoering van het Rijk.

Via de netwerken:

- Er is sprake van nieuw regeringsbeleid met nieuwe speerpunten, die van impact zijn op de gemeente. Of het nu gaat om woningbouw, bereikbaarheid, economie, duurzaamheid, bereikbaarheid, landbouw of bestaanszekerheid. Dit leidt tot proactief volgen en beïnvloeden via met name de netwerken van gemeenten en regio.

2. Dienstverlening

Zien er als volgt uit en hebben deze impact.

- Vanaf juni 2025 gaat de European Accessibility Act in. Deze internationale wetgeving is breder dan de huidige wetgeving die geldt voor overheden en heeft betrekking op de toegankelijkheid van online producten en diensten;
- De digitalisering van de dienstverlening in algemene zin zorgt naast gemak tegelijk ook voor afstand en anonimisering. Standaardoplossingen werken niet altijd en inwoners willen dan een overheid die makkelijk toegankelijk en persoonlijk is;
- Vraagstukken zijn voor inwoners steeds complexer en procedures daarbij eveneens. Er is behoefte aan begrijpelijke en proactieve communicatie, passend bij de doelgroep.
- De gemeente Barneveld groeit en de organisatie groeit ook. Dit brengt uitdagingen met zich mee in de verbinding tussen collega's en betrokkenheid bij de organisatie. Daarnaast zullen de strategische doelen scherp moeten blijven voor iedereen, zodat we blijven werken aan 'Blij met Barneveld'. Een goede en passende interne communicatie is daarom essentieel.
- Polarisatie neemt toe. Politieke discussies worden scherper en er lijkt minder ruimte te zijn voor nuances. Algoritmes zorgen er voor dat we vooral informatie zien die onze opvattingen bevestigt. Meer inzet op mediamonitoring is belangrijk om pro actief en in dialoog met de omgeving te kunnen zijn.

3. Besturen

Zien er als volgt uit en hebben deze impact.

- Omslag naar opgavegericht werken. De te behalen maatschappelijke effecten/opgaven staan centraal in hoe we werken. We richten onze organisatie erop in om wendbaar mee te kunnen bewegen met wat er nodig is (bijvoorbeeld via het werken in programma's en projecten). Daarbij werken we integraal samen over de grenzen van teams en de organisatie heen;
- In de uitvoering van Rijks beleid gebeurt steeds meer via de provincies en regio's dan wel door de gemeenten zelf. We kijken daarom pro-actief vooruit op wat op de gemeente en onze samenleving afkomt, zodat we goed en snel kunnen inspelen op veranderingen.
- Om publieke meerwaarde te kunnen leveren is het van belang dat we onze organisatie zo goed mogelijk organiseren en dat we 'onze zaken' op orde hebben.

Wat willen we bereiken?

De gemeente Barneveld heeft nu als ook naar de komende jaren toe te maken met een gestage groei. In de Kadernota 2025-2028 is de visie op 'verantwoord groeien' centraal gesteld. De groei stelt scherpe eisen aan organisatie en bestuur om samen met onze inwoners en partners tijdig de noodzakelijke investeringen te doen in fysieke leefomgeving en te zorgen voor de nodige maatschappelijke voorzieningen. Zeker nu de gemeente zich zo sterk ontwikkelt en groter wordt, is het van nog meer belang om in verbinding te zijn en te blijven. 'Groeien in verbinding', dat is het hoofddoel van programma 4. Via activiteiten vanuit dit programma willen we dit concreet handen en voeten geven.

Het is ons streefbeeld om 'een open en bereikbare gemeente te zijn, die goed luistert naar haar inwoners, samenwerkt, uitgaat van de eigen kracht van inwoners en hen ondersteunt waar het nodig is.' Een gemeente, die proactief en voortdurend in contact is met haar omgeving en nog meer extern gericht is om zo de eigen opgaven tot uitvoering te brengen. Dat is wat we willen bereiken en waaraan we via de gekozen speerpunten in 2025 werken. In dat jaar worden veel majeure investeringen voorbereid en werken we aan transities - of dit nu sociale domein betreft ten aanzien van de jeugdzorg dan wel de fysieke leefomgeving voor wat betreft het landelijk gebied en de uitbreiding van onze kernen. Daarvoor moeten er de benodigde financiële middelen worden vrijgespeeld. Onder andere via bepaalde ombuigingen. Dat alles doen we samen. Programma 4 wil hierbij ondersteunend en stimulerend zijn. 'Samenwerken en verbinden' zijn de kernwoorden van dit programma. Samen met onze inwoners, ondernemers en onze partners binnen en buiten de gemeentegrenzen. Om vanuit goed bestuur te komen tot gedragen oplossingen. Oplossingen, die passen bij de specifiek lokale behoeften en die de gemeenschap als geheel versterken.

We willen versterken op gebiedsregie en participatie, communicatie en dienstverlening ondersteund door een krachtige bedrijfsvoering. Speerpunt daarbinnen zal de intensivering van de samenwerking met (bestuurlijke) partners. Via een effectief public affairs- en lobbybeleid om zo Barneveldse uitdagingen voor nu en in de toekomst verder te brengen.

Het hoofddoel van programma 4 hebben wij nader uitgewerkt naar doelen per subprogramma. Aan deze doelen zijn de speerpunten gekoppeld voor 2025, die verderop in dit programma aan de orde komen.

1. Samenwerken

- Lange termijn doel Samenwerken in Netwerken
 - Vernieuwing van de samenwerkingsaanpak met inwoners, ondernemers, organisaties en (overheids)partners, waarbij het accent veel meer komt te liggen op het samen vormgeven en uitvoeren van beleid, initiatieven en activiteiten. We doen dit:
 - via Participatiebeleid;
 - via Gebiedsgericht werken;
 - via Afspraken/spelregels met dorpen en wijken aan de voorkant over het reguleren van wederzijdse verwachtingen en behoeften.
- Lange termijn doel Versterken positie Barneveld in de regio
 - Versteven van de positie van de gemeente Barneveld binnen de regio en buiten de regio richting andere overheden en relevante netwerken. We doen dit:
 - vanuit de gedachte wat goed is voor een ander is ook goed voor de gemeente Barneveld;
 - door daarbij steeds na te gaan hoe deelname effectief kan bijdragen aan het realiseren van de eigen Barneveldse strategische (bestuurlijke) opgaven.

2. Dienstverlening

- Lange termijn doel Dienstverlening en Communicatie
 - Dienstverlening:
 - Eigentijdse dienstverlening, die zich kenmerkt door dienstbaarheid en meedenken. Onze gemeenschappelijke vertrekpunten zijn:
 - uw vraag centraal;
 - digitaal waar het kan, persoonlijk en betrokken.
 - Communicatie:
 - We ontwikkelen ons verder als informerende en luisterende gemeente. Een gemeente die de samenleving ingaat, proactief is en op de juiste momenten en op een goede manier de samenleving betreft en het gesprek aangaat;
 - Medewerkers voelen zich geïnformeerd, betrokken en gemotiveerd om samen te werken aan de doelstellingen van de organisatie.

3. Besturen

- Lange termijn doel Versterken realisatiekracht middels "Barneveld groeit"
 - een gemeentelijke organisatie met meer strategische slagkracht om vroeg aan te kunnen haken bij ontwikkelingen in de gemeente en regio.
 - een organisatie waarop processen en systemen zijn ingericht om in control te zijn
 - een organisatie, die de groei van de gemeente kwantitatief en kwalitatief waar kan maken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor 2025 zijn de prioriteiten, zoals beschreven in Programma 4 van de Kadernota 2025-2028, het vertrekpunt. Deze door uw raad vastgestelde prioriteiten fungeren als inhoudelijk kader voor de Programmabegroting 2025. Aan de hand daarvan werken we deze per subprogramma uit via de speerpunten. De speerpunten zijn tevens gekoppeld aan de per subprogramma geformuleerde lange termijn doelen. Het gaat dan om de volgende speerpunten:

1. Subprogramma 'Samenwerken':

- speerpunt "Samenwerken in Netwerken"
- speerpunt "Versterken positie gemeente Barneveld binnen en buiten de Regio"

2. Subprogramma: 'Dienstverlening':

- speerpunt "Dienstverlening en Communicatie"

3. Subprogramma: 'Besturen'

- speerpunt "Versterken realisatiekracht middel 'Barneveld groeit'

- paragrafen m.b.t.:

- lokale heffingen
- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- onderhoud kapitaalgoederen
- financiering
- grondbeleid
- verbonden partijen
- bedrijfsvoering
- open overheid

4.1 Bestuur

Speerpunt samenwerken in Netwerken

Doel	<p>We willen meer resultaat halen door betere samenwerking binnen de gemeente, in de directe regio en via de bredere netwerkwerken daaromheen. We stimuleren de kracht van de samenleving door lokale deskundigheid te koppelen aan professionele deskundigheid, waardoor een breed draagvlak ontstaat door en voor inwoners. Zo ontstaat er ook meer gezamenlijke bestuurs- en uitvoeringskracht en zijn we beter in staat om complexe (maatschappelijke) opgaven met elkaar integraal aan te pakken.</p> <p><i>Het doel is om</i> nog meer een partner te zijn die:</p> <ul style="list-style-type: none">• binnen de gemeente samenwerkt met haar inwoners, organisaties en ondernemers (participatie en gebiedsgericht werken);• in de directe regio zich onderscheidt en van invloed is (als zelfbewuste partner);• zich slim beweegt en van invloed is in de bredere netwerken daaromheen, signalen tijdig oppikt en daarop acteert (Public Affairs en Lobby) <p>We doen dit:</p> <ul style="list-style-type: none">• via Participatiebeleid;• via Gebiedsgericht werken;• via Afspraken/spelregels (samenwerkingsaanpak) met dorpen en wijken aan de voorkant over de rollen, verwachtingen en behoeften.
Activiteiten	<p>Participatie:</p> <ul style="list-style-type: none">• Uitvoeren van de ontwikkelagenda, die is opgesteld naar aanleiding van de tweede tussentijdse evaluatie. <p>Gebiedsgericht werken:</p> <ul style="list-style-type: none">• Het verder uitrollen en borgen van gebiedsgericht werken binnen de gemeentelijk organisatie en werkprocessen, bijvoorbeeld via de implementatie van het sturingsmodel, de samenwerkingsaanpak met dorpen en wijken en de maatschappelijke waarde meer mee te nemen in beleid, programma's en het meerjareninvesteringsplan;• Het opstellen en uitvoeren van gebiedsagenda's en deze laten aansluiten op de P&C-cyclus.
Financiën	<p>Vanuit de Kadernota 2025-2028: Participatie Beleids toevoeging 2025 incidenteel:</p> <ul style="list-style-type: none">• € 150.000: Voortzetting Participatiebeleid.
Risico's	<p>Participatie en Gebiedsgericht werken:</p> <ul style="list-style-type: none">• Er zijn hoge verwachtingen ten aanzien van participatie, die niet altijd helemaal waargemaakt kunnen worden binnen de beperkte middelen en korte tijd. Daarom wordt getracht realistische ambities voorgesteld voor 2025, die volgend jaar opnieuw worden herijkt. Implementatie van het participatiebeleid kost hierdoor meer tijd. Verwachtingenmanagement is nodig om de verwachtingen in de gemeente en de samenleving hierbij goed op elkaar te laten aansluiten.
Beleidsproduct	411 Raad

Speerpunt versterken positie gemeente Barneveld binnen en buiten de regio

Doel	<p>Verstevigen van de positie van de gemeente Barneveld binnen de regio en buiten de regio richting andere overheden en relevante netwerken.</p> <p>We doen dit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het actief onderhouden van een goed relationeel netwerk, vanuit de gedachte wat goed is voor andere bestuurlijke stakeholders, is ook goed voor de gemeente Barneveld. • Daarbij steeds na te gaan hoe deze netwerken effectief bijdragen aan het realiseren van de eigen Barneveldse strategische (bestuurlijke) opgaven."
Activiteiten	<p>We zorgen ervoor goed in positie te zijn als het gaat om de relevante externe netwerken. Door daarbinnen slim mee te bewegen oefen we op de juiste momenten invloed uit. Daarvoor is het Public Affairsbeleid (PA) geactualiseerd aan de hand waarvan organisatie en bestuur bij voortdurend, met focus effectief kunnen optreden c.q. lobbyen.</p> <p>1. Het geactualiseerde PA-beleid leidt tot de volgende hoofdactiviteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Meer focus aanbrengen op de lobbythema's voor meer impact <ul style="list-style-type: none"> ◦ Prioritaire thema's: A1-A30 (plus Hoevelaken), oostelijke Rondweg, Landelijk gebied (primair via Foodvalley), Ruimte voor defensie:kazerne. • Creëren van een strategische Lobby en PA-functie: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Focus op eigen proactieve lobbyagenda; ◦ Aanstellen PA-functionaris: spin in web/aanspreekpunt/externe antenne en monitor voor gemeente; ◦ Uitvoeren van PA-activiteiten (interne adviesrol op issues, PA-bijdrage via Foodvalley, werkbezoeken, deelname externe netwerken (halen en brengen). • Realiseren van een structurele strategische informatievoorziening <ul style="list-style-type: none"> ◦ Inrichten monitoring en duiding, dossiers inrichten en bewaken; ◦ Informeren interne en extern, PA update-bijeenkomsten: informatie-uitwisseling. • Opzetten van stakeholdermanagement specifiek voor Barneveld <ul style="list-style-type: none"> ◦ gericht op doorlopend contact met andere partners en beïnvloeding vanuit bestaande contacten richting Rijk, provincie; ◦ positioning paper gemeente Barneveld onder aandacht brengen en houden. <p>2. Als het gaat om onze inbreng in de directe regio's als zelfbewuste invloedrijke partner de volgende hoofdactiviteiten:</p> <p>Binnen regio Foodvalley: onze WGR-kernregio: - Barneveldse prioriteiten (Food, Bereikbaarheid, Verbinding Kennisas-WUR met eigen maakindustrie) proactief en via concrete resultaatdoelstellingen borgen in nieuwe Strategische agenda van regio Foodvalley; -Bijdragen aan het beter benutten van het potentieel van regio Foodvalley richting externe partners.</p> <p>Binnen regio Amersfoort: geen WGR, maar wel afstemming via bestuurlijk agendaoverleg - Uitvoering geven aan de herijkte samenwerkingsafspraken: afstemmen op overlappende strategische hoofdthema's m.b.t vervoer, economie en woningbouw.</p> <p>3. Openstaan voor mogelijke andere samenwerkingen dan wel slimme coalities op voor de gemeente Barneveld belangrijke inhoudelijke thema's.</p>
Financiën	<p>Vanuit de Programmabegroting 2024: Beleids toevoeging 2025 incidenteel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 100.000: Motie "intensivering lobby"
Risico's	<p>Hoog ambitieniveau m.b.t. uitvoering kan knellen organisatiebrede capaciteit c.q. absorptievermogen. Dit vraagt om monitoring, tijdig betrekken en dosering.</p>
Beleidsproduct	<p>411 Raad</p>

Speerpunt Dienstverlening en communicatie

Doel	<p>Dienstverlening: Eigentijdse dienstverlening, die zich kenmerkt door dienstbaarheid en meedenken. Onze gemeenschappelijke vertrekpunten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • uw vraag centraal (niet 'van kastje naar de muur') • digitaal waar het kan • persoonlijk en betrokken <ol style="list-style-type: none"> 1. 70% van de vragen handelen we bij het eerste contact in de frontoffice af. 2. 80% van (aan)vragen en meldingen komt direct bij de juiste behandelaar terecht. 3. 90% van onze producten is voor inwoners en ondernemers ook via het digitale kanaal te regelen. 4. 80% van onze klantcommunicatie binnen onze dienstverlenings-processen is in begrijpelijke taal. 5. Vragen over statusinformatie per telefoon nemen af met 20%. 6. Gebruik digitale mijn-omgevingen neemt met 25% toe. 7. We stimuleren de uitgangspunten van 'Barneveld transparant': actief openbaar, begrijpelijk en digitaal toegankelijk.
Activiteiten	<p>In het programma dienstverlening zet de gemeente Barneveld het werk aan de volgende prioriteiten in 2025 voort:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering geven aan de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) die per 1 januari 2025 van kracht wordt. De gemeente Barneveld maakt geen onderscheid tussen officiële en niet officiële berichten bij de implementatie van de Wmebv. • De doorontwikkeling van een integrale frontoffice en het verder versterken van de interactie tussen de klantcontactkanalen (website, balie, post, telefonie, WhatsApp, social media, chat). • Het doorontwikkelen van de inzet van een intelligente chatbot bij digitale dienstverlening. • Het doorontwikkelen en verder stimuleren van het gebruik van de Berichtenbox MijnOverheid en MijnBarneveld. • Verdere inzet van het structureel meten van de klanttevredenheid en aanpassingen in de werkwijzen op basis van de opgehaalde aanbevelingen. • Herinrichting van de publieksbalie. • De inzet van het inwonerspanel bij actuele vraagstukken in 2025. <p>Digitale toegankelijkheid De gemeente werkt continu aan een kwalitatief goede informatievoorziening en digitale toegankelijkheid van haar websites en applicaties. In 2025 gaat bijzondere aandacht en actie uit naar het voldoen aan de nieuwste aangescherpte Europese regelgeving: European Accessibility Act. Digitale toegankelijkheid werkt samen met project Wet open overheid en Begrijpelijke taal onder de noemer Barneveld transparant, in communicatie en bij de vormgeving van een overkoepelend trainings- of kennismakingsprogramma waarin deze 3 thema's worden belicht.</p> <p>Activiteiten 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opleiding: (basis)trainingen en bewustwordingsbijeenkomsten; • Handreiking: in de vorm van werkinstructies en sjablonen, informeren en hulp verlenen bij praktische vraagstukken in de organisatie. • 5-10 toegankelijkheidsonderzoeken. In ieder geval 4 onderzoeken gepland voor bestaande websites (onderzoeken zijn max. 3 jaar geldig). Het uiteindelijke definitieve aantal onderzoeken is afhankelijk van de planning en lancering van nieuw te onderzoeken websites en applicaties.
Financiën	<p><u>Vanuit de Programmabegroting 2024 voor het jaar 2025:</u> Beleids toevoeging incidenteel 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 75.000: project Kern van de Zaak: ondersteuning ontwikkeling en adoptie
Risico's	n.v.t.
Beleidsproduct	411 Raad
Doel	<p>Communicatie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We ontwikkelen ons verder tot een informerende en luisterende gemeente. Een gemeente die de samenleving ingaat, proactief is en op de juiste momenten en op een goede manier de samenleving betreft en het gesprek aangaat. • Medewerkers voelen zich geïnformeerd, betrokken en gemotiveerd om samen te werken aan de doelstellingen van de organisatie.

Activiteiten	<p>Op basis van de communicatievisie die is vastgesteld in februari 2024, zet de gemeente Barneveld in 2025 in op de volgende prioriteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het versterken van een open en luisterende houding in de organisatie door omgevingsanalyses aan te bieden via de newsroom en community managers in te zetten. Door te weten wat er in de samenleving speelt, kunnen medewerkers daarop snel en makkelijk inspelen. In 2025 bouwen we dit verder uit, om zo op het juiste moment en de juiste manier de juiste onderwerpen bij inwoners onder de aandacht te brengen. De rol van community manager is nieuw. Zij zullen social media monitoren en reageren op vragen en opmerkingen van inwoners via de door ons gebruikte social media kanalen. • Begrijpelijke taal is onderdeel van team Communicatie. Door Begrijpelijk taal duurzaam verder te integreren in de gehele organisatie, dragen we bij aan een open, transparante en bereikbare gemeente en daarmee aan het herstel van vertrouwen in de overheid. • Het versterken van de interne communicatie; Na grondig onderzoek in 2024, gaan we in 2025 aan de slag met de uitkomsten hiervan (resultaten bekend najaar 2024). Goede interne communicatie zorgt voor een goed functionerende organisatie waarbinnen medewerkers geïnformeerd, betrokken en gemotiveerd zijn om samen te werken aan de doelstellingen van de organisatie. We stellen intern communicatiebeleid op en vernieuwen onder andere het intranet. Daarbij staat onderlinge verbinding centraal. • Het verder implementeren van de nieuwe huisstijl en het opzetten van een beeldbank met actuele beelden van Barneveld. Deze beeldbank is onderdeel van de huisstijl en zorgt voor eenheid en herkenbaarheid in uitstraling in al onze communicatie.
Financiën	<p>Vanuit de Kadernota 2025-2028: Beleids toevoeging 2025 incidenteel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 30.000: Implementatiekosten Nieuw Intranet. • € 30.000: Team communicatie: huisstijl en beeldbank. • € 144.000: Team Communicatie : voortzetten project Newsroom. • € 23.000: Team Communicatie: Adviseur begrijpelijke taal. • € 92.000: Team Communicatie: Adviseur interne communicatie. <p>Beleids toevoeging 2025 structureel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 96.000: Team communicatie: senior communicatieadviseur.
Risico's	n.v.t.
Beleidsproduct	411 Raad

4.2 Interne dienstverlening

Speerpunt Versterken realisatiekracht middels Barneveld groeit

Doel	<ul style="list-style-type: none"> • Naar een gemeentelijke organisatie met meer strategische slagkracht om vroeg aan te kunnen haken bij ontwikkelingen in gemeente en regio. • Naar een organisatie, die de groei van de gemeente kwantitatief en kwalitatief waar kan maken.
Activiteiten	<p>Organisatieontwikkeling staat nooit stil. Het is een continu proces om mee te bewegen met de alsmaar veranderende omgeving rondom onze organisatie. In 2025 werken we verder aan een sterke en toekomstbestendige organisatie. Dit doen we door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • We versterken het opgaven gericht werken verder in onze organisatie. Via het werken in programma's en organisatiebrede projecten met duidelijk opdrachtgever- en opdrachtnemerschap realiseren we op integrale wijze maatschappelijke effecten en projectresultaten. • We versterken het strategisch werken in onze organisatie zodat we nog beter vooruit kunnen kijken wat er op de gemeente afkomt en een goede inschatting kunnen maken wat de invloed daarvan is op onze inwoners en organisatie. • We werken continu aan het verbeteren van onze interne bedrijfsprocessen, versterken daarbij de financiële functie en de interne beheer en beheercyclus van de gemeente om nodig beter in control te zijn, ontwikkelen nieuwe competenties en versterken onze formatie indien nodig. Zo werken we aan een ondersteunende en professionele organisatie en werkomgeving waarin onze medewerkers optimaal kunnen presteren ten behoeve van de samenleving.
Financiën	<p><u>Vanuit de Programmabegroting 2024 voor het jaar 2025:</u> Beleidstoevoeging incidenteel 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 200.000: Inrichten programmatisch werken en concernstrategie • € 158.000: Doorontwikkeling team DIV • € 35.000: formatie digitaliseren post • € 75.000: Digitaliseren onderdelen fysiek archief € 29.000: Personele bezetting secretariële ondersteuning <p><u>Vanuit Kadernota 2025-2028:</u> Beleidstoevoeging 2025, 2026 incidenteel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 125.000: Programmatische werken • € 85.000: Toekomstbestendige organisatie • € 150.000: Foodvalley trainees, in 2025 en in 2026 • € 250.000: Project doorontwikkeling financiële bedrijfsvoering • € 75.000: Formatie-uitbreiding belastingen, in 2025 en in 2026 • € 90.000: Formatie HRM • € 90.000: Project Strategische personeelsplanning • €150.000: Formatie contractbeheer en -management • € 480.000: Vervanging systemen projectleiding • € 100.000: Budget W&S • € 100.000: Opzet en ontwikkelen projectcontrol • € 90.000: Inhuur projecten Archief • € 80.000: Applicatie Archief (E-depot). • € 50.000: Digitalisering en inventarisatie collecties gemeentearchief. • € 25.000: Formatie uitbreiding bedrijfscatering <p>Beleidstoevoeging structureel vanaf 2025:</p> <ul style="list-style-type: none"> • € 291.000: Toekomstbestendige IV organisatie 0.2 • € 110.000: Formatie concerncontrol • € 95.000: Informatiebeveiliging (Security Operations Center)
Risico's	Grenzen aan de uitvoeringscapaciteit en absorptievermogen van de organisatie. Dit vraagt monitoring en dosering.
Beleidsproduct	422 Ondersteuning organisatie

Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

4. Bestuur en interne dienstverlening	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
4.1 Bestuur	- 3.652	288	- 3.364
411 Raad	- 1.790	244	- 1.546
412 B&W	- 1.206	44	- 1.162
413 Bestuurlijke samenwerking	- 656	-	- 656
4.2 Interne dienstverlening	- 32.547	1.657	- 30.891
421 Beheer overige eigen gebouwen en gronden	- 2.315	864	- 1.451
422 Ondersteuning organisatie	- 30.232	793	- 29.440
4.3 Algemene dekkingsmiddelen	626	135.493	136.118
431 Treasury	15	1.243	1.258
432 Belastingen	- 1.479	20.409	18.930
433 Algemene uitkering	- 36	113.455	113.419
434 Overige baten en lasten	181	19	200
436 Werken voor derden	1.944	367	2.311
Saldo van baten en lasten	- 35.574	137.437	101.864
Mutatie reserves			
4.4 Resultaatbepaling	- 945	3.155	2.210
441 Mutaties reserves	- 945	3.155	2.210
Mutatie reserves	- 945	3.155	2.210
Totaal	- 36.519	140.592	104.073

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Inleiding

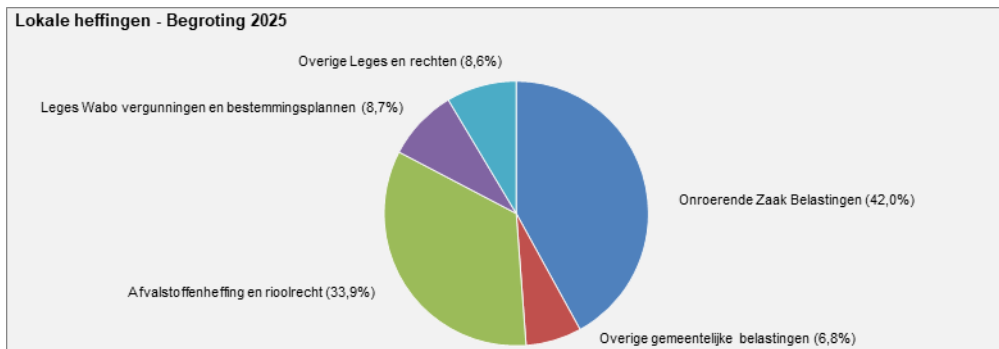
Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de gemeentelijke heffingen (belastingen, leges en rechten) de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. Deze heffingen zijn de enige inkomstenbronnen waarop de gemeenteraad invloed kan uitoefenen. Met name voor de zuivere belastingen, de heffingen waar geen direct aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat, is er geen maximum bedrag of opbrengst aangegeven. Voor leges en andere betalingen voor overheidsdiensten is bepaald dat er geen winst mag worden gemaakt. De opbrengst van de heffing mag dan in totaal niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente moet maken om de diensten te verlenen.

De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen zijn geraamd onder de verschillende producten. Het (meerjaren)beleid ten aanzien van de lokale belastingen is opgenomen in de op 16 december 2014 door de raad vastgestelde Nota lokaal belastinggebied Barneveld 2014. Voor zover het beleid van specifieke belastingen afwijkt van de in de nota opgenomen uitgangspunten, is dat hieronder bij die belasting aangegeven. Een actualisatie van deze nota heeft ondertussen plaatsgevonden en zal in het najaar aan de raad worden voorgelegd.

In deze paragraaf komen de volgende zaken aan de orde:

- het beleid ten aanzien van de verschillende heffingen en de tarieven;
- de lokale lastendruk;
- gegevens over kwijtschelding.

Diagram lokale heffingen

1.2 Beleid

Algemeen

Het beleid voor de lokale belastingen is vastgelegd in de verschillende verordeningen en in de Nota lokaal belastinggebied Barneveld 2014. Het tarievenbeleid wordt jaarlijks geformuleerd bij de vaststelling van de begrotingsuitgangspunten in de Kadernota. In het coalitieakkoord 2022-2026 is ten aanzien van de inflatieontwikkeling aangegeven dat gewerkt wordt met een driejaarsgemiddelde in plaats van het vijfjaarsgemiddelde dat in de vorige bestuursperiode werd gebruikt. Voor 2025 is het percentage voor de inflatieontwikkeling vastgesteld op 4,7%.

Onroerendezaakbelastingen (OZB)

Voor de OZB betekent dit, afgezien van de groei, een stijging van de opbrengst met 4,7% inflatie voor eigenaren woningen en voor de eigenaren en gebruikers van niet-woningen. Daarnaast is in de Kadernota 2025-2028 voor "Verantwoord groeien" gekozen om het scenario Verhogen van de OZB toe te passen. Dit betekent dat de OZB naast de indexatie jaarlijks met 2,5% zal worden verhoogd gedurende een periode van vier jaar. Dit komt voor 2025 neer op een OZB stijging van de opbrengst van 7,2%.

Los van deze OZB stijging is de hoogte van de opbrengst en het tarief afhankelijk van de uitkomst van de jaarlijkse waardering in het kader van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ). Het uitgangspunt van beleid is dat de totale OZB-opbrengst niet zal veranderen als gevolg van een hogere of lagere taxatiewaarde. De opbrengst van deze belastingen is namelijk het resultaat van de waarde en het tarief. Een dalende waarde betekent dat het tarief verhoogd moet worden om de gewenste opbrengst te genereren, terwijl stijgende waardes leiden tot een minder sterke stijging of zelfs tot een daling van de tarieven. De huidige marktontwikkeling van woningen laat zien dat er nog steeds sprake is van een stijgende markt (gemiddeld ca. 6%).

Na het afronden van de hertaxatie, doen wij een voorstel waarbij de tarieven voor 2025 definitief worden vastgesteld en ook rekening wordt gehouden met de gemiddelde waardeontwikkeling van de objecten.

Afvalstoffenheffing

Als gevolg van inflatie en daarmee stijgende kosten voor personeel en materieel nemen de totale lasten binnen het product Afval toe (stijging van 3,5%). Daarnaast is een belangrijke component in deze toename het toepassen van een hoger *overhead-percentage* (zie hieronder de aanvullende toelichting op kostendekkendheid). Waar voorheen met 50% werd gerekend, wordt nu 60% toegepast (stijging 3%). Om de kostendekkendheid te behouden is in 2025 een tariefstijging van 6,5% benodigd. In het vierde kwartaal 2024 wordt een notitie met betrekking tot afval/grondstoffen verwacht. De eventuele uitkomsten daarvan worden meegenomen in de kadernota 2026.

Rioolheffing

In het in mei 2021 vastgestelde Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan (VGRP) is een jaarlijkse stijging van 4% voorzien om kostendekkend te zijn. Dit komt mede door de ambities om de klimaatadaptatie ook vorm te geven. De VNG heeft een nieuwe Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing beschikbaar gesteld die voorziet in een brede invulling van de gemeentelijke watertaken en bevat een breed palet van afval- hemel- en grondwaterzorgplichten. Wateroverlast en verdroging vragen steeds meer maatregelen in de publieke ruimte. In de heffing is het hebben van een aansluiting op de riolering niet meer alles bepalend en dit brengt uitvoeringsconsequenties met zich mede. Gelet op de uitvoeringsconsequenties wordt nog nader bezien of gestalte wordt gegeven aan de nieuwe Modelverordening Riool- en Waterzorgheffing van de VNG. Naast de in het GRP vastgestelde verhoging volgt een verhoging van 3% als gevolg van het toepassen van een hoger *overhead-percentage* (zie hieronder de aanvullende toelichting op kostendekkendheid). Per 2025 rekenen we met 60%, waar voorheen 50% werd gebruikt. Samen resulteert het in een tariefstijging in 2025 van 7%.

Lijkbezorgingsrechten (grafrechten)

De lasten binnen het product Begraven zijn de laatste jaren toegenomen, dit is voornamelijk het gevolg van de lasten die voortvloeien uit de investeringen. Daarnaast bleven de gerealiseerde inkomsten uit de leges achter ten opzichte van de begroting. Om naar een hoger kostendekkendheidspercentage te groeien is een inhaalslag nodig wat betreft de inkomsten uit de grafleges (zie onderaan de aanvullende toelichting op kostendekkendheid). Om invulling te geven aan het in de Kadernota 2025 opgenomen Basispakket Plus wordt in de Programmabegroting 2025 voor de grafrechten een verhoging voorgesteld van het overheadpercentage naar 60%. De leges voor de grafrechten worden daarom voor komend jaar verhoogd met 25%. Vanaf 2025 worden de opbrengsten jaarlijks gemonitord en daar waar nodig worden de tarieven verder bijgesteld om het gewenste kostendekkendheidspercentage te bereiken.

Forensen- en toeristenbelasting

Ook voor de forensen- en toeristenbelasting wordt voor 2025 het percentage voor de inflatieontwikkeling van 4,7% toegepast. In de Kadernota 2025-2028 is gekozen voor "Verantwoord groeien" en het scenario van de verhoging van de OZB toe te passen met een jaarlijkse verhoging van 2,5% gedurende een periode van vier jaar. Vanuit de aangenomen motie M24-66 zal deze jaarlijkse verhoging overeenkomstig voor de forensenbelasting worden toegepast. Voor de toeristenbelasting willen wij hier vanaf wijken. Uit de benchmark van de tarieven van de toeristenbelasting met de omliggende gemeenten komt naar voren dat Barneveld het laagste tarief per overnachting heeft (€ 1,19). Gelet hierop stellen wij voor het tarief per overnachting aanvullend te verhogen naar € 1,35 per overnachting. Dit komt neer op een totale verhoging van 14% (inclusief inflatie). Daarnaast wordt begin volgend jaar nader onderzoek gedaan naar een vorm differentiatie die voor 2026 toegepast kan worden met als uitgangspunt een groei van het (hoogste)tarief naar € 1,50 per overnachting. Tevens zal voor komend jaar een actualisatie van de verordeningen forensen- en toeristenbelasting plaatsvinden die dit najaar ter vaststelling worden aangeboden.

Aanvullende toelichting op kostendekkendheid afvalstoffenheffing, rioolheffing en lijkbezorgingsrechten

De hierboven genoemde afvalstoffenheffing, rioolheffing en lijkbezorgingsrechten zijn leges en heffingen die maximaal kostendekkend mogen zijn. Met de raad wordt een separaat debat gevoerd over de gemeentelijke heffingen. Hier maakt ook de kostendekkendheid van de leges onderdeel uit. Bij de Kadernota 2026 willen we een besluit nemen over hoe we structureel om willen gaan met de kostendekkendheid van leges en specifiek de toe te rekenen overhead. Om invulling te geven aan het in de Kadernota 2025 opgenomen Basispakket Plus doen we in deze Programmabegroting het voorstel in het jaar 2025 een overheadpercentage van 60% toe te passen en te beginnen met een inhaalslag bij de grafrechten. Overheadkosten zijn organisatiekosten gemaakt als ondersteuning van de uitvoering van taken in brede zin, niet gekoppeld aan een specifiek product. Het werkelijke overheadpercentage ligt rond de 80%. Door te streven naar een hogere kostendekkendheid en door het toepassen van een hoger overheadpercentage ontstaat er structurele financiële dekking voor concernlasten. Deze taakstelling is een voortvloeisel van het Rekenkameronderzoek naar heffingen en leges uit november 2023. De effecten van het separate debat met de raad kunnen eventueel nog ingebracht worden bij de bespreking van de Programmabegroting 2025, maar zullen naar verwachting vooral leiden tot structurele afweging (of heroverweging) in de Kadernota 2026.

1.3 Tarieven en inkomsten

Tarieven begrotingsjaar

Tarieven lokale heffingen	2024	2025	Lasten- stijging
Onroerende zaakbelastingen**			
- eigenaren woningen, in % van de waarde	€ 0,0744	€ 0,0842	13,2%
- eigenaren niet-woningen, in % van de waarde	€ 0,2080	€ 0,2355	13,2%
- gebruikers niet-woningen, in % van de waarde	€ 0,1641	€ 0,1858	13,2%
Afvalstoffenheffing			
- éénpersoonshuishoudens	€ 200,70	€ 213,80	6,5%
- meerpersoonshuishoudens	€ 334,50	€ 356,30	6,5%
Rioolheffing			
- vastrecht tot 350 m3 afvalwater	€ 209,65	€ 224,35	7,0%
Hondenbelastingen			
- voor de 1e hond	€ 55,75	€ 58,50	4,9%
- voor de 2e hond	€ 77,25	€ 81,00	4,9%
- voor elke volgende hond	€ 95,50	€ 100,00	4,7%
- kennels	€ 133,00	€ 139,50	4,9%
Toeristenbelasting			
- per overnachting	€ 1,19	€ 1,35	13,4%
- per seizoenplaats	€ 222,50	€ 252,45	13,5%
- per jaarplaats	€ 222,80	€ 252,75	13,4%
Forensenbelasting			
- bij een WOZ-waarde van € 87.000 of minder	€ 222,50	€ 238,50	7,2%
- bij een WOZ-waarde van meer dan € 87.000	€ 222,50	€ 238,50	7,2%
vermeerderd met 0,93% van het bedrag waarmee de heffings- maatstaf een bedrag van € 87.000 te boven gaat. Met dien verstande dat per woning een maximumbedrag geldt van:	€ 1.090,00	€ 1.168,00	7,2%
- voor woningen/onderkomens waarvoor geen waarde is vastgesteld op grond van de WOZ bedraagt het tarief:	€ 222,50	€ 238,50	7,2%

**De Tarieven voorlopig verhoogd met 6% omdat de uitkomsten van de herwaardering nog niet beschikbaar zijn. Na de afronding van de jaarlijkse hertaxatie zal uiterlijk januari 2025 een voorstel worden gedaan om de tarieven voor 2025 definitief vast te stellen.

Inkomsten uit heffingen

Lokale heffingen	bedragen x € 1.000		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Belastingen (Algemene dekkingsmiddelen)			
01. Onroerende zaakbelastingen woningen	7.849	8.361	9.043
02. Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	7.213	7.758	8.189
03. Hondenbelasting	213	236	257
04. Toeristenbelasting	1.039	850	992
05. Forensenbelasting	1.230	1.315	1.420
06. Reclamebelasting	121	125	132
Totaal Belastingen (Algemene dekkingsmiddelen)	17.665	18.645	20.033
Rechten (Tariefsgebonden)			
08. Rioolheffing	5.686	6.032	6.420
08. Rioolheffing - kwijtschelding	- 128	- 125	- 125
09. Afvalstoffenheffing	6.719	6.961	7.772
09. Afvalstoffenheffing - kwijtschelding	- 167	- 155	- 170
10. Begravenisrechten	821	851	1.158
11. Parkeergelden	807	718	718
12. Parkeerboetes	129	103	103
13. Marktgeden	34	36	46
14. Leges burgerzaken	788	1.364	1.297
15. Leges Wabo vergunningen	3.407	3.266	2.489
16. Leges bestemmingsplannen	983	1.097	1.097
17. Overige leges	218	202	202
Totaal Rechten (Tariefsgebonden)	19.299	20.349	21.008
Totaal lokale heffingen	36.964	38.994	41.041

1.4 Kostendekkendheid

Voor de afvalstoffenheffing en de rioolheffing wordt hieronder een uitgebreidere kostendekkendheid weergegeven. Gerekend wordt met een opslag van de overhead ten opzichte van de salariskosten die toegerekend worden aan de betreffende heffing (60%).

In de verzameltabel is de kostendekkendheid van de verschillende leges op

hoofdpijnen weergegeven en een totaal kostendekkendheidspercentage (rekening houdend met de in deze programmabegroting voorgestelde tariefsaanpassingen).

Afvalstoffenheffing

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten				
Netto kosten product				
Kosten product	5.434	83%	6.070	77%
Inkomsten product, excl. heffingen	- 640	-10%	- 586	-7%
Netto kosten product	4.793	73%	5.484	70%
Toe te rekenen kosten product				
Overhead	765	12%	1.219	16%
Aandeel straatreiniging (m.i.v. 2025: 40%)	338	5%	350	4%
BTW	666	10%	801	10%
Toe te rekenen kosten product	1.769	27%	2.370	30%
Totale kosten	6.562	100%	7.854	100%
Totale opbrengst heffing	6.429		7.772	
Tekort	- 132		- 81	
Dekkingspercentage opbrengsten		98%		99%

Rioolheffing

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2024		Begroting 2025	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten				
Netto kosten product				
Kosten product	4.369	79%	4.719	73%
Inkomsten product, excl. heffingen	- 44	-1%	- 44	-1%
Netto kosten product	4.326	78%	4.676	73%
Toe te rekenen kosten product				
Overhead	649	12%	954	15%
Aandeel straatreiniging (m.i.v. 2025: 60%)	306		525	
BTW	230	4%	272	4%
Toe te rekenen kosten product	1.185	16%	1.752	19%
Totale kosten	5.511	94%	6.428	92%
Totale opbrengst heffing	5.514		6.420	
Overschot, te verrekenen met voorziening VGRP	4		- 8	
Dekkingspercentage opbrengsten		100%		100%

Leges en heffingen

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid heffingen	Lasten taakveld	Overhead incl. rente	BCF /BTW	Totaal lasten	Leges	Andere inkomsten	Dekkings %
Afvalstoffenheffing	6.070	1.569	801	8.440	7.772	586	99%
Rioolheffing	4.719	1.480	272	6.471	6.420	44	100%
Grafrechten	1.703	464	-	2.167	1.157	1	53%
Leges omgevingsvergunning	6.058	1.476	-	7.534	3.586	250	49%
Leges burgerzaken	1.506	809	-	2.315	1.297	-	56%
	20.057	5.797	1.073	26.927	20.233	881	78%

1.5 Lokale lastendruk

Om een indruk te krijgen van de 'lokale lastendruk' wordt berekend wat de huishoudens aan belasting moeten betalen. Daarbij wordt gekeken naar de voor huishoudens gebruikelijke heffingen: de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffen- en rioolheffing. Door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen wordt jaarlijks een atlas van de lokale lasten opgesteld. Deze atlas geldt voor de VNG als een officiële publicatie die de lokale lasten in beeld brengt. De bruto woonlasten van meerpersoonshuishoudens lopen, volgens de Atlas voor 2024, uiteen van € 675 tot € 1.988 per jaar. Landelijk gezien bevindt de gemeente Barneveld zich op plaats 112 (plaats 1 heeft de laagste woonlastendruk) van de 345 gemeenten en is Barneveld nog altijd een gemeente met een gemiddelde lastendruk.

Tabel lokale lastendruk

Lokale lastendruk	2024	2025	Lasten- stijging (%)
Barneveld tarieven			
- Barneveld (meerpersoons huishoudens)	€ 940	€ 1.005	6,9%
Hoogste tarieven			
- Landelijk	€ 1.988	€ 2.057	3,5%
- Gelderland*	€ 1.307		0,0%
Gemiddelde tarieven			
- Landelijk	€ 994	€ 1.029	3,5%
- Gelderland*	€ 997		0,0%
Laagste tarieven			
- Landelijk	€ 675	€ 699	3,5%
- Gelderland*	€ 679		0,0%

Bron: COELO Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl/digatlas/index)

* nog niet bekend

1.6 Kwijtschelding

Inwoners met een laag inkomen kunnen kwijtschelding krijgen voor de aanslag van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de onroerendezaakbelasting. Bij de beoordeling van het verzoek vindt er een toets plaats naar inkomen en vermogen. De gemeente mag alleen kwijtschelding verlenen als het inkomen niet hoger ligt dan 100% van het bijstandsniveau. Mensen die duurzaam een laag inkomen hebben en in aanmerking zijn gekomen voor kwijtschelding hoeven niet jaarlijks een nieuw verzoek om kwijtschelding in te dienen. Ieder jaar wordt onderzocht of hun aanslagen automatisch kunnen worden kwijtgescholden.

Naar verwachting wordt er in 2024 ongeveer 750 keer geheel of gedeeltelijk kwijtschelding verleend tot een totaalbedrag van € 280.000. Voor 2025 wordt een lichte toename verwacht tot € 295.000

Tabel ontwikkeling kwijtschelding

Kwijtscheldingen	bedragen x € 1.000		
	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Kwijtschelding rioolheffing	- 128	- 125	- 125
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	- 167	- 155	- 170
Totaal	- 294	- 280	- 295

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

2.1 Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn, is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de financiële risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid, al dan niet in combinatie met belastingverhogingen? Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven; wel wordt bewaakt dat de algemene reserve een bepaalde minimumomvang heeft.

Begrippenkader

Onder het weerstandsvermogen wordt een kengetal verstaan, namelijk de verhouding tussen de direct beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

Weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit : benodigde weerstandscapaciteit.

Met de direct beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Onder benodigde

weerstandscapaciteit verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen of andere risicobeperkende acties.

2.2 Beleid

Eind 2020 is de Nota risicomanagement & weerstandsvermogen 2020-2024 geactualiseerd en daarin zijn de hoofdlijnen van beleid ongewijzigd.

Het weerstandsvermogen wordt concernbreed twee maal per jaar bepaald, ten tijde van de begroting en de jaarrekening. Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, zo is ook het weerstandsvermogen in deze paragraaf een momentopname. In de paragraaf weerstandsvermogen wordt er daarom gewerkt met streefwaardes en bandbreedtes in plaats van met exacte getallen. De bandbreedtes van het weerstandsvermogen zijn gehandhaafd als in onderstaande tabel.

Weerstands vermogen	Effect	Maatregel
< 1,0	onder minimale streefwaarde	College neemt maatregelen om binnen twee jaar > 1,0 te komen. Deze zijn gericht op het verlagen van de benodigde weerstandscapaciteit en/of het verhogen van de beschikbare weerstandscapaciteit.
1,0 - 1,2	minimale streefwaarde	college maakt analyse en geeft de meerjarige verwachting aan.
1,2 - 1,6	optimale bandbreedte	n.v.t.
1,6 - 2,0	maximale streefwaarde	college maakt analyse en geeft de meerjarige verwachting aan.
> 2,0	boven maximale streefwaarde	n.v.t.

2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft de mate aan waarin de gemeente zelf in staat is om niet-begrote kosten te dekken door structurele middelen vrij te maken. Hierbij kan gedacht worden aan de mogelijkheden die er zijn tot het verhogen van de inkomsten (bijvoorbeeld via belastingverhoging).

Bij de incidentele weerstandscapaciteit gaat het om de aanwezigheid van vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet. Binnen deze paragraaf houden wij slechts rekening met de incidentele weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel is een vergelijkend overzicht gegeven van de gerealiseerde/geprognosticeerde weerstandscapaciteit per periode .

Algemene reserves (1)

Voor de berekening van de weerstandscapaciteit worden alleen de vrij besteedbare reserves meegenomen. Deze vrij besteedbare reserves treffen wij aan bij de groep van algemene reserves. Voor de bestemmingsreserves geldt dat voor wijziging van de bestemming een raadsbesluit nodig is en er dus geen sprake is van een vrij besteedbare reserve. Voorzieningen zijn niet vrij besteedbaar en behoren daarom niet tot de weerstandscapaciteit.

Stille reserves (2)

Stille reserve is het verschil tussen de hogere directe opbrengstwaarden bij verkoop en de boekwaarden van de diverse activa. Hierbij kan worden gedacht aan panden, aandelen en bedrijfsmiddelen. De directe opbrengstwaarde dient bekend te zijn en bovendien moeten de betreffende activa direct verkoopbaar of verhandelbaar zijn. Dit is met de gemeentelijke activa zelden het geval. Mede daarom zijn de stille reserves als een PM-post opgenomen.

Tabel weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit	bedragen x € 1.000				
	Realisatie ultimo 2021	Realisatie ultimo 2022	Realisatie ultimo 2023	Prognose ultimo 2024	Begroting ultimo 2025
Beschikbare weerstandscapaciteit					
1. Algemene reserves	45.589	34.743	35.049	39.895	38.127
2. Stille reserves	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Beschikbare weerstandscapaciteit	45.589	34.743	35.049	39.895	38.127
Benodigde weerstandscapaciteit	22.600	29.900	38.400	38.100	38.100
Weerstandsratio	2,02	1,16	0,91	1,05	1,00

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Voor de begroting 2025 zijn de risico's onlangs geactualiseerd. Waar mogelijk zijn maatregelen getroffen om risico's te beperken. Vervolgens is er een risicosimulatie uitgevoerd. Deze risicosimulatie resulteerde in een totaal risicobedrag van € 38,1 miljoen. Het benodigde weerstandsvermogen is iets afgenomen als bij de jaarverslaggeving 2023 (38,4 miljoen). De top tien van belangrijkste risico's is gewijzigd ten opzichte van de jaarrekening 2023, zodat is het beschikbaar hebben van managementinformatie in de top 10 opgenomen en is het risico kosten jeugdhulp, WMO en participatie gestegen als gevolg van een hogere inschatting van het risico op stijging van de jeugdzorgkosten.

De belangrijkste tien risico's (mix van omvang/geld en kans), in volgorde van grootte van impact zijn:

1. Onvoorziene risico's grondexploitaties (ruim 32 miljoen)

De onvoorziene risico's grondexploitaties betreffen de onzekerheid over de ingeschatte te maken kosten en te verwachten opbrengsten (prijzen) van lopende grondexploitaties.

2. Juridische claims

Met juridische claims wordt het risico bedoeld van (potentiële) claims die betrekking hebben op het niet nakomen van contracten. Hiervan is het verloop nog niet bekend.

3. Cyberrisico

Het cyberrisico is het risico dat de digitale omgeving van de gemeente van buitenaf wordt aangevallen of stagneert.

4. Kosten jeugdhulp, WMO, Participatiewet nemen toe

Hiermee wordt het risico bedoeld dat de kosten voor deze regelingen toenemen en niet in verhouding staan met de rijksmiddelen voor de voorzieningen

5. Stagneren uitvoeren taken als gevolg van arbeidsmarkt en transitie organisatie

Dit is het risico dat de ambtelijke organisatie niet kan voldoen aan haar taken als gevolg van onderbezetting of inefficiëntie.

6. Beperkte netcapaciteit voor nieuwe nutsaansluitingen

Dit is het risico dat geplande projecten van wegen, netcongestie niet of later doorgang vinden (nieuwbouw, renovatie en/of verduurzaming)

7. Exploitatie van maatschappelijke partners onder druk door economische ontwikkelingen

Dit risico is dat door de economische situatie (o.a. inflatie, arbeidsmarkt, CAO stijgingen) maatschappelijke partners niet meer kunnen voldoen aan hun taken met het risico minder toegang voor inwoners.

8. Beheerkwaliteit nieuwe wijken blijft achter

Hiermee wordt het risico bedoeld dat voor nieuwe wijken extra beheerkosten moeten worden gemaakt als gevolg van de opgeleverde kwaliteit van de eerste aanleg.

9. Instroom statushouders

Hiermee wordt het risico benoemd dat door instroom van statushouders is er meer druk op de woningmarkt komt en er meer gebruik gemaakt wordt van de voorzieningen binnen het Sociaal Domein.

10. Beschikbaarheid (management)informatie

Door onvoldoende beschikbaarheid van (management)informatie niet op tijd kunnen (bij)sturen.

De risico's van verbonden partijen zijn in paragraaf 6 in beeld gebracht.

2.5 Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen

Weerstandsvermogen = $38.127 / 38.100 = 1,00$

Het weerstandsvermogen komt uit op een factor van 1,00. Dit is net onder de optimale bandbreedte (1,2 - 1,6), maar wel binnen de minimale streefwaarde. Met het oog op het verwachte positieve resultaat 2024 (Tweede Tussenrapportage 2024) doen we in deze programmabegroting nog geen voorstel om de algemene reserve aan te vullen. Bij het opstellen van de nieuwe Nota reserves en voorzieningen en de Nota risicomanagement en weerstandsvermogen in 2025 nemen we een meerjarige analyse mee bij de vorming van (nieuw) beleid.

Het weerstandsvermogen moet mede worden beoordeeld in het licht van de solvabiliteit. De beschikbare weerstandscapaciteit maakt hier onderdeel van uit. De solvabiliteit (zie paragraaf 2.6) bevindt zich boven de minimale streefwaarde. Gezien het weerstandsvermogen precies op de minimale streefwaarde zit is het bij aanvullende (niet-begroete) besluiten met financiële consequenties verstandig af te wegen wat de impact is op o.a. het weerstandsvermogen gezien verdere onttrekkingen uit de algemene reserve het weerstandsvermogen laten dalen onder deze minimale streefwaarde.

2.6 Balansprognose en financiële kengetallen

In de begroting en overige P&C documenten wordt aandacht besteed aan balansratio's. Dit zijn verhoudingsgetallen op basis van de balans en/of exploitatietotalen. De begroting bevat ook een balansprognose en kengetallen welke zijn opgesteld conform de voorgeschreven

berekeningssystematiek. De gegevens zijn geactualiseerd en aangesloten op de stand van de jaarrekening 2023 en het meerjarenperspectief binnen de exploitatiebegroting.

Meerjarenbalans

bedragen x € 1.000

Prognose meerjarenbalans	Realisatie Prognose		Begroting	MJR		
	Ultimo 2023	Ultimo 2024		Ultimo 2025	Ultimo 2026	Ultimo 2027
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080	1.080
Materiële vaste activa	277.742	317.606	345.024	387.912	405.161	403.298
Financiële vaste activa	14.290	13.970	13.650	13.330	13.010	12.690
Totaal vaste activa	293.112	332.656	359.754	402.322	419.251	417.068
Vlottende activa						
Vorraden	49.791	56.637	54.780	39.850	17.996	4.761
Vorderingen	27.383	23.153	23.153	23.153	23.153	23.153
Liquide middelen	9	350	351	350	350	351
Overlopende activa	17.661	17.661	17.661	17.661	17.661	17.661
Totaal vlottende activa	94.844	97.801	95.945	81.015	59.161	45.926
Totaal activa	387.956	430.457	455.699	483.336	478.412	462.994
Vaste passiva						
<u>Eigen vermogen</u>						
Reserves	113.939	127.172	124.962	124.273	124.567	125.739
Onverdeeld resultaat	21.093	2.684	3.140	1.658	1.164	228
<u>Vreemd vermogen</u>						
Voorzieningen	12.712	13.416	8.914	8.494	7.215	6.744
Langlopende schulden	189.779	217.044	253.541	288.769	290.324	277.957
Totaal vaste passiva	337.523	360.316	390.558	423.195	423.270	410.668
Vlottende passiva						
Kortlopende schulden	24.238	29.238	29.238	29.238	29.238	26.423
Liquide middelen	293	-	-	-	-	-
Overlopende passiva	25.903	40.903	35.903	30.903	25.903	25.903
Totaal vlottende passiva	50.434	70.141	65.141	60.141	55.141	52.326
Totaal passiva	387.957	430.457	455.699	483.336	478.411	462.994

In bovenstaande balans wordt een verkorte omschrijving gebruikt voor de diverse posten. De terminologie volgens BBV is

Balanspresentatie:

- Vorderingen (activa)
- Langlopende schulden (passiva)
- Kortlopende schulden (passiva)
- Liquide middelen (passiva)

Terminologie BBV:

- Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer
- Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
- Banksaldi (deze zijn onderdeel van de netto-vlottende schulden)

Toelichting meerjarenbalans

Voor het opstellen voor de prognose van de meerjarenbalans zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- materiële vaste activa: hierin is een toename opgenomen op basis van het onderhanden werk 2024 en het 'Meerjaren Investeringsplan 2025-2028' en een afname op basis van de vaste, toekomstige afschrijvingen;
- financiële vaste activa: er is een inschatting gemaakt op hoofdlijnen, dit op mede op basis van gemaakte afspraken en het historisch verloop van de portefeuille;
- voorraden (grondvoorraad): zijn gebaseerd op het actuele Meerjarenplan Grondexploitaties (MPG).;
- reserves en voorzieningen: voor vaste en incidentele stortingen/onttrekkingen zijn nieuwe inschattingen gemaakt (details in 'Bijlage 1. Reserves en voorzieningen');
- onverdeeld resultaat: is gelijk aan de exploitatiebegroting 2025 en de meerjarenraming voor 2026/2028.
- langlopende schulden: het verloop is gebaseerd op de huidige vaste leningenportefeuille en op basis van een inschatting van aan te trekken nieuwe geldleningen (financieringsbehoefte).
- kortlopende schulden: het verloop is gebaseerd op de huidige korte leningenportefeuille, de vermindering van het saldo in 2028 gedreven door positieve cashflow 2028, per boekjaar blijft het totale saldo binnen de kasgeldlimiet.

Financiële kengetallen

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de ratio's moet gekeken worden naar de samenhang tussen ratio's en ontwikkeling ervan in de tijd. De uitkomst van een individuele ratio biedt een beperkt inzicht.

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote geeft de verhouding weer tussen de schuldenlast en de inkomsten. Op basis van de score kan een oordeel worden gevormd in hoeverre het inkomen van de gemeente toereikend is om de aan de schuldverplichtingen te voldoen. Als streefwaarde hanteert de VNG een netto schuldquote van 130% als bovengrens.

Gecorrigeerde netto schuldquote

De effectieve netto schuldquote is de netto schuldquote minus uitleenquote (verstekte geldleningen).

Kengetal grondexploitatie

Het totaal van voorraad bouwgrond (in exploitatie genomen gronden en niet in exploitatie genomen gronden) afgezet tegenover de inkomsten van de gemeente. Hoe lager het percentage, hoe beter.

Solvabiliteit

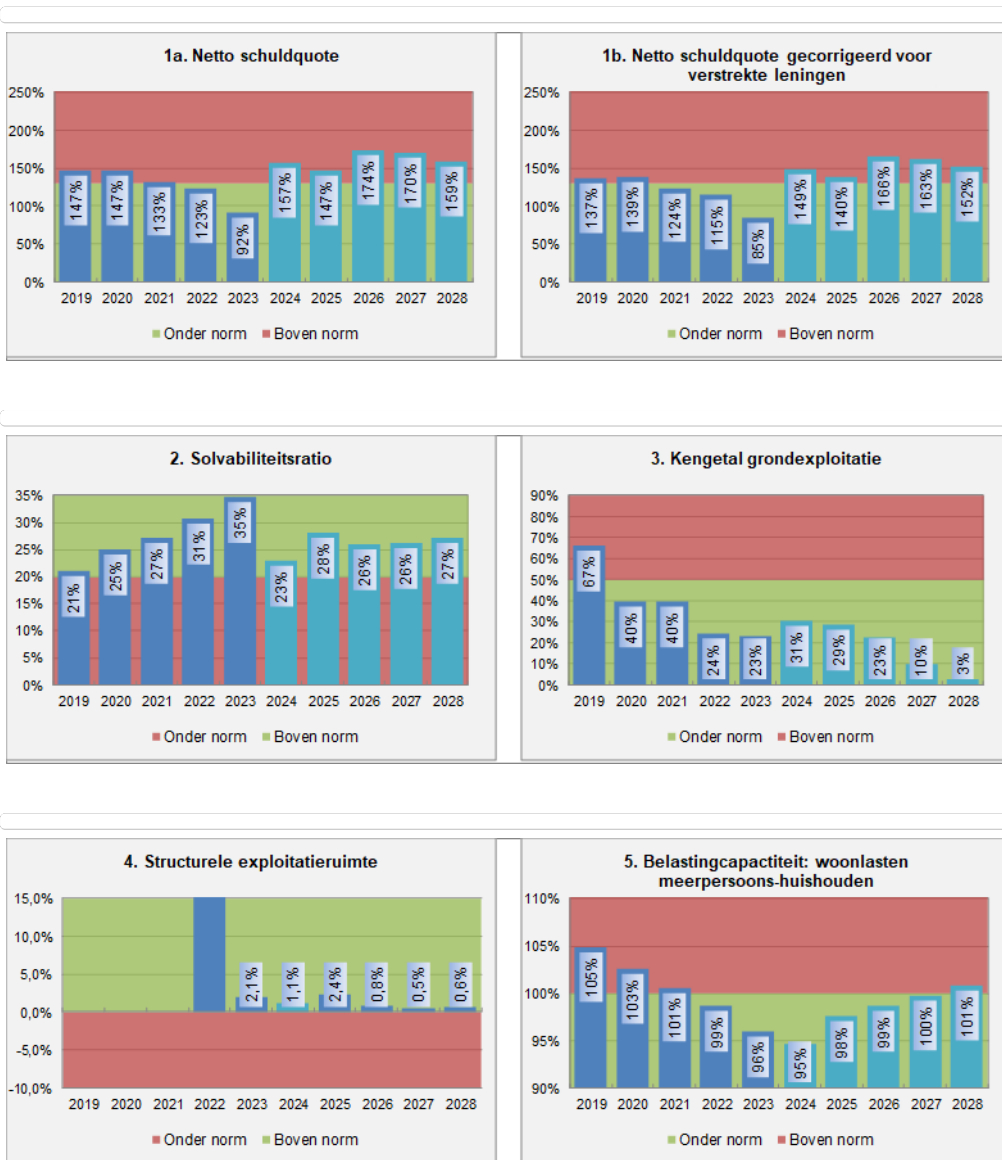
Het procentuele aandeel van het eigen vermogen op het totaal van het vermogen. Deze ratio geeft aan in hoeverre een organisatie op de lange termijn aan financiële verplichtingen kan voldoen. De algemeen gehanteerde streefwaarde is minimaal 20% (eigen vermogen/totale vermogen), maar liever meer dan 30% (streefwaarde).

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte is het structurele exploitatieresultaat uitgedrukt in de totale baten voor de mutatie op reserves. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft aan hoeveel een gemeente zijn inkomsten kan verhogen bij een slechtweersscenario. Daartoe worden de gemiddelde woonlasten (OZB, riool en afvalstoffenheffing) van de gemeente vergeleken met het landelijk gemiddelde. Als de gemeentelijke gemiddelde woonlasten onder het landelijk gemiddelde liggen is er ruimte aanwezig om tarieven te verhogen, uiteraard voor zover de kostenonderbouwing bij de riool- en afvalstoffenheffing dit toelaten.

Toelichting financiële kengetallen

De kengetallen zijn tot stand gekomen op basis van de gegevens uit de jaarrekening 2023, begrotingsjaar 2024, begrotingsjaar 2025 en de meerjarenbegroting 2026/2028.

1a. Netto schuldquote

De schuldquote stijgt met name door de stijging in de investeringsvolumes. Hierdoor is ook een verhoging van het vreemd vermogen noodzakelijk. In de prognose meerjarenbalans is een stijging voorzien van de langlopende en kortlopende geldleningen.

1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal geeft het effect aan als alle aan derden verstrekte leningen buiten beschouwing worden gelaten. Dit kengetal laat dezelfde trend zien als de netto schuldquote.

2. Solvabiliteit

De solvabiliteit neemt jaren licht af van 35% in 2023 (realisatie) naar 28% in begroting 2025, in de meerjarenraming zit de waarde gemiddeld op 27%. De waardes in begroting 2025 en de meerjarenraming zijn allen boven de minimale streefwaarde van 20%.

3. Kengetal Grondexploitatie

Kengetal 'Grondexploitatie' laat eerst een stijging zien, van 23% in 2023 (realisatie) naar 31% in begroting 2024. Vervolgens zal dit kengetal licht dalen naar 29% in 2025. Vanaf 2025 is er sprake van een dalende trend wat zorgt voor kengetal waarde: 23% in 2026, 10% in 2027 en uiteindelijk 3% in 2028. Dit wordt veroorzaakt doordat de komende jaren diverse voorraden bouwgrond in exploitatie afgesloten zullen worden.

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. In 2025 heeft het kengetal een waarde van 2,4% welke in de meerjarenraming zakt naar gemiddeld 0,6%.

5. Gemeentelijke belastingcapaciteit

De gemeentelijke belastingcapaciteit laat de ontwikkeling van de lokale belastingen en heffingen voor een gemiddeld gezin zien afgezet tegen de gemiddelde belastingdruk van gemiddeld Nederland. Bij een score onder de 100% is de belastingdruk lager dan gemiddeld Nederland. In begroting 2025 ligt gemeente onder het landelijk gemiddelde. De stijgingen in de meerjarenraming zijn gebaseerd op constante prijzen en laten de verwachte stijging zien zonder rekening te houden met inflatie. Geraamde landelijke gemiddeldes voor begrotingsjaar 2026 en verder zijn niet beschikbaar en daarom constant gehouden aan 2025.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

Het onderhoud van kapitaalgoederen heeft een groot effect op de begroting. Deze kapitaalgoederen zijn ingedeeld in de volgende categorieën: wegen, riool, groen, gebouwen en water. Deze paragraaf behandelt het beleidskader, de beheerplannen en de financiële gevolgen daarvan.

De gemeenteraad stelt in de beheerplannen de kaders vast voor het onderhoud van de kapitaalgoederen. Het onderhoudsniveau en de kwaliteit van de kapitaalgoederen zijn cruciaal voor het niveau van voorzieningen en de jaarlijkse kosten. Door de programmabegroting goed te keuren, geeft de raad het college van burgemeester en wethouders de bevoegdheid om uitgaven te doen uit de onderhoudsvoorzieningen.

3.2 Wegen

Beleidskader

Doel: Wat willen we bereiken en binnen welke kaders?

Het beleidskader is bepaald in de Beleidsvisie beheer en onderhoud wegen 2017-2026. Het voornaamste doel is het bereiken van een gemiddeld kwaliteitsniveau Basis voor veilig begaanbare wegen. Op dit moment zijn we nog niet op het gewenste kwaliteitsniveau, maar we komen wel dichterbij. In november 2022 is het Beheerplan wegen 2023-2027 goedgekeurd, waarin de aanpak om dit gemiddelde kwaliteitsniveau Basis te bereiken is uitgewerkt.

Inhoud: wat gaan we doen om het gewenste kwaliteitsniveau te bereiken?

Het beheer van de gemeentelijke wegen bestaat uit:

- Kleinschalig onderhoud om onveilige situaties te voorkomen en te verhelpen.
- Grootschalig onderhoud om de wegen in stand te houden. Elk jaar stelt het college een uitvoeringsplan voor groot onderhoud vast, dat ter informatie aan de raad wordt voorgelegd.
- Investeringsplan voor het vervangen van verouderde wegen, Levensduurverlengend Onderhoud (LVO) en de aanleg van bermbeton. De realisatie hiervan gebeurt zoveel mogelijk binnen projecten. Elk jaar stelt de raad een uitvoeringsplan voor investeringen vast.

Monitoren kwaliteitsontwikkeling

Om het jaar wordt een rapportage kwaliteitsontwikkeling door het college vastgesteld en ter informatie voorgelegd aan de raad. Hierin staat het actuele kwaliteitsniveau van de gemeentelijke wegen en de verhouding tot de voorgaande kwaliteitsmeting. In de jaren daartussen wordt een prognose gegeven van de verwachte kwaliteitsontwikkeling.

Financiën: hoe vindt de financiering plaats?

- Kleinschalig onderhoud direct vanuit de exploitatie;
- Grootschalig onderhoud via een structurele stortingen/onttrekkingen vanuit de exploitatie in de voorziening onderhoud wegen, gebaseerd op het Beheerplan wegen. Vanaf de begroting 2025 is een extra storting van structureel € 50.000 opgenomen, zodat de voorziening van voldoende omvang blijft.
- Investeringsplan via het Meerjaren Investeringsplan (MIP). Per investering (project) is een krediet beschikbaar.

Risico's

- Financiën: per 1 januari 2025 geldt een nieuwe richtlijn voor het gebruik van lage temperatuur asfalt. Waarschijnlijk stijgt hierdoor de kostprijs van asfalt. Daarnaast zijn ook andere onvoorziene prijsstijgingen denkbaar.
- Capaciteit: door de krappe arbeidsmarkt is het lastig om goed personeel te werven en vast te houden.
- Tijd: steeds meer invloed door andere projecten/wegwerkzaamheden (ook die van andere wegbeheerders), waarbij gelijktijdige uitvoering niet mogelijk is. Daarnaast de beperktere periode van uitvoering door de nieuwe richtlijn voor lage temperatuur asfalt. Het advies is dit asfalt na oktober niet meer te verwerken. Voorheen werd asfalt tot eind december verwerkt.
- Bereikbaarheid: door het toenemend aantal projecten/wegwerkzaamheden en de toename van de verkeersintensiteit (Barneveld groeit) wordt het bereikbaarheid houden van de gemeente Barneveld steeds lastiger.

Voorziening groot onderhoud wegen

bedragen x € 1.000

Voorziening Groot onderhoud wegen	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Stand per 1 januari	2.222	1.399	751	278
Toevoeging	2.581	2.756	2.931	3.106

Onttrekking	- 3.404	- 3.404	- 3.404	- 3.404
Stand per 31 december	1.399	751	278	- 20

3.3 Riool

Beleidskader

Het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) 2021-2026 is de uitwerking van de verplichting vanuit de Wet Milieubeheer om de water- en riooltaken en de financiering hiervan vast te leggen. De kern van het GRP is de uitwerking van de gemeentelijke zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Daarnaast is er extra aandacht voor oppervlaktewater, klimaatadaptatie, duurzaamheid en samenwerking. Jaarlijks wordt via het MIP en het bijbehorende uitvoeringsplan een overzicht aan de raad gegeven van de uit te voeren activiteiten en maatregelen.

Financiële consequenties

Inkomsten en uitgaven voor riolering worden toegelicht in programma 3 Woon- en Leefomgeving. Alle uitgaven voor de riolering mogen worden doorberekend in de rioolheffing. De begrote inkomsten en uitgaven voor de riolering zijn met elkaar in evenwicht. Een eventueel voor- of nadeel in een jaar wordt verrekend via de voorziening riolering.

Voorziening riolering GRP

Voorziening riolering GRP	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Stand per 1 januari	2.860	2.852	2.843	2.835
Toevoeging	-	-	-	-
Onttrekking	- 8	- 8	- 8	- 8
Stand per 31 december	2.852	2.843	2.835	2.827

3.4 Groen

Beleidskader

Bomenbeleidsplan:

In 2024 zijn we gestart met het opstellen van een Bomenbeleidsplan. Het bevat het beleid rond bomen, het behouden, beschermen en ontwikkelen van (waardevolle)bomen en boomstructuren en het beheer/ onderhoud van bomen.

Barneveld wil haar bomen graag op een goede en toekomstgerichte manier beheren om op die manier bomen te behouden. Daarnaast bestaat de wens tot het investeren in herplant en nieuwe aanplant van bomen. Om dit te bereiken, is een heldere visie nodig waarbij we 50 jaar vooruit kijken. Voor het opstellen van dit plan is extra capaciteit gevonden. In het plan van aanpak staat dat de raad in 2025 een visie wordt voorgelegd.

Op dit moment heeft de gemeente Barneveld 34.000 bomen in beheer. Dit is exclusief particuliere bomen en bomen in (gemeentelijke) bossen. Na het opstellen van de visie zal gewerkt worden aan het beheerplan. Vooruitlopend hierop is vastgesteld dat er beheerachterstanden zijn. Om die weg te werken zijn er beleidstoevoegingen gedaan voor 2025 en 2026. In het meerjareninvesteringsprogramma zijn verschillende uitbreidingen en vervangingen van het boombestand opgenomen.

Biodiversiteit:

Als onderdeel van het beheer van het gras willen we biodiversiteit bevorderen. Dat doen we door een steeds groter areaal minder frequent te maaien.

3.5 Gebouwen

Beleidskader

Het bezit van vastgoed is geen doel op zichzelf. Het vastgoed dat de gemeente bezit en/of beheert moet een maatschappelijk of strategisch doel dienen, zoals gebiedsontwikkeling. Het dient om gemeentelijke taken en doelen te bereiken.

Strategisch vastgoedbeleid dient om de vraag naar ruimte vanuit de verschillende beleidsvelden en het aanbod vanuit het gemeentelijke vastgoed zo goed mogelijk op elkaar af te stemmen, waarbij we rekening houden met bestaand beleid en geldende wet- en regelgeving op bijvoorbeeld het gebied van duurzaamheid. In 2024 is de start gemaakt van strategisch vastgoedbeleid. Dit vormt het kader van de verschillende integrale huisvestingsplannen (onderwijs, binnensport, buitensport, cultuur en dorps- en buurthuizen). Het strategische vastgoedbeleid en de integrale huisvestingsplannen worden in 2025 aan de gemeenteraad voorgelegd.

Technisch beheer

Door goed onderhoud, en rekening houdend met de technische kwaliteitsaspecten voor veiligheid & gezondheid, wordt de levensduur verlengd en de waarde van het vastgoed geborgd. Technisch onderhoud is dan ook een kerntaak van het team Vastgoed. Wanneer we spreken over technisch

onderhoud wordt het onderscheid gemaakt tussen:

- 1- Planmatig onderhoud (ook wel 'meerjarig onderhoud')
- 2- Niet planmatig onderhoud (ook wel 'jaarlijks onderhoud'), dit betreft correctief, preventief en dagelijks onderhoud

Het minimale onderhoudsniveau voor het gemeentelijk vastgoed is conditiescore 3 uit de NEN2767. Dit is het laagste onderhoudsniveau waarbij er geen achterstallig onderhoud optreedt.

Rapportage planmatig onderhoud

De rapportage planmatig onderhoud 2024-2043 geeft een prognose van de benodigde financiële middelen voor het uitvoeren van het meerjarig onderhoud. Hierbij zit jaarlijks een actualisatie van de uit te voeren onderhoudswerkzaamheden. Daarnaast worden mutaties op het gebouwenbestand, de gewijzigde wetgeving en de meest omvangrijke werkzaamheden toegelicht. Het efficiënt uitbesteden van planmatige onderhoudswerkzaamheden is een doorlopend aandachtspunt.

Met het aanvullend beschikbaar gestelde budget door de raad voor de 1e fase verduurzamen en de financiële middelen uit het meerjarig onderhoud, wordt op logische vervangingsmomenten de verduurzaming van het maatschappelijk vastgoed uitgevoerd. Dit volgens de landelijke richtlijn en de aanvullende doelstellingen van Barneveld.

Door de verduurzamingsmaatregelen op te nemen in het MJOP wordt in de toekomst gewerkt naar een (D)MJOP. Ook wordt onderzocht in hoeverre onderdelen van klimaat adaptief bouwen kunnen worden meegenomen bij het uitvoeren van technisch onderhoud.

Bij de keuze voor het wel of niet uitvoeren van planmatig onderhoud wordt rekening gehouden met de termijn waarop het vastgoedobject in de toekomst nog in gebruik zal zijn.

Vastgoedportefeuille

De gemeente Barneveld heeft medio 2024 140 maatschappelijke vastgoed (deel)objecten, waarvan voor 55 (deel)objecten het juridisch eigendom is overgedragen aan scholen, buurthuizen of verenigingen. Voor 85 (deel)objecten wordt het planmatig onderhoud gedekt uit de Voorziening Onderhoud Gebouwen. Dit betreft objecten voor onder andere gemeentelijke diensten, kleedruimten op buitensportcomplexen, binnensportaccommodaties, zwembaden, de Veluwehal, buurthuizen, opstallen bij begraafplaatsen, monumentale kerktorens, parkeergarage (Transferium Noord) en brandweergarages waaronder het hulpverleningscentrum.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

bedragen x € 1.000

Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Stand per 1 januari	4.976	1.325	1.538	716
Toevoeging	1.641	1.641	1.641	1.641
Onttrekking	- 5.292	- 1.428	- 2.463	- 1.830
Stand per 31 december	1.325	1.538	716	527

De Voorziening Onderhoud Gebouwen zorgt voor de dekking van de kosten over de komende 20 jaar, 2024-2043. In lijn met de bepalingen uit de Nota reserve en voorzieningen, wordt over de eerste 10 jaar een dekking van 100% aangehouden en voor de volgende jaren een dekking van 75%. Jaarlijks wordt getoetst of de voorziening voldoende is om het toekomstige planmatige onderhoud te dekken. Op basis van het uitvoeringsplan per object wordt bepaald welke onderhoudsactiviteiten de komende 20 jaar uitgevoerd gaan worden. Deze onderhoudsplanning wordt jaarlijks geactualiseerd. De jaarlijkse kosten van de uit te voeren activiteiten vormen de onttrekking aan de voorziening. Op basis van de onttrekkingen en de stand van de voorziening per 1-1 wordt bepaald welke jaarlijkse storting minimaal benodigd is om te voldoen aan de gestelde norm.

Op basis van de actuele onderhoudsplannen (prijspeil 2024) is de verwachting dat er de eerstvolgende 10 jaar onvoldoende financiële middelen zijn ter dekking van het planmatig onderhoud. Er wordt een extra storting in de voorziening gedaan van jaarlijks € 200.000 om te voldoen aan de uitgangspunten van de nota reserves en voorzieningen.

3.6 Water

Beleid

Het onderdeel water omvat onder meer beheer en onderhoud van afkoppelvoorzieningen (deze voorzieningen zorgen er voor dat regenwater niet in het riool terecht komt maar in de bodem zakt), ecozones, moerassen, sloten, paddenpoelen én oppervlaktewater(bodems). Ook het onderhoud aan civieltechnische water gerelateerde werken, zoals beekriolen, duikers, beschoeiingen en fonteinën hoort in deze categorie.

De ambitie is: het watersysteem op orde brengen en houden; met de (water)partners de water gerelateerde opgaven oplossen door zoveel mogelijk voor ruimtelijke oplossingen te kiezen waarbij het water tegelijk een rol kan spelen in het vergroenen en verkoelen van de stad.

Samen met het waterschap wordt gewerkt aan een verdere verduurzaming van de afvalwaterketen. Een reguliere taak is het dagelijks beheer en groot onderhoud van de riolering door vervanging en reparatie.

Binnen het programma worden diverse projecten uitgevoerd. De belangrijkste zijn: maatregelen

tegen wateroverlast, waterkwaliteitsmaatregelen, groot onderhoud en verbeteringen in de riolering, beekherstel en diverse afkoppel projecten.

Financiën

Het beheer van de oppervlaktewater(bodems) wordt nu nog projectgewijs vormgegeven en wordt, na deze inhaalslag, omgevormd tot een systematische aanpak.

Paragraaf 4 Financiering

4.1 Inleiding

Onder financiering wordt het aantrekken van geldleningen verstaan. Behalve voor investeringen wordt er geld aangetrokken (of uitgezet) voor de exploitatie. Als de inkomsten van de gemeente (vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven wordt er zogenoemd 'kort geld' aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd die korter is dan één jaar. In de meeste gevallen wordt een kasgeldlening met een looptijd van één of enkele maanden aangetrokken.

Conform het treasurystatuut worden in deze paragraaf de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Om de financieringsbehoefte zo goed mogelijk in te schatten wordt een liquiditeitsprognose gemaakt die in de reguliere processen wordt ingebed.

4.2 Beleid

In 2018 is het treasurystatuut voor het laatst geactualiseerd. De actualisatie betrof wijzigingen vanuit gewijzigde wet- en regelgeving en aansluiting bij de actuele inrichting van de treasuryorganisatie. De eerstvolgende actualisatie start in het najaar 2024 en de vaststelling is gepland voor 2025.

Een algemeen uitgangspunt voor de treasury is om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden. Uiteraard passend binnen de kaders die in het treasurystatuut staan, die weer gebaseerd zijn op onder andere de Wet Fido.

Bij het aantrekken of uitzetten van geld is het van belang dat slechts beperkt risico wordt genomen bij het oversluiten (consolideren) van kasgeldleningen. Daarom worden vaste geldleningen voor (grote) investeringen aangetrokken op momenten dat de rente gunstig is en wordt het tijdelijk overschot aan liquide middelen zo beperkt mogelijk gehouden. In het kader van het schatkistbankieren bij het ministerie van Financiën zijn met de bank afspraken gemaakt voor het dagelijks afkomen van overbodige saldi op de rekeningen-courant bij de bank. Overtollige middelen dienen verplicht te worden aangehouden op de rekening schatkistbankieren. Wij ontvangen een rentevergoeding van het Rijk die is gebaseerd op de depositorente van de ECB. De rentevergoeding is nooit negatief, ook niet als het Rijk met een negatieve rente wordt geconfronteerd.

4.3 Financiële aspecten

De rentevisie is gebaseerd op de actuele ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Hierbij wordt gebruikgemaakt van de renteprognose en berichtgeving van een aantal banken. De tijd van de lage, zelfs negatieve rentes, is voorbij. Om de hoge inflatie te beteugelen worden momenteel door de ECB meerdere renteverhogingen in korte tijd doorgevoerd. Onzeker is tot welk niveau.

Het gemiddelde gewogen rentepercentage van de langlopende leningen zal naar verwachting in 2025 rond de 2,25% liggen. Dit is gebaseerd op de huidige leningenportefeuille plus de nieuw aan te trekken leningen. Dit percentage is vergelijkbaar met 2024. Voor 2025 is uitgegaan van een aanvullende langlopende financiering van € 55 miljoen (zie de tabel financieringsbehoefte). Daarnaast is er rekening gehouden met het aantrekken van een kasgeldlening van € 12 miljoen en een kortlopende lening in het eerste halfjaar van € 10 miljoen. Na renteopbrengsten op uitstaande geldleningen en het saldo schatkistbankieren komen we op een omslagrentepercentage van 1,5%.

Het omslagpercentage is bepalend voor de berekening van de kapitaallasten en vanaf 2025 ook voor de rentetoerekening aan de grondexploitaties. In 2023 heeft de commissie BBV een nieuwe Notitie rente uitgebracht waaruit volgt dat vanaf 2025 de eerder geldende afwijkende rentetoerekening voor grondexploitaties komt te vervallen en vanaf dan de reguliere renteomslagberekening gehanteerd moet worden. Het hieronder opgenomen renteschema is hierop aangepast (advies uit de Notitie rente 2023 van de commissie BBV). De toerekening aan facilitaire grondexploitaties (kostenverhaal) is nog wel separaat in het renteschema opgenomen, omdat hiervoor volgens de Omgevingswet nog wel een ander rentepercentage moet worden gehanteerd. In de begroting 2025 is echter geen sprake van renteopbrengsten voor facilitaire grondexploitaties

Renteschema

bedragen x € 1.000

Renteschema		Begroting 2025
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(-)	- 6.262
b. Externe rentebaten (idem)	(+)	743
Saldo rentelasten en rentebaten		- 5.519

c1. Rente die aan de facilitaire grondexploitatie (kostenverhaal) moet worden doorberekend	(+)	-
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-
c3. De rentebaar van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(-)	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 5.519
d1. Rente over eigen vermogen	(-)	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(-)	-
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		- 5.519
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(-)	6.277
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		758

Financieringsbehoefte

bedragen x € 1.000	
Financieringsbehoefte	Begroting 2025
Stand van de opgenomen leningen per 1 jan.	217.044
Aflossingen in de loop van het jaar	18.930
Aan te trekken nieuwe leningen	55.427
Stand van de opgenomen leningen per 31 dec.	253.541

4.4 Risicobeheer

In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). Renterisico's kunnen ook met behulp van derivaten afgedekt worden, maar de gemeente Barneveld maakt hier geen gebruik van. Daarnaast kan nog sprake zijn van een kredietrisico van aan derden verstrekte leningen.

Renterisiconorm

Op grond van de Wet Fido is voor gemeenten de zogenaamde renterisiconorm ingesteld. Doel hiervan is dat gemeenten in geval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen hun leningenportefeuille zodanig spreiden dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid. De renterisiconorm geeft een aanwijzing voor de gevoeligheid van de gemeente voor veranderingen in de rente.

De renterisiconorm wordt afgezet tegen de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen. De renterisiconorm bedraagt in 2025: € 191,8 miljoen (omvang begroting 2025 incl. mutatie reserves) x 20% € 38,4 miljoen en moet afgezet worden tegen onze aflossingen van circa € 23,7 miljoen. Bij deze aflossingen houden we rekening met de aflossingen op de bestaande portefeuille en de verwachte aflossingen op nieuw af te sluiten leningen.

Onze gemeente blijft in 2025 binnen de norm. Ook de komende jaren blijven wij binnen de norm. Bij nieuw af te sluiten leningen kunnen wij hier indien nodig nog nader op te sturen als onderdeel van onze treasuryfunctie door leningen met langere looptijden af te sluiten. De keuze voor een bepaalde looptijd hangt, binnen de kaders van het Treasurystatuut, af van de verwachte benodigde duur van de financieringsbehoefte, actuele rente, renterisiconorm waarbij we uiteraard ook naar de langere termijn kijken.

bedragen x € 1.000				
Renterisico	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Renterisico op vaste schulden				
Renteherziening o/g	-	-	-	-
Renteherziening u/g	-	-	-	-
Netto saldo herziening	-	-	-	-
Aflossingen	23.668	29.163	27.752	28.697
Renterisico vaste schulden (3+8)	23.668	29.163	27.752	28.697
Toegestane renterisiconorm				
Omvang begroting (= grondslag)	191.810	180.629	180.850	183.889
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Minimumbedrag (wettelijk bepaald)	2.500	2.500	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	38.362	36.126	36.170	36.778
Toets renterisiconorm				
Onderschijsing renterisiconorm	14.694	6.963	8.418	8.081
Overschrijding renterisiconorm				

Kasgeldlimiet

Om het risico van kortlopende financiering te beperken is in de Wet Fido de kasgeldlimiet vastgesteld. De kasgeldlimiet is een vastgesteld percentage berekend over de lastenkant van

de begroting. Zodra de kortlopende financiering (rekening-courant en kasgeldleningen) boven dit bedrag uitkomt dient de gemeente over te gaan tot consolidatie. De kortlopende schuld kan dan omgezet worden in een langlopende geldlening (zodat de rente alsnog 'vast' komt te staan). In 2025 blijven we onder de kasgeldlimiet van circa € 16 miljoen. Gedurende het jaar verwachten wij wel fluctuaties in de stand. Dit heeft, naast een onvermijdbare ongelijke verdeling over het jaar van uitgaven en inkomsten, vooral te maken met de teruggave uit het BTW-compensatiefonds over het afgelopen jaar die rond 1 juli plaatsvindt (tot die tijd zijn wij compensabele btw aan het voorfinancieren).

bedragen x € 1.000	
Begroting 2025	
Kasgeldlimiet	
Netto vlottende schuld	
Omvang vlottende schulden	
- Bankschulden	-
- Kasgeldleningen (looptijd < 1 jaar)	17.000
Omvang vlottende schulden	17.000
Omvang vlottende middelen	
- Liquide middelen	351
- Overige uitstaande gelden (looptijd < 1 jaar)	10.632
Omvang vlottende middelen	10.983
Netto vlottende schuld	6.017
Toegestane kasgeldlimiet	
Omvang begroting (=grondslag)	191.810
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	16.304
Toets kasgeldlimiet	
Onderschrijding	10.286
Overschrijding	

4.5 Garantieverplichtingen

De gemeente verstrekt geen garanties, tenzij de gemeenteraad besluit om hiervan af te wijken. Dit kan de raad doen om een publiek doel te dienen, waarbij aan randvoorwaarden wordt voldaan. De mogelijkheden om deze garanties af te geven, bepaald in de wet Fido en het treasurystatuut, zijn beperkt. In 2010 is in de nota Garantstellingen uitgewerkt welke beleidsregels hierbij gehanteerd worden.

Ontwikkeling garantstellingen

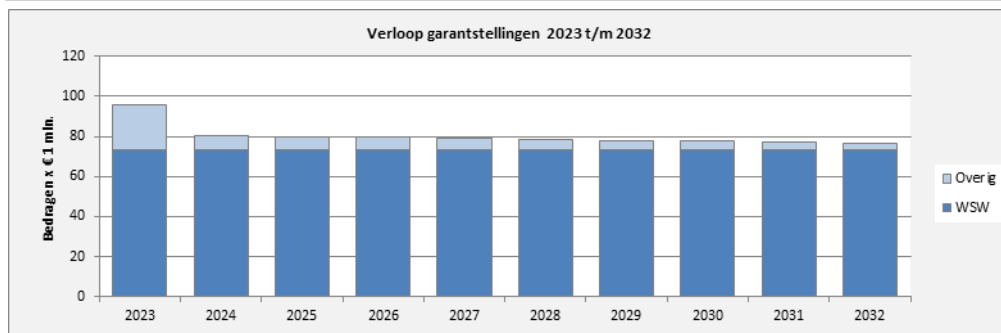
Per 1 januari 2024 staat de gemeente Barneveld garant voor een bedrag van € 96 miljoen. Een forse daling wordt voorzien vanaf 2025 door het wegvallen van de garantstelling voor de vernieuwbouw van het Johannes Fontanus College. Overige dalingen worden veroorzaakt door de afloop van ca. € 0,5 miljoen per jaar op de garantstellingen als gevolg van aflossingen op de onderliggende leningen.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw

De achtervangpositie van de gemeente in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw vormt, samen met het aandeel van het Rijk, de derde zekerheid in de achtervangstructuur. De zekerstellingen zijn namelijk als volgt georganiseerd: de eerste zekerheid zijn de financiële middelen van de woningbouwcorporatie zelf. De tweede zekerheid bestaat uit de borgstellingreserve van het waarborgfonds. En als derde en laatste staan de overheden garant.

Onderstaand is in grafiekvorm het globale verloop van de garantstellingen weergegeven voor de komende jaren. Uiteraard is deze grafiek een momentopname, omdat (zeker vanuit het Waarborgfonds Sociale Woningbouw) de kans aanwezig is, dat er nieuwe garantstellingen zullen ontstaan.

Verloop garantstellingen

Paragraaf 5 Grondbeleid

5.1 Inleiding

Inleiding

In de huidige Nota Grondbeleid staan de kaders waarbinnen de gemeente werkt. Actief en behoedzaam zijn daarin de kernbegrippen. Dat betekent dat de gemeente enerzijds zelf ontwikkelt maar ook ruimte biedt aan zelfrealisatie door derden en deze faciliteert. Om sturing te kunnen geven aan de gewenste invulling van projecten en waar mogelijk te kunnen delen in de winsten van ontwikkelingen, blijven eigen grondposities voor de gemeente van belang. De baten en lasten van de gemeentelijke grondexploitaties worden verantwoord onder programma 2 en 3 (respectievelijk Bedrijvigheid en Bereikbaarheid en Woon- en leefomgeving). Een nadere toelichting is opgenomen in de actuele Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG 31 december 2023). Een grondexploitatie wijkt qua systematiek duidelijk af van de overige producten in het 'gemeentelijke huishoudboekje'. Toekomstige lasten en baten op het project worden meegenomen in een saldo op eindwaarde. De baten en lasten worden geactiveerd en in de balans opgenomen onder 'voorraden'.

De afgelopen jaren zijn diverse projecten waar de gemeente zelf gronden in eigendom heeft verder ontwikkeld en in uitvoering genomen. Woningbouwlocatie Bloemendal neemt hierbij een belangrijke plaats in.

Ontwikkelingen / toekomstperspectief

Na de bijzondere ontwikkelingen in 2022 (onder andere energiecrisis, oorlog in Oekraïne, forse prijsstijgingen, omslag woningmarkt) was er in 2023 nog steeds onzekerheid hoe één en ander zich verder zal ontwikkelen in de toekomst en hoe zich dit vertaalt in prijsontwikkelingen op de woningmarkt en in de grond-, weg- en waterbouw. Daarnaast is de rente de afgelopen jaren in stappen verhoogd, met als gevolg dat zowel de financiering voor de realisatie van woningen (kapitaalmarktrente) als de betaalbaarheid van koopwoningen (hypotheekrente) onder druk zijn komen te staan.

De Europese Centrale Bank verwacht dat de inflatie binnen de Eurozone de komende tijd weer zal gaan dalen. De inflatie is echter nog niet op het langjarige ECB-streefpercentage van 2%.

Daartegenover staat dat de krapte op de woningmarkt groot blijft. In combinatie met een aanzienlijke stijging van de lonen en een stabiliserende hypotheekrente zorgt dit ervoor dat na een korte periode van daling, de huizenprijzen weer zijn gaan stijgen tot of zelfs boven het prijsniveau van voor de crisis. Dit wordt versterkt door het tekort aan (betaalbare) woningen, waardoor concurrentie tussen kopers optreedt. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is het aandeel betaalbare woningen dat vanuit de Woondeal gerealiseerd dient te worden, wat nieuwe (financiële) uitdagingen met zich meebrengt voor de haalbaarheid van projecten.

De wereld van gebiedsontwikkeling is al jaren flink in beweging: het stikstofdossier blijft een onzekere factor bij projectontwikkeling. Afgelopen jaren werd duidelijk dat ook de aanlegfase stikstofruimte vereist. De ontwikkelingen op het stikstofdossier worden nauwgezet gevolgd. Daarnaast zorgt de aanwezigheid van geitenhouderij(en) in de nabijheid van te ontwikkelen woningbouwlocaties binnen gemeenten voor onzekerheid in projecten. Daar is landelijk nog het probleem van verstopping van het netwerk (netcongestie) bij gekomen, wat kan leiden tot flinke vertraging op oplevering van toekomstige projecten. Via de werkgroep netcongestie wordt de impact zo veel als mogelijk in beeld gebracht en gaan we ook capaciteit inzetten om dit risico, voor zover mogelijk, te beheersen. De invloed hiervan op de resultaten is op dit moment nog niet concreet te maken.

Verliesvoorziening

Het actieve maar behoedzame grondbeleid van de afgelopen jaren biedt de gemeente de mogelijkheid om actief te sturen op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Niet elk project leidt tot een positief resultaat. Een ontwikkeling kan om diverse redenen een negatief resultaat kennen, bijvoorbeeld als gevolg van de wens om bepaalde (maatschappelijke) doelstellingen te behalen, het effect van tegenvallers zoals hoge(re) kosten voor een bodemsanering of een historische boekwaarde die hoog is als gevolg van (dure) verwervingen, planwijzigingen of tegenvallers in het project. Indien een project verlieslatend is dient hiervoor een verliesvoorziening getroffen te worden. De verliesvoorziening zal bij het afsluiten van een project met een negatief resultaat vrijvallen ter dekking van het tekort. Bijstelling van de verliesvoorziening gebeurt éénmaal per jaar in de P&C-cyclus bij de actualisatie van de grondexploitaties in het MPG bij de jaarrekening. Indien er tussentijds aanleiding is om de verliesvoorziening bij te stellen wordt een afzonderlijk besluit hiervoor gevraagd.

Het saldo van de verliesvoorziening per 1 januari 2024, zoals opgenomen in de MPG bij de jaarrekening 2023, was € 8,9 miljoen. In de 2e tussenrapportage van 2024 hebben we wijzigingen gemeld in het resultaat (op eindwaarde) van twee grondexploitaties (Harselaar-Zuid Fase 1B-2 en Verbindingsweg). De wijziging in het resultaat van Harselaar-Zuid 1B-2 heeft geen effect op de verliesvoorziening (verwachting blijft positief), maar het negatieve resultaat op eindwaarde van de Verbindingsweg is verbeterd met bijna € 2,5 miljoen (van circa € 5,5 miljoen negatief naar afgerond € 3,0 miljoen negatief). Hierdoor is het saldo van de verliesvoorziening na deze wijziging, gedaald naar afgerond € 6,5 miljoen. Bij de komende actualisatie van de grondexploitaties voor de jaarrekening 2024 wordt het saldo van de verliesvoorziening definitief bepaald en ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

5.2 Beleid

Grondbeleid gemeente Barneveld

Voor alle projecten waar de jaarverslaggeving melding van maakt, voert de gemeente een actief grondbeleid, waarbij sprake is van een door de gemeente te ontwikkelen eigen grondpositie. Een actief grondbeleid betekent dat de gemeente de benodigde gronden verwerft, bouw- en woonrijp maakt en uitgeeft. In dit beleid zijn een actief grondaankoopbeleid, het vestigen van het voorkeursrecht en het zo nodig toepassen van de onteigening de uitvoeringsinstrumenten.

Het concept fasen en doseren van woningbouwontwikkelingen wordt voortgezet. We onderzoeken of het aanbod voldoende aansluit bij de behoefte, waarbij we ook rekening houden met woningtrends. De resultaten nemen we mee in de nieuwe Woonvisie Barneveld en vertalen we door naar prestatieafspraken met Woningstichting Barneveld. In de komende periode zetten wij ook in op de huisvesting van kwetsbare groepen, starters en senioren met een accent op sociale huur en middeldure huur. Hierbij houden we rekening met demografische ontwikkelingen (zoals aantal inwoners, leeftijd en inkomen), inclusief de (toekomstige) vraag naar mantelzorgwoningen in en buiten de bebouwde kom. Jongeren en ouderen willen graag in de eigen gemeente kunnen blijven wonen; we bouwen met name om te voorzien in de eigen woningbehoefte. Om een goed beeld te hebben van de woonwensen is dit voorjaar een onderzoek uitgezet in de gemeente. De resultaten zijn in het najaar van 2024 beschikbaar.

Wat bedrijventerrein betreft richten we ons, gelet op de blijvende dynamiek en de vraag van de markt, op de ontwikkeling van de bedrijventerreinen Harselaar-Zuid Fase 1b en 2 (Barneveld), Verbindingsweg (woon-werk kavels te Voorthuizen) en Tolnegeweg West (Stroe). Dit leidt ook tot samenwerking met marktpartijen, daar waar dat gewenst c.q. noodzakelijk is. Randvoorwaarde bij dit beleid is dat terughoudend wordt aangekocht in gebieden waarvoor nog geen omgevingsplanprocedure is gestart, tenzij sprake is van een strategische noodzaak. De verantwoording voor strategische verwervingen vindt plaats op grond van de kaders uit de Nota Grondbeleid. Een actief grondbeleid maakt sturing door de gemeentelijke overheid op realisatie, de categorisering van woningen en de wijze van exploiteren van terreinen en gebouwen eenvoudiger.

Bij een passief (faciliterend) grondbeleid laat de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling over aan de markt. Voor ontwikkellocaties waar de gemeente niet alle gronden in eigendom heeft, zoals Harselaar-Zuid, Thorbeckelaan-Noord, Bloemendal, Holzenbosch II, Verbindingsweg en Oostbroek is het van belang dat deze grote gebieden integraal worden ontwikkeld om een goede ruimtelijke ordening te borgen. Per ontwikkelingslocatie is een masterplan (structuurvisie) opgesteld waarin de functies, het voorgenomen programma en hoofdstructuur van wegen, groen en water zijn vastgelegd. Deze planfiguren hebben betrekking op het gehele, in de structuurvisie aangewezen, gebied. Aanvragen van derden worden hierop getoetst. De hoofdstructuur betreft bovenwijkse voorzieningen die door de gemeente worden voorgefinancierd. Deze kosten, en andere kosten die de gemeente maakt, zullen worden verhaald op de betrokken ontwikkelaars van de deellootaties (en dus ook deels ten laste van de gemeente voor haar aandeel van de gronden). In de onlangs geactualiseerde Nota Bovenwijkse Investerings (NBI) 2024 wordt hier uitgebreid op ingegaan.

Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG)

Sinds 2015 wordt jaarlijks een Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) opgesteld. Deze wordt tegelijk met de jaarverslaggeving aan de raad aangeboden. In de jaarrekening, onder de toelichting op de voorraden, staat het jaarlijks overzicht grondexploitaties. Deze sluit aan op het MPG. In het MPG staat een uitgebreid overzicht van alle grondexploitaties, inclusief visualisaties, risico's en een korte beschrijving van de projecten. De grondexploitaties zoals aangeboden bij de jaarrekening 2023 zijn voor de begroting 2025 grotendeels ongewijzigd. Alleen bij de projecten Harselaar-Zuid fase 1B en 2 en Verbindingsweg hebben wijzigingen plaatsgevonden die we toegelicht hebben in de 2e tussenrapportage van 2024. Deze wijzigingen leiden tot (per saldo) een positieve ontwikkeling van het resultaat van beide projecten en worden bij de komende actualisatie (jaarrekening 2024) meegenomen.

5.3 Financiële aspecten

Jaarlijks worden bij het opmaken van de jaarrekening en de Meerjarenprognose grondexploitaties (MPG) de definitieve resultaten vanuit de grondexploitatie opgemaakt, verwerkt en vastgesteld. In de tussentijdse rapportages worden indien nodig de te verwachten wijzigingen in de resultaten gemeld. Bij de projecten Harselaar-Zuid 1B en 2 en Verbindingsweg is hier sprake van en voor deze twee projecten is het resultaat gewijzigd ten opzichte van de cijfers bij de jaarrekening 2023.

In de loop van 2024 kan naar verwachting alleen project Harselaar-Zuid Fase 1A worden afgesloten met een positief resultaat. Indien dit project volgens prognose (financieel en einddatum) wordt afgesloten komt het positieve resultaat ten gunste van het jaarrekeningresultaat. Naast een resultaat uit af te sluiten projecten met een positief eindresultaat zijn er ook doorlopende projecten met een positief resultaat op eindwaardedatum, waarbij tussentijds winst genomen dient te worden op basis van de wet- en regelgeving vanuit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voor provincies en gemeenten. Voorafgaand aan of uiterlijk bij het aanbieden van de jaarrekening zal op basis van nacalculatie en de actuele boekwaarden (geboekte kosten en opbrengsten) het definitieve eindresultaat van deze projecten via een afzonderlijk raadsvoorstel of bij de jaarrekening worden aangeboden aan de gemeenteraad. Hierbij zal ook een voorstel worden gedaan voor de resultaatbestemming.

Indien een resultaat verlieslatend is, is voor de betreffende grondexploitatie een verliesvoorziening opgenomen. In de onderstaande tabel zijn de resultaten van de geactualiseerde grondexploitaties op eindwaarde weergegeven en tevens de stand van de totaal benodigde verliesvoorziening.

Hierbij geldt dat de cijfers bij de projecten Harselaar-Zuid fase 1B en 2 en Verbindingsweg inschattingen zijn (op basis van de toegelichte wijzigingen bij de 2e tussenrapportage 2024) en afwijken van de vastgestelde resultaten bij de jaarrekening 2023.

bedragen x € 1.000				
Verliesvoorziening	Prog	Resultaat op eindwaarde	Eindwaarde datum	Verliesvoorziening
Thorbeckelaan Zuid	2	- 1.324	31-12-2026	1.324
Harselaar-Zuid Fase 1A	2	709	31-12-2024	-
Thorbeckelaan Noord	2	- 964	31-12-2027	964
Harselaar-Zuid Fase 1B en 2	2	10.063	31-12-2031	-
Holzenbosch I	3	1.286	31-12-2025	-
Holzenbosch II	3	1.412	31-12-2028	-
Bloemendal	3	5.937	31-12-2032	-
Verbindingsweg	3	- 2.990	31-12-2027	2.990
Oostbroek	3	1.136	31-12-2028	-
De Eendracht	3	- 1.183	31-12-2029	1.183
Tolnegeweg West	2	2.072	31-12-2028	-
Totaal verliesvoorziening				6.461

5.4 Risicomanagement

Risico's en beheersmaatregelen

Door het ingezette grondbeleid heeft de gemeente een steeds grotere grondportefeuille gekregen. De risico's die gepaard gaan met het bezit van gronden en de ontwikkeling daarvan worden door de gemeente op de juiste waarde geschat.

Risico's

De belangrijkste risico's zijn:

- Renteschommelingen (stijgingen) op de leenportefeuille;
- Afname marktbehoefte. Dit leidt tot kostenverhogingen wegens plan- en programma-aanpassingen, lagere opbrengsten en/of verlate opbrengsten.
- Toename kosten door tegenvallende resultaten bij de uitvoering van werken en werkzaamheden. Dit kan betrekking hebben op een aanbesteding en/of de omvang van een bodemsanering (grond, grondwater, asbest).
- Aanwezigheid van belemmerende milieucirkels en/of richtlijnen door bestaande en/of veranderende wet- en regelgeving. Het ontwikkelpotentieel komt hiermee onder druk te staan (deelgebied zit op slot).
- De aanwezigheid van derden die niet geïnteresseerd zijn in de beoogde gebiedsontwikkeling. Dit kan resulteren in oplopende (rente)kosten op de gemeentelijke grondpositie en verlate opbrengsten. Bij een verschuiving van actief naar facilitair grondbeleid wordt dit risico belangrijker.

Beheersmaatregelen

Om genoemde risico's te beperken zijn diverse beheersmaatregelen getroffen:

- Het actieve grondbeleid is vervangen door een behoedzame houding op het gebied van grondvererving. De gemeente zal hiertoe vaker dan voorheen samenwerken met andere partijen en proberen overeenkomsten te sluiten met belanghebbenden. De behoedzame houding blijkt uit de boekwaarden van de grondportefeuille. Deze neemt sinds 2009 substantieel af. Het totaal van de opbrengsten (voornamelijk verkopen) overstijgt het totaal van de kosten (waaronder de kosten voor grondvererving). Het risico wat de gemeente loopt wegens grondbezit neemt in gelijke mate af.
- De gemeente volgt de rente-ontwikkelingen op de voet om voor de gehele leenportefeuille een aantrekkelijke meerjarige rente te realiseren.
- Rondom het ontwikkelen van de gemeentelijke grondposities is een projectorganisatie ingericht.
- Grondeigenaren en andere marktpartijen worden in een vroeg stadium benaderd om deel te nemen aan een ontwikkeling.
- Specialisten van de gemeente houden zich bezig met het monitoren van de behoefte voor woningbouw en bedrijventerreinen.
- Specialisten van de gemeente onderzoeken omgevingsaspecten (geluid, geur, verkeer, archeologie, flora en fauna, bodemkwaliteit, etc.) in relatie tot de beoogde planologische regeling.

Ondanks de geïmplementeerde beheersmaatregelen is dit geen garantie dat genoemde risico's niet optreden. Dit is in het recente verleden ook gebleken. Om de financiële gevolgen hiervan af te dekken maakt de gemeente gebruik van verliesvoorzieningen en vrije reserves. Deze houden verband met voorzienbare respectievelijk onvoorziene risico's. Deze worden hieronder nader toegelicht.

Voorzienbare risico's

De voorzienbare risico's zijn meegenomen bij het actualiseren van de grondexploitaties. Het gaat daarbij om voorzienbare tegen- en meevallers met betrekking tot kosten en opbrengsten en de fasering hiervan in de tijd. De meest recente inzichten met betrekking tot planologie en planvorming (voorbereidingsprocedure en omgevingsaspecten) spelen hierbij ook een rol. De omvang van de voorzienbare risico's worden in overleg met de projectleider en overige interne specialisten bepaald en verwerkt in de grondexploitatie. Het saldo op eindwaarde van een specifiek project kan hierdoor positief of negatief wijzigen. Een verdienlocatie kan overgaan in een verlieslocatie (of andersom). Voor zover sprake is van een verlieslocatie (en een bijbehorend voorzienbaar tekort) wordt, volgens de systematiek uit het 'Besluit begroting en verantwoording' (BBV), een verliesvoorziening getroffen. Deze verliesvoorziening wordt eenmaal per jaar, bij de jaarrekening, aangepast aan de geactualiseerde eindwaarde. De verliesvoorziening dient ter dekking van het tekort op het moment dat het project wordt afgesloten.

Onvoorziene risico's

Naast de beschreven voorzienbare risico's zijn er ook onvoorziene risico's (onbenoemde en onbekende risico's). Bij het bepalen van het saldo van een grondexploitatie is hier nog geen rekening mee gehouden. Om de onvoorziene risico's af te dekken maakt de gemeente gebruik van haar reserves, in lijn met het beleid.

De onvoorziene risico's van de (gehele) grondportefeuille worden meegenomen bij het bepalen van het risicoprofiel voor het totaal van activiteiten van de gemeente. Hierbij wordt tweemaal per jaar een risico-inventarisatie uitgevoerd. Het benodigd weerstandsvermogen wordt bepaald en afgezet tegen het beschikbare weerstandsvermogen. Bij het bepalen van het beschikbare weerstandsvermogen wordt gekeken naar de aanwezigheid van vrij besteedbare middelen om financiële tegenvallers, die niet zijn begroot, op te vangen. Deze werkwijze vormt sinds enige jaren de praktijk. Jaarlijks wordt hierover gerapporteerd in de programmabegroting en jaarverslaggeving. Dit beleid is vastgelegd in de 'Nota Risicomanagement en weerstandsvermogen' (raadsbesluit 16-3, d.d. 27 januari 2016). Recent is de hoogte van het benodigde weerstandsvermogen voor het afdekken van de onvoorziene risico's die gemoeid zijn met de grondportefeuille via de IFLO-methode geactualiseerd. Bij deze actualisatie wordt rekening gehouden met de balanswaarde, nog te maken kosten van alle grondexploitaties en grondprijzdalingen (10% wordt meegenomen voor het benodigde weerstandsvermogen). Tevens wordt rekening gehouden met lagere opbrengsten. Hiervan wordt de helft (50%) meegenomen in de berekening van het benodigde weerstandsvermogen.

5.5 Kaderstelling / beslispunten

Het grondbeleid is uitgewerkt in de Nota Grondbeleid. Dit beleid is door de raad op 14 december 2016 vastgesteld.

Samenvattend zijn in de Nota Grondbeleid twee beslispunten opgenomen die jaarlijks door de raad worden geactualiseerd en het college machtigen tot uitgaven:

1. *Vorbereidingskredieten (Kaders Procesgang grondexploitaties 2016)*

Het college wordt door de raad gemandateerd om in het jaar 2025 voorbereidingskredieten in te stellen tot een maximum van € 500.000 per complex. Het gaat hierbij om complexen die op de nominatie staan om binnen korte tijd in exploitatie te worden genomen.

2. *Strategische grondaankopen (Grondbeleid 2016)*

Het college wordt door de raad gemachtigd om in het jaar 2025 grond aan te kopen tot een bedrag van maximaal € 5 miljoen ten behoeve van strategische verwervingen buiten de in de Structuurvisie aangewezen zoekgebieden voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Overigens is het college, op grond van de Gemeentewet (artikel 160), bevoegd tot het plegen van aankopen binnen de in de Structuurvisie aangewezen zoekgebieden voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding

In deze paragraaf geven we inzicht in de relaties van de gemeente met haar verbonden partijen. Verbonden partijen dienen een publiek belang. De raad ziet erop toe dat de verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen uit de programma's.

Definities

Verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarbij de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang: zeggenschap via een vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht. Als geen sprake is van bestuurlijke zeggenschap, worden eventuele risico's in de paragraaf weerstandsvermogen beschreven en is geen sprake van een verbonden partij.

Financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat of het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt.

Er zijn twee soorten verbonden partijen:

1. Publiekrechtelijk: de gemeenschappelijke regeling. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt wel een rechtspersoon in het leven geroepen, dan is sprake van verlengd lokaal bestuur;
2. Privaatrechtelijk: rechtspersoon, zoals een vennootschap (bv, nv of cv), stichting of vereniging.

6.2 Beleid

De gemeente wil de afgesproken doelen uit de Kadernota en Programmabegroting zo goed mogelijk realiseren. In een sommige gevallen is hiervoor een samenwerking met andere partijen zinvol, hiervoor dienen de voordelen van de samenwerking op te wegen tegen de nadelen. De visie en kaders van verbonden partijen moeten geen belemmering zijn, maar een werkbaar en helder instrument. De afweging van voor- en nadelen is slechts beperkt in geld uit te drukken. De beoordeling en weging van factoren is iets wat bij elke verbonden partij zorgvuldig dient te gebeuren. Voor het aangaan van een verbinding met een partij zijn kaders geformuleerd in de nota Verbonden Partijen (uit 2018).

6.3 Verbonden partijen

Overzicht verbonden partijen

bedragen x € 1.000

Financiële gegevens verbonden partijen	Eigen	Eigen	Vreemd	Vreemd	Verwacht resultaat
	vermogen	vermogen	vermogen	vermogen	
	01-01-2025	31-12-2025	01-01-2025	31-12-2025	2025
Gemeenschappelijke regelingen					
Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)	6.302	6.077	58.539	54.319	- 225
Valleihopper	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Leisurelands	-	-	-	-	-
Regio de Vallei	120	113	-	-	- 7
Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	506	506	1.569	1.250	-
Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Regio FoodValley	4.904	4.904	1.895	1.985	-
Totaal gemeenschappelijke regelingen	11.832	11.600	62.003	57.554	- 232
Vennootschappen en coöperaties					
Coöperatie Parkeerservice UA	2.025	2.147	5.505	6.088	122
Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken (OMVV)	n.b	n.b	n.b	n.b	n.b.
Gemeente Barneveld Ontwikkeling (GBO)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
PPS De Burgt	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Muziektheater Barneveld	4.765	4.668	-	-	- 97
BNG Bank	4.615	4.721	107.459	11.089	106
Alliander	4.570	4.749	6.106	6.877	179
Totaal vennootschappen en coöperaties	15.975	16.285	119.070	24.054	310
Stichtingen en verenigingen					
Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten	62.868	68.835	2.771.239	3.336.830	5.967
Totaal stichtingen en verenigingen	62.868	68.835	2.771.239	3.336.830	5.967
Overige verbonden partijen					
Totaal Overige verbonden partijen	-	-	-	-	-
Totaal verbonden partijen	90.675	96.720	2.952.312	3.418.438	6.045

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM)	
Openbaar belang	De Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) voert voor de gemeenten Arnhem, Barneveld, Doesburg, Duiven, Ede, Lingewaard, Nijkerk, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Scherpenzeel, Wageningen, Westervoort en Zevenaar wettelijke taken uit rond brandweerzorg, publieke gezondheid, rampen en crisis. VGGM levert een bijdrage aan het behalen van gemeentelijke doelstellingen op programma 1 voor gezondheidszorg en programma 3 voor brandweerzorg.
Financieel belang	Barneveld betaalt € 7.673.705 als inwonersbijdrage (8,8% van de inbreng van gemeenten).
Bestuurlijk belang	In het Algemeen Bestuur van VGGM wordt de gemeente Barneveld vertegenwoordigd door burgemeester van der Tak. Burgemeester van der Tak neemt deel aan de bestuurscommissie veiligheid en wethouder de Heer neemt deel aan de bestuurscommissie gezondheid. De besluiten in het Algemeen Bestuur worden genomen met gewone meerderheid van stemmen (één stem per gemeente). Indien de stemmen staken, geeft de stem van de voorzitter de doorslag. Besluiten betreffende de begroting en de jaarrekening, alsmede de aan de begrotingen ten grondslag liggende beleidsplannen worden genomen op basis van gewogen stemrecht, waarbij de gemeente Barneveld (op basis van het inwoneraantal) 3 stemmen heeft.
Risico's	De risico's zijn beperkt en liggen voor een belangrijk deel op het terrein van bedrijfsvoering. Daar waar ook de komende jaren in geïnvesteerd gaat worden bij VGGM. We signaleren geen risico's die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van Barneveld.

Valleihopper

Valleihopper	
Openbaar belang	De Valleihopper verzorgt het geïndiceerd Wmo-vervoer voor de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rheden, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen. Het vervoer wordt verzorgd in opdracht van de deelnemende gemeenten. De organisatie is ondergebracht in de Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO) Valleihopper. Voor de drie Utrechtse gemeenten wordt in opdracht van de Provincie Utrecht nog het aanvullend openbaar vervoer verzorgd.
Financieel belang	De bijdrage voor 2025 bedraagt naar verwachting € 400.000. Eventuele voor- en nadelen worden verrekend met de aangesloten gemeenten.
Bestuurlijk belang	ertegenwoordiging vanuit alle colleges in het bestuur van BVO Valleihopper.
Risico's	Geen.

Leisurelands

Leisurelands	
Openbaar belang	Leisurelands beheert 19 recreatiegebieden in Gelderland (en één in Limburg), waaronder Zeumeren. De inzet van Leisurelands is gericht op het verbeteren en exploiteren van de verschillende terreinen. De recreatiebranche is de afgelopen jaren in beweging. De consument wordt veeleisender en investeringen in de sector staan onder druk. Recreatieterrein Zeumeren is de komende jaren een proeftuin voor Leisurelands als het gaat om de toepassing van alternatieve energie (zonnepanelen en biovergassingsinstallatie) op recreatieterreinen. Tevens zet Leisurelands in op een kwalitatieve verbetering van het recreatiegebied.
Financieel belang	De gemeente Barneveld is samen met nog 22 andere gemeenten aandeelhouder van Leisurelands. De gemeente Barneveld heeft op basis van haar inwoneraantal 4,6% van de aandelen in bezit. De gemeente Barneveld verstrekt aan Leisurelands geen subsidie en Leisurelands keert geen dividend uit over de aandelen.
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder toerisme (economie) is gemandateerd om in de aandeelhoudersvergaderingen namens de gemeente Barneveld het woord te voeren en stemrecht uit te brengen op de door de gemeente Barneveld gehouden aandelen in het kapitaal van Leisurelands.
Risico's	Niet van toepassing.

Regio de Vallei

Regio de Vallei	
Openbaar belang	Regio De Vallei is een samenwerkingsverband op regionaal niveau dat bestaat uit de gemeenten Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel en Wageningen. Binnen deze regio worden twee hoofdactiviteiten uitgevoerd: het beheren van het contract voor de inzameling van huishoudelijk afval en het gezamenlijk coördineren van beleid en inkoop op het gebied van GFT, PMD en huishoudelijk afval.
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Barneveld in 2025 bedraagt circa € 12.600 (gebaseerd op inwoneraantal 01-01-2023, 22,02%). De verdeling kan iets anders worden, omdat de inwoneraantallen kunnen wijzigen.
Bestuurlijk belang	De portefeuillehouder Groen en Openbare Ruimte vertegenwoordigt de gemeente in het bestuur van Regio De Vallei.
Risico's	Het wijzigen of stopzetten van de GR kan juridische en/of financiële consequenties hebben. In de GR is voorzien in de mogelijkheid van uittreding. Daartoe moet het college een uittredingsplan opstellen en de regio moet worden gecompenseerd voor het nadeel dat de andere deelnemende gemeente lijden door het uittreden van een lid. De raad moet het uittredingsplan goedkeuren.

Omgevingsdienst de Vallei

Omgevingsdienst de Vallei (OddV)	
Openbaar belang	De Omgevingsdienst de Vallei is een samenwerkingsverband tussen de gemeenten Ede, Barneveld, Scherpenzeel, Nijkerk, Wageningen en de provincie Gelderland. De gemeenschappelijke regeling voert voor de deelnemers de taken Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving op grond van de Omgevingswet uit met als doel een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving.
Financieel belang	De deelnemersbijdrage van Barneveld voor 2025 is € 5.321.650.
Bestuurlijk belang	Wethouder Oosterwijk is lid van het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur. De taak vergunningverlening valt in de portefeuille van wethouder Wijnne (RO) en het toezicht en de handhaving in de portefeuille van wethouder Oosterwijk.
Risico's	Het weerstandsvermogen op 31 december 2023 bedraagt € 506.000 en is voldoende om de risico's op te vangen.

Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen

Centrumregeling Meten en Monitoren Afvalwaterketen en Grondwater Vallei en Veluwe	
Openbaar belang	<p>De Centrumregeling Meten en Monitoren legt de samenwerking vast tussen de gemeente Barneveld, diverse andere gemeenten in de regio en het Waterschap Vallei en Veluwe voor het verzamelen van data over de afvalwaterketen, het stedelijk oppervlaktewatersysteem en het grondwater. Een uitvoeringsteam (UVT) voert de taken uit.</p> <p>De gemeente is verplicht om het functioneren van ons rioolstelsel, oppervlaktewater en grondwater te monitoren. Data, inzicht en advies zijn belangrijk voor inzicht in de systemen en om onderbouwde keuzen te maken voor maatregelenpakketten en strategieën. Ook als de omstandigheden wijzigen (bijvoorbeeld klimaatveranderingen). De gemeenschappelijke regeling staat garant voor kwaliteit, continuïteit, duurzaamheid en innovatie van de informatievoorziening tegen lage kosten. In opdracht wordt ook aanvullend advies uitgebracht.</p> <p>De Centrumregeling levert een bijdrage aan het behalen van de gemeenschappelijke doelen in programma 3 Woon- en Leefomgeving, 3.2 Aantrekkelijke leefomgeving.</p>
Financieel belang	Het Waterschap draagt een derde van de kosten. De gemeenten dragen tweederde van het totaal waarbij elke gemeente een vast bedrag van € 2.000 bijdraagt vermeerderd met een percentage van de resterende som naar rato van haar inwoneraantal. De Barneveldse bijdrage voor 2023 bedroeg ca. 60.000 n bestond uit de vaste bijdrage en de kosten van specifieke (aanvullende) verzoeken voor de gemeente Barneveld.
Bestuurlijk belang	De deelnemende gemeenten en het waterschap behouden hun eigen bestuurlijke structuur, bevoegdheden en verantwoordelijkheden (Art 2 lid 6 van de Centrumregeling). Wethouder Treep - van Hoekel van de gemeente Soest is voorzitter van het bestuurlijk overleg. Wethouder Wijnne is lid van dat overleg, dat ten minste tweemaal per jaar plaatsvindt.
Risico's	De financiële gevolgen en risico's zijn beperkt. De gemeente Barneveld levert vanuit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) een bijdrage aan deze centrumregeling.

Regio FoodValley

Regio FoodValley	
Openbaar belang	Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband van meerdere gemeenten dat zich richt op regionale samenwerking en het realiseren van gemeenschappelijke beleidsdoelstellingen. Deze samenwerking omvat diverse programma's en projecten die bijdragen aan de strategische agenda van de regio.
Financieel belang	De bijdrage van Barneveld aan Regio Foodvalley in 2025 is € 783.300.
Bestuurlijk belang	De vertegenwoordiging in het bestuur van Regio Foodvalley wordt verzorgd door de portefeuillehouder Regionale samenwerking Foodvalley.
Risico's	De ondersteuning door de gemeente Ede aan Regio Foodvalley wordt intensiever door de toenemende complexiteit van werkveld, regelgeving en processen. Momenteel worden de dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) geactualiseerd. De financiële impact hiervan op de begroting 2025 is nog onbekend, maar een stijging van huur- en energiekosten is al gemeld.

Coöperatie Parkeerservice UA

Coöperatie Parkeerservice UA	
Openbaar belang	<p>Ondersteuning bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid, zonder winstoogmerk. De deelnemende gemeenten (leden) zorgen samen voor inkoopkracht, schaalvoordeel en bundeling van kennis.</p> <p>Coöperatie Parkeerservice UA ondersteunt de gemeente Barneveld in de uitvoering van het parkeerbeheer. Op projectbasis wordt gewerkt aan het realiseren van activiteiten en maatregelen uit het Parkeerplan.</p> <p>Parkeerservice zoekt nieuwe leden. Tevens is het uitbreiden van het pakket aan diensten bij bestaande leden een belangrijk speerpunt.</p>
Financieel belang	De bijdrage voor het afsluiten van het raamcontract (beheer en onderhoud 'straatparkeerapparatuur', één Slagboomterrein, één Cameraparkeerterrein en nacalculatie geleverde diensten zoals beheer parkeervergunningen) is conform opdracht gefactureerd.
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder Verkeer vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene Leden Vergadering (ALV).
Risico's	Uitgangspunt van Coöperatie Parkeerservice UA is om kostendekkend te opereren. Er wordt gewerkt met een overeenkomst die jaarlijks wordt vastgesteld. Het lidmaatschap wordt daarmee jaarlijks verlengd. Voor opzegging geldt een opzegtermijn van één kalenderjaar.

Ontwikkelingsmaatschappij Vitale Vakantieparken (OMVV)

Ontwikkelingsmaatschappij Vitale vakantieparken (OMVV)

Openbaar belang	Soms lopen lokale ontwikkelingen vast door complexe eigendomssituaties en/of problemen met de financiering. Als de markt het niet oplost en voor gemeenten het publiekrechtelijke spoor doodloopt, kan stevig ingrijpen nodig zijn. De elf Veluwe gemeenten en de provincie Gelderland, verenigd in het programma Vitale Vakantieparken, hebben daarvoor gezamenlijk de besloten vennootschap (bv) OMVV opgericht. In overleg met de betrokken gemeente kan de OMVV een rol spelen bij het aankopen en/of (tijdelijk) beheren van parken.
Financieel belang	€ 2.959 aan aandelen. Dat is 6,58% van de aandelen.
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouder financiën is gemandateerd om de gemeente in de aandeelhoudersvergadering te vertegenwoordigen.
Risico's	De risico's zijn beperkt, omdat het aandeel van de gemeente Barneveld relatief klein is.

Gemeente Barneveld Ontwikkeling

Gemeente Barneveld Ontwikkeling (GBO)

Openbaar belang	Het participeren in ontwikkelingen in de regio en met name de woonwijk De Burgt.
Financieel belang	De gemeente heeft een geldlening uitstaan op GBO BV. Deze is grotendeels afgelost. Er staat nog voor € 0,4 miljoen uit. Daarnaast heeft de gemeente kosten voorgeschoten middels een rekening-courantverhouding met GBO BV. Deze vordering op GBO BV is momenteel € 2,1 miljoen. Over beide bedragen wordt een rente in rekening gebracht aan GBO BV. Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 90.000; hiervan is € 18.151 geplaatst en volgestort. Voor de financiële resultaten wordt binnen de gemeente een voorziening aangehouden die jaarlijks muteert met het vaststellen van de jaarrekening van GBO BV.
Bestuurlijk belang	De Gemeente Barneveld is aandeelhouder en bestuurder.
Risico's	Gemeente Barneveld Ontwikkeling (GBO) is 100% 'dochter' van de gemeente en dient slechts als hulpstructuur tot participatie. Voor de financiële risico's heeft de gemeente een voorziening getroffen die jaarlijks muteert op basis van de resultaten van GBO BV. Zodoende zijn de risico's nihil.

PPS De Burgt

PPS De Burgt

Openbaar belang	Het ontwikkelen van nieuwbouwwijk de Burgt.
Financieel belang	De gemeente heeft geen direct financieel belang. Het financiële belang (deelnemingen en verstrekte leningen) loopt via GBO BV. De financiële resultaten vertalen zich jaarlijks in de jaarrekening van GBO BV.
Bestuurlijk belang	De Gemeente Barneveld is aandeelhouder en bestuurder van de beherende vennoten.
Risico's	De risico's worden beperkt ingeschat als gevolg van afspraken rondom De Burgt die door de raad bekrachtigd zijn.

Muziektheater Barneveld

Muziektheater Barneveld

Openbaar belang	Het beschikbaar stellen van vastgoed om openbaar toegankelijke culturele voorstellingen en evenementen mogelijk te maken.
Financieel belang	Deelneming in geplaatst maatschappelijk kapitaal van € 6,1 miljoen. Het aandeel van de gemeente is 78,25%. De exploitatie van het Muziektheater is in handen van MTB BV.
Bestuurlijk belang	College van B&W is samen met Stichting Fonds 1845 eigenaar van het theatergebouw. Beide maken deel uit van de Algemene vergadering van aandeelhouders MTB BV. Wethouder Pluimers vertegenwoordigt de gemeente in de Algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	MTB BV heeft één huurder, te weten Schaffelaartheater BV. De mate waarin de huurder zijn huur kan betalen is een risico. Aankomende jaren zal er meer onderhoud van het vastgoed nodig zijn. De bijdrage in de VVE zal hoger worden.

BNG Bank

BNG Bank

Openbaar belang	Lage tarieven, laagdrempelige toegang tot de geld- en kapitaalmarkt, dividend en overige bancaire faciliteiten.
Financieel belang	24.570 aandelen van totaal 55.690.720 aandelen, in casu 0,04%.
Bestuurlijk belang	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandeelbezit vervreemd kunnen worden.
Risico's	BNG Bank voldoet aan de Europese minimumeis ten aanzien van de zogenoemde leverage ratio van 3%. Deze ratio is in 2023 13%

Alliander

Alliander	
Openbaar belang	Zorgen voor een betrouwbaar en bestendig netwerk ten behoeve van transport energie.
Financieel belang	557.962 aandelen in bezit van de in totaal 136.795.000.
Bestuurlijk belang	College treedt namens raad op bij onder andere aandeelhoudersvergaderingen. Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandelenbezit vervreemd kunnen worden.
Risico's	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandelenbezit vervreemd kunnen worden. Solvabiliteit is goed.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten	
Openbaar belang	Zorgen voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de gebouwde omgeving in brede zin. Doelstelling wordt nagestreefd door het verstrekken van leningen. De gemeente heeft via het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) lopen: - garantstelling Woningstichting Barneveld; - VROM-starterslening; - duurzaamheidslening / stimuleringsregeling toekomstbestendig wonen.
Financieel belang	Het saldo van de uitstaande leningen (uitgaven minus inkomsten) was per 31 december 2023 € 6,141 miljoen voor 538 starters- en 326 duurzaamheidsleningen en 393 Toekomst Bestendig Wonen Leningen (TBWL)
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van gemeente
Risico's	Op 31 december 2023 bedroeg het SVn-vermogen 69 miljoen. Een deel daarvan reserveert SVn sinds 2014 voor het 10% eigen risico op verliezen bij NHG-hypotheken voor startersleningen. SVn neemt dit risico over van gemeenten, provincies en samenwerkingspartners en belast deze bij eventuele verliesdeclaraties niet door. De niet door NHG gegarandeerde verliesdeclaraties op de combinatielening (die samen met de starterslening wordt verstrekt) bekostigt SVn tijdens deze periode eveneens uit het SVn-vermogen. Ook SVn-plusleningen (€ 0,1 miljoen) en de eerste honderd verzilveringen (€ 1,3 miljoen) financierden we uit het SVn-vermogen. Deze voldoen echter beide aan de voorwaarden van NHG. SVn betaalt de 10%

Paragraaf 7 Bedrijfsvoering

7.1. Inleiding

De afgelopen jaren is stevig ingezet op het versterken van de bedrijfsvoering van de organisatie. Voor het grootste deel werd dat belegd binnen het programma Barneveld Groeit! In 2025 zal het grootste deel van de opbrengst van het programma worden geborgd in de staande organisatie.

Het doel is en blijft de opgaven waar de gemeente voor staat integraal te benaderen en ook de benodigde kaders en ondersteuning vanuit de bedrijfsvoeringsteams hierop in te richten.

7.2. Organisatie-ontwikkeling

Ook in 2024 is verder gewerkt aan de doelen van het programma 'Barneveld groeit!', dat is opgezet om de taken waar we voor staan, goed op te kunnen pakken en om kwetsbaarheid weg te nemen bij onderdelen van de organisatie. In 2025 zal een groot deel van de opbrengsten van het programma worden belegd in de lijnorganisatie. Het gaat dan om de volgende doelen:

Versterken strategisch vermogen en regie.

Het nieuw gevormde team zal verder invulling geven aan concernstrategie, het werken in netwerken en het structureler organiseren van public affairs en lobby. Binnen het team worden ook het programmamanagement binnen de organisatie georganiseerd.

Sturingsmodel

Het sturingsmodel van de organisatie is definitief gemaakt. In 2025 zal dit model als leidraad gelden voor alle functies, rollen en besluitvorming in de organisatie.

Implementatie portfolio- en capaciteitsmanagement

Met het opzetten van portfoliomanagement is in 2024 een start gemaakt. Dit moet de organisatie beter in staat zijn te sturen op prioriteiten en capaciteit.

Facilitaire zaken

Eind 2024 zal er een nieuw team facilitaire zaken worden gevormd. Naast het blijven leveren van goede facilitaire diensten zal dit team ook als speerpunt hebben het uitwerken van facilitair beleid en het opzetten van een vervangings- en investeringsagenda met betrekking tot facilitaire zaken. Richtinggevend daarbij zal de nog uit te werken huisvestingsvisie van eigen organisatie zijn.

Contractbeheer- en management

We willen als gemeente graag die kwaliteit inkopen die we nodig hebben. Daarom investeren we in contractmanagement. Dit moet er voor zorgen dat de contracten op tijd, binnen het budget en in overeenstemming met de afgesproken voorwaarden worden nagekomen, waardoor risico's worden verminderd, geschillen worden geminimaliseerd en de algehele efficiëntie wordt verbeterd.

7.3 Digitalisering en informatievoorziening

In 2024 is de door de CIO opgestelde visie op informatievoorziening vastgesteld en gestart met het uitwerken van de uit de visie volgende kaders en uitgangspunten. Doelstelling is om de besturing van de informatievoorziening (de I-Governance: structuur, processen, verantwoordelijkheden) verder te verankeren. Het ingerichte I-portfolio management zal daar als structureel proces ondersteunend in zijn door inzicht en overzicht in de (deel)projecten en helpt om te kiezen en prioriteren op basis van ambities, randvoorwaarden, het beschikbare budget en de (adoptie)capaciteit.

We werken als gemeente steeds meer data-geïnspireerd. Dit staat wat ons betreft voor: werken met betrouwbare data als startpunt van een goed gesprek. We bouwen door aan goede informatieproducten en dashboards, ook ter ondersteuning van de lijnorganisatie én programma's.

Het informatiebeveiligingsbeleid toont de kaders en verantwoordelijkheden waarbinnen de gemeente de informatiebeveiliging inricht en onderhoudt. Daarbij geldt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) als leidend normenkader en hier zijn de '10 bestuurlijke principes voor informatiebeveiliging' aan toegevoegd. De informatiebeveiliging draagt actief bij aan de vereisten voor een veilige verwerking van persoonsgegevens (waaronder AVG en Wpg) waarbij security by design wordt toegepast. Verantwoording over de stand van de informatiebeveiliging wordt jaarlijks afgelegd middels ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit).

7.4 Financieel beleid en in-control-zijn

Belangrijk is dat de financiële functie aansluit op de wensen en behoeften van bestuur en organisatie. Dit vraagt om goed ingerichte systemen die aansluiten op de gewenste ontwikkelingen, efficiënter rapporteren en adviseren en het goed in beeld hebben van (groei)opgave. Veel aandacht zal ook in 2025 gaan naar de bemensing van de financiële functies. Dit is uiterst lastig omdat er krapte op de arbeidsmarkt is, maar ook omdat we in een groeiopgave zitten die specifieke kennis en kunde vraagt (denk aan strategische business-control, MIP, projectcontrol, I-control). In 2024 zijn goede resultaten behaald met het zelf aannemen en opleiden van eigen betrokken medewerkers; die lijn willen we voortzetten.

Brede control

De opgaven van de gemeente vragen om een integrale benadering. We zullen in 2025 extra aandacht besteden aan de opzet en verbetering van de managementsturing en de planning- en controlcyclus, en de documenten waarbij beleid en financiën samenkomen. Bedrijfsvoeringsteams gaan zich bij deze doorontwikkeling meer richten op het geven van integraal advies. We verbeteren de uitwisseling van informatie door periodiek afstemmingsmomenten te organiseren. Zo dragen de adviezen bij aan de kwaliteit van de besluitvorming, sturing, beheersing en verantwoording van de organisatie.

7.5 Personeel

Strategische Personeelsplannen

Barneveld groeit! En als organisatie willen we daarin meegroeien. We werken aan een organisatie die toekomstbestendig, gezond en goed uitgerust is om de gevraagde dienstverlening te kunnen leveren en de opgaven uit het coalitieakkoord te realiseren. Dit vraagt om een effectieve inzet van voldoende middelen en mensen met de juiste vaardigheden en competenties, nu en in de toekomst. In 2024 is gestart met het per team uitwerken van Strategische personeelsplannen om zo beter inzicht te krijgen in de huidige en (in de toekomst) gewenste kwantitatieve en kwalitatieve samenstelling van teams. In het eerste kwartaal van 2025 zal dit voor alle teams binnen de organisatie gereed zijn en zal door het management in samenwerking met team HR invulling gegeven worden aan de inbedding van de strategische lijnen in het bestaande instrumentarium van onder andere leren en ontwikkelen, werving en selectie, etc.

7.6 Overheadberekening

Overheadberekening

Conform de vereisten in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) is in onderstaande tabel weergegeven welke overheadkosten gemaakt worden binnen de organisatie. Daarnaast staat weergegeven hoe deze kosten zich verhouden tot het totaal aan lasten in de begroting (13,8%) en het percentage van de totale salariskosten in de begroting (73,4%), dit percentage zou nog kunnen stijgen tot 75%-80%. De overheadkosten stijgen ten op zichten van de begroting 2024 met ongeveer € 1 miljoen, de totale overheadkosten zijn in 2025 geraamd op € 26,5 miljoen.

bedragen x € 1.000			
Overhead	Rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025
Organisatiekosten			
Directie, management (inclusief ondersteuning)	- 6.935	- 7.271	- 8.395
Personeel & Organisatie	- 2.302	- 2.669	- 2.842
Informatie & Automatisering	- 5.451	- 6.622	- 6.842
Financieel economische dienstverlening	- 2.579	- 2.638	- 2.484
Huisvesting	- 1.011	- 1.401	- 1.577
Facilitaire diensten	- 2.136	- 2.149	- 2.232
Overige organisatiekosten	- 2.870	- 3.754	- 3.610
Totaal Organisatiekosten	- 23.282	- 26.504	- 27.982
Toerekening overhead			
Doorbelaste kosten naar grondexploitaties	329	1.001	1.210
Doorbelaste kosten naar investeringsprojecten	- 226	769	985
Totaal Toerekening overhead	103	1.770	2.194
Totaal overheadkosten	- 23.179	- 24.734	- 25.788
Begrotingstotaal	213.845	194.427	191.810
Overhead in % van het begrotingstotaal	10,8%	12,7%	13,4%
Totale salariskosten begroting (excl. taakveld overhead)	- 29.586	- 34.861	- 36.465
Overhead in % van totale salariskosten (excl. taakveld overhead)	78,3%	71,0%	70,7%

7.7 Rechtmatigheid

Sinds boekjaar 2023 draagt het college de verantwoordelijkheid om middels de rechtmatigheidsverantwoording een oordeel te geven over het financieel rechtmatig handelen van de gemeente. De rechtmatigheidsverantwoording is onderdeel van de jaarrekening en geeft antwoord op de vraag of de gelden binnen de vooraf gestelde kaders zijn uitgegeven. De verantwoordingsgrens is vastgesteld door de raad op 1% van de lasten inclusief mutaties reserves. Dat wil zeggen dat bij minder dan 1% fouten het college zich positief kan uitspreken over de financiële rechtmatigheid, wanneer deze grens wordt overschreden wordt hierover gerapporteerd in de rechtmatigheidsverantwoording. Ter onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording vinden er interne controles plaats en wordt er gerapporteerd aan het college.

Het doel is om de rechtmatigheidsverantwoording (aan de voorkant) te verankeren binnen de operationele processen van de organisatie (three lines of defence). Daarnaast zal gedurende 2025 opvolging worden gegeven aan de bevindingen die zijn opgenomen in de paragraaf rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening 2024.

Paragraaf 8 Wet open overheid

8.1 Inleiding

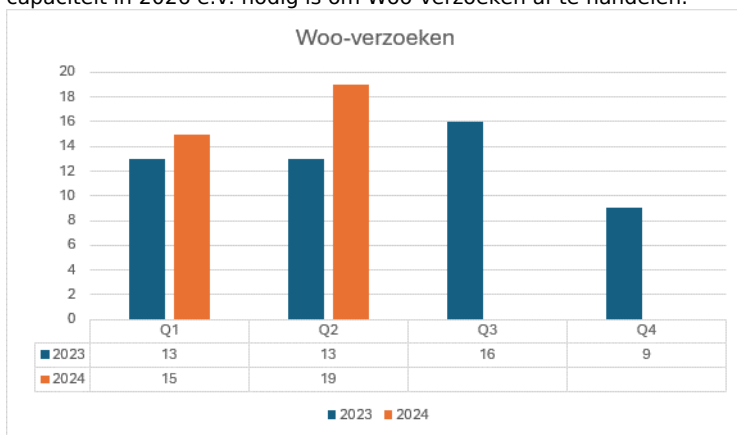
Open en transparant bestuur is belangrijk voor het functioneren van de overheid. De ambitie is om stapsgewijs meer informatie actief openbaar te maken. Deze paragraaf bevat onze beleidsvoornemens inzake de uitvoering van de Wet open overheid (Woo). De Wet open overheid vormt samen met digitale toegankelijkheid en begrijpelijke taal Barneveld transparant: actief openbaar, begrijpelijk en digitaal toegankelijk.

8.2 Woo-contactpersoon

Sinds 2024 is de Woo-contactpersoon binnen onze gemeentelijke organisatie actief. Deze contactpersoon is de verbindende schakel voor het vinden en verkrijgen van informatie. Voor de Barneveldse samenleving, journalisten en andere geïnteresseerden in informatie van gemeente Barneveld. In 2025 zal het proces voor het vinden en verkrijgen van informatie verder geoptimaliseerd worden.

8.3 Passieve openbaarmaking

Sinds de invoering van de Woo in mei 2022 is het aantal Woo-verzoeken (passieve openbaarmaking) meer dan verdubbeld. De verwachting is dat in 2025 het aantal Woo-verzoeken in 2025 verder zal toenemen naar ongeveer 70 Woo-verzoeken per jaar. Naast toename in aantallen neemt ook de omvang en complexiteit van de verzoeken zelf toe. In 2025 kunnen we op basis van de kengetallen uit de periode 2022-2025 meer gefundeerd onderbouwen hoeveel capaciteit in 2026 e.v. nodig is om Woo-verzoeken af te handelen.

8.4 Actieve openbaarmaking

In 2025 zal de gemeente Barneveld het gebruik van het Woo-publicatieplatform verder uitbreiden. De gemeente houdt zich aan de landelijke planning van categorieën die actief openbaar gemaakt moeten worden. In het najaar van 2024 wordt bekend welke categorieën in 2025 aan bod zijn. Verder investeren we in 2025 in 'Woo-by-design': bij het opstellen van documenten al rekening houden met het publiceren van het document waarbij de documenten voldoen aan de Avg en andere geldende voorwaarden voor publicatie. Dit voorkomt deels het (inefficiënt) achteraf anonimiseren van het document.

Bijlagen**Bijlage 1. Reserves en voorzieningen****Overzicht reserves**

bedragen x € 1.000

Reserves	Saldo 1-1-2025	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
P111 Algemene reserve				
Reserve Algemene reserve	39.895	-	- 1.768	38.127
Totaal P111 Algemene reserve	39.895	-	- 1.768	38.127
P112 Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)				
Reserve Bovenformatieven	150	375	- 360	165
Reserve Co-financiering Food Valley	50	-	-	50
Reserve Sociaal Domein	481	-	-	481
Reserve Verkeersmaatregelen	875	-	- 100	775
Reserve bovenwijks	18.384	-	-	18.384
Reserve Ontw platteland	988	50	-	1.038
Reserve Verantwoord groeien	7.931	520	-	8.451
Reserve opvang en ondersteuning nieuwkomers in brede zin	9.955	-	- 201	9.755
Totaal P112 Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)	38.815	945	- 661	39.100
P112 Bestemmings reserve (inkomensfunctie)				
Reserve Stamkapitaal	34.755	-	-	34.755
Totaal P112 Bestemmings reserve (inkomensfunctie)	34.755	-	-	34.755
P112 Bestemmings reserve (lasten activa)				
Reserve Kapitaallasten	11.903	-	- 726	11.177
Bestemmingsreserve Flying Bikes	1.802	-	-	1.802
Totaal P112 Bestemmings reserve (lasten activa)	13.705	-	- 726	12.979
Totaal	127.170	945	- 3.155	124.961

1. Reserve Algemene reserve - Er is een onttrekking begroot van € 1,3 miljoen ten behoeve van het programma Waardevol Landelijk gebied. Daarnaast is er een onttrekking begroot voor uitgaven Omgevingswet (€ 463.000).
2. Reserve Bovenformatieven - Op basis van de laatste inschattingen is een prognose gedaan voor een onttrekking uit deze reserve ten behoeve van lasten bovenformatieven (€ 360.000). De stortingen houden we gelijk aan eerdere jaren.
3. Reserve Co-financiering Food Valley - We voorzien hiervoor geen dotaties of onttrekkingen.
4. Reserve Sociaal Domein - We voorzien hiervoor geen dotaties of onttrekkingen.
5. Reserve Verkeersmaatregelen- Jaarlijks wordt een bedrag van € 100.000 onttrokken ter dekking van de lasten GVVP.
6. Reserve bovenwijks - We voorzien hiervoor geen dotaties of onttrekkingen.
7. Reserve Ontw platteland - We voorzien een dotatie van jaarlijks € 50.000. In 2009 heeft de raad de voorziening Ontwikkelingsfonds Platteland (OFP) ingesteld, dit is later een reserve geworden. De voeding van de reserve gebeurt vanuit uit verevening voor ruimtelijke ontwikkelingen. Besteding is voor projecten die het buitengebied versterken. Het saldo tussen baten en lasten wordt jaarlijks toegevoegd of onttrokken aan de reserve ontwikkelingsfonds platteland. Bij de start van het fonds heeft de raad destijds besloten tot een jaarlijkse dotatie van € 50.000.
8. Reserve Verantwoord groeien - In de Kadernota 2025 is opgenomen dat als de extra verhoging van de OZB (tijdelijk) hoger is dan de werkelijke kapitaallast voor te stellen dit bedrag incidenteel te storten in de reserve 'verantwoord groeien'. Omdat dit nu het geval is doen we hierbij het voorstel om de verhoging van de OZB (Kadernota 2025), de extra verhoging van de belastingen minus de lasten majeure investeringen (Kadernota 2025) te storten in genoemde reserve (€ 520.000).
9. Reserve opvang en ondersteuning nieuwkomers in brede zin - Dit betreft o.a. een onttrekking voor dekking van de lasten van de locatiebeheerder.
10. Reserve Stamkapitaal- We voorzien hiervoor geen dotaties of onttrekkingen.
11. Reserve Kapitaallasten - Dit betreft een onttrekking ter dekking van de kapitaallasten van een aantal specifieke maatschappelijke investeringen uit het verleden.
12. Bestemmingsreserve Flying Bikes - Er wordt jaarlijks een bedrag van € 38.000 onttrokken ter dekking van de afschrijvingslasten rotonde en terrein.

Overzicht voorzieningen

bedragen x € 1.000

Voorzieningen	Saldo 1-1-2025	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2025
P12 (97) Voorz (verplichting risicos)				
Voorziening WAO	217	120	- 120	217
Voorziening liquidatie Permar	31	-	-	31
Voorziening pensioenen B&W	496	100	-	596
Voorziening Verlofsparen	44	20	- 15	49
Voorziening Wachtgeld gewezen Wethouders	131	-	- 44	87
Totaal P12 (97) Voorz (verplichting risicos)	919	240	- 179	980

P12 (98) Voorz (egalisatie lasten)				
Voorziening Groot onderhoud wegen	2.222	2.581	- 3.404	1.399
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	4.976	1.641	- 5.292	1.325
Totaal P12 (98) Voorz (egalisatie lasten)	7.198	4.222	- 8.696	2.724
P12 (99) Voorz (gelden derden spec bestem.)				
Egalisatievoorziening riolering GRP	2.860	-	- 8	2.852
Voorziening Afvalstoffenheffing	2.439	-	- 81	2.358
Totaal P12 (99) Voorz (gelden derden spec bestem.)	5.299	-	- 89	5.210
Totaal	13.416	4.462	- 8.964	8.913

Toelichting

1. Voorziening WAO - De stortingen en onttrekkingen zijn gebaseerd op een analyse van de afgelopen jaren.
2. Voorziening liquidatie Permar - Deze voorziening wordt opgeheven.
3. Voorziening pensioenen B&W - Op basis van de huidige inschattingen wordt er jaarlijks een dotatie gedaan van € 100.000.
4. Voorziening Verlofsparen - De stortingen en onttrekkingen zijn gebaseerd op een analyse van het afgelopen jaar.
5. Voorziening Wachtgeld gewezen Wethouders - Op basis van de huidige informatie verwachten we een benodigde onttrekking van € 44.000.
6. Voorziening Groot onderhoud wegen - Grootchalig onderhoud wordt gedekt via de voorziening, waarbij de stortingen/onttrekkingen zijn gebaseerd op het Beheerplan wegen. Vanaf de begroting 2025 is een extra storting van structureel € 50.000 opgenomen, zodat de voorziening van voldoende omvang blijft.
7. Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen - De Voorziening Onderhoud Gebouwen zorgt voor de dekking van de kosten over de komende 20 jaar, 2024-2043. In lijn met de bepalingen uit de Nota reserves en voorzieningen, wordt over de eerste 10 jaar een dekking van 100% aangehouden en voor de volgende jaren een dekking van 75%. Jaarlijks wordt getoetst of de voorziening voldoende is om het toekomstige planmatige onderhoud te dekken. Op basis van de actuele onderhoudsplannen (prijsspeil 2024) is de verwachting dat er de eerstvolgende 10 jaar onvoldoende financiële middelen zijn ter dekking van het planmatig onderhoud. Er wordt een extra storting in de voorziening gedaan van jaarlijks € 200.000 om te voldoen aan de uitgangspunten van de nota reserves en voorzieningen.
8. Egalisatievoorziening riolering GRP - Inkomsten en uitgaven voor riolering worden toegelicht in programma 3 Woon- en Leefomgeving. Alle uitgaven voor de riolering mogen worden doorberekend in de rioolheffing. De begrote inkomsten en uitgaven voor de riolering zijn met elkaar in evenwicht. Een eventueel voor- of nadeel in een jaar wordt verrekend via de voorziening riolering, nu voorzien op een onttrekking van € 8.000.
9. Voorziening Afvalstoffenheffing - We voorzien een onttrekking van € 81.303 om op basis van de huidige tarieven de lasten te dekken.

Verloop reserves

Reserves	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2025	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12- 2025	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12- 2026	Stortin- gen	Onttrek- kingen
P111 Algemene reserve												
Reserve Algemene reserve	35.049	12.752	- 7.906	39.895	-	- 1.768	38.127	-	- 894	37.234	-	-
Totaal P111 Algemene reserve	35.049	12.752	- 7.906	39.895	-	- 1.768	38.127	-	- 894	37.234	-	-
P112 Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)												
Reserve Bovenformatieven	127	375	- 352	150	375	- 360	165	375	- 222	318	375	- 222
Reserve Co-financiering Food Valley	50	-	-	50	-	-	50	-	-	50	-	-
Reserve Sociaal Domein	611	-	- 129	481	-	-	481	-	-	481	-	-
Reserve Verkeersmaatregelen	975	-	- 100	875	-	- 100	775	-	- 100	675	-	- 100
Reserve bovenwijken	18.384	-	-	18.384	-	-	18.384	-	-	18.384	-	-
Reserve Ontw platteland	938	50	-	988	50	-	1.038	50	-	1.088	50	-
Uitvoering TOZO	63	-	- 63	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve Verantwoord groeien	-	7.931	-	7.931	520	-	8.451	1.066	-	9.518	1.118	-
Reserve opvang en ondersteuning nieuwkomers in brede zin	8.555	1.723	- 323	9.955	-	- 201	9.755	-	- 201	9.554	-	- 163
Totaal P112 Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)	29.703	10.079	- 967	38.815	945	- 661	39.100	1.491	- 523	40.069	1.543	- 485
P112 Bestemmings reserve (inkomensfunctie)												
Reserve Stamkapitaal	34.755	-	-	34.755	-	-	34.755	-	-	34.755	-	-
Totaal P112 Bestemmings reserve (inkomensfunctie)	34.755	-	-	34.755	-	-	34.755	-	-	34.755	-	-
P112 Bestemmings reserve (lasten activa)												
Reserve Kapitaallasten	12.629	-	- 726	11.903	-	- 726	11.177	-	- 726	10.451	-	- 726
Bestemmingsreserve Flying Bikes	1.802	-	-	1.802	-	-	1.802	-	- 38	1.764	-	- 38
Totaal P112 Bestemmings reserve (lasten activa)	14.431	-	- 726	13.705	-	- 726	12.979	-	- 764	12.215	-	- 764
P114 Resultaat rekening												
Saldo van de Rekening	21.093	-	- 21.093	0	-	-	0	-	-	0	-	-
Totaal P114 Resultaat rekening	21.093	-	- 21.093	0	-	-	0	-	-	0	-	-
Totaal	135.031	22.831	- 30.691	127.170	945	- 3.155	124.961	1.491	- 2.180	124.272	1.543	- 1.249

Verloop voorzieningen

Voorzieningen	Saldo 1-1-2024	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 1-1-2025	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12- 2025	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12- 2026	Stortin- gen	Onttrek- kingen
P12 (97) Voorz (verplichting risicos)												
Voorziening WAO	97	120	-	217	120	-120	217	120	-120	217	120	-120
Voorziening liquidatie Permar	31	-	-	31	-	-	31	-	-	31	-	-
Voorziening pensioenen B&W	396	100	-	496	100	-	596	100	-	696	100	-
Voorziening Verlofsparen	44	-	-	44	20	-15	49	20	-15	54	20	-15
Voorziening Wachtgeld gewezen Wethouders	131	-	-	131	-	-44	87	-	-	87	-	-
Totaal P12 (97) Voorz (verplichting risicos)	699	220	-	919	240	-179	980	240	-135	1.085	240	-135
P12 (98) Voorz (egalisatie lasten)												
Voorziening Groot onderhoud wegen	2.062	3.564	-3.404	2.222	2.581	-3.404	1.399	2.756	-3.404	751	2.931	-3.404
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	4.538	1.438	-1.000	4.976	1.641	-5.292	1.325	1.641	-1.428	1.538	1.641	-2.463
Totaal P12 (98) Voorz (egalisatie lasten)	6.599	5.002	-4.404	7.198	4.222	-8.696	2.724	4.397	-4.832	2.288	4.572	-5.867
P12 (99) Voorz (gelden derden spec bestem.)												
Egalisatievoorziening riolering GRP	2.810	227	-178	2.860	-	-8	2.852	-	-8	2.843	-	-8
Voorziening Afvalstoffenheffing	2.603	287	-450	2.439	-	-81	2.358	-	-81	2.277	-	-81
Totaal P12 (99) Voorz (gelden derden spec bestem.)	5.413	514	-628	5.299	-	-89	5.210	-	-89	5.120	-	-89
Totaal	12.712	5.736	-5.032	13.416	4.462	-8.964	8.913	4.637	-5.057	8.494	4.812	-6.091

Structurele onttrekkingen en toevoegingen

bedragen x € 1.000

Structurele toevoegingen en onttrekkingen	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Structurele toevoegingen reserves				
Totaal Structurele toevoegingen reserves	-	-	-	-
Structurele onttrekkingen reserves				
Bestemmingsreserve Flying Bikes	-	-38	-38	-38
Reserve Kapitaallasten	-726	-726	-726	-726
Totaal Structurele onttrekkingen reserves	-726	-764	-764	-764
Totaal Structurele toevoegingen en onttrekkingen	-726	-764	-764	-764

Bijlage 2. Beleidstoevoegingen 2025-2028

bedragen x € 1.000

Beleidstoevoegingen Structureel	Meerjarenraming structureel				
	Jaar	2025	2026	2027	2028
1. Participatie en ondersteuning		280	280	280	280
Inzet extra jongerenwerker	2025	125	125	125	125
Inzet extra ouderenwerker	2025	30	30	30	30
Formatie contractmanager en toezichthouder / aanpak zorgfraude	2025	125	125	125	125
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid		-	146	146	146
Formatie planeconomen grondzaken-gebiedsontwikkeling	2025	-	146	146	146
3. Woon- en leefomgeving		124	147	147	147
Formatieuitbreiding Bibob-coördinator / toetsers	2025	100	100	100	100
Formatie MOR Medewerker Meldingen	2025	24	47	47	47
Formatie Duurzaamheid CDOKE Kadernota 2025	2025	431	431	431	431
<i>Dekking uit CDOKE middelen</i>	2025	-431	-431	-431	-431
Formatie projectleider vastgoed	2025	100	100	100	100
<i>Dekking uit projecten</i>	2025	-100	-100	-100	-100
Formatie projectondersteuner vastgoed	2025	84	84	84	84
<i>Dekking uit projecten</i>	2025	-84	-84	-84	-84
4. Samenwerken, dienstverleners en besturen		592	599	597	602
Informatiebeveiliging Security Operations Center	2025	95	95	95	95
Toekomstbestendige IV Organisatie 0.2	2025	291	298	296	301
Formatie concerncontrol	2025	110	110	110	110
Formatie Communicatie Senior Adviseur	2025	96	96	96	96
Totaal structurele beleidstoevoegingen		996	1.172	1.170	1.175

bedragen x € 1.000

Beleidstoevoegingen Incidenteel	Meerjarenraming incidenteel				
	Jaar	2025	2026	2027	2028
1. Participatie en ondersteuning		279	-	-	-
Versterking Preventieve Veld Jeugd	2025	106	-	-	-
Ambtelijke capaciteit uitvoering lokale coördinatie Integraal Zorgakkoord	2025	60	-	-	-
<i>Dekking SPUK-IZA</i>	2025	-60	-	-	-
Proeftuin Jeugdbescherming 2025	2025	273	-	-	-
<i>Dekking uit verwachte rijksbijdrage</i>	2025	-100	-	-	-
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid		50	-	-	-
Toeristische promotie en informatieverstrekking "Visit Regio Barneveld"	2025	50	-	-	-
Accountmanagement / Netcongestie	2025	50	-	-	-
<i>Dekking uit CDOKE middelen</i>	2025	-50	-	-	-

3. Woon- en leefomgeving		580	650	50	-
Inhaalslag Bomenonderhoud	2025	200	150		
Onderwijshuisvesting	2025	220	500		
Inhuur derden Huur-Marktwaarde + IHP dorpshuizen en cultuur	2025	60			
Veiligheidsdag (iedere vier jaar)	2025			50	
Formatieuitbreiding Accountmanager vastgoed (medewerker Ontwikkeling II / +1 FTE)	2025	100			
Afval uitvoering strategienotitie budgetbijstelling	2025	75			
Dekking uit voorziening afvalstoffenheffing	2025	- 75			
Formatie Duurzaamheid CDOKE Kadernota 2025 (+4 FTE S / + 2 FTE I)	2025	169	169	169	
Dekking uit CDOKE middelen	2025	- 169	- 169	- 169	
4. Samenwerken, dienstverleners en besturen		2.409	295	50	-
Applicatie Archief (E-Depot)	2025	80			
Digitalisering en inventarisatie collecties gemeentearchief	2025	50			
Voortzetting participatiebeleid	2025	150			
Food Valley Trainees	2025	150	150		
Implementatiekosten Nieuw Intranet	2025	30			
Inhuur Projecten Archief	2025	90			
Opzet en ontwikkelen Projectcontrol	2025	100			
Programmatisch werken	2025	125			
Project doorontwikkeling financiële bedrijfsvoering	2025	250			
Strategische Personeels Planning	2025	90			
Team communicatie 2025 huisstijl en beeldbank	2025	30			
Toekomstbestendige IV Organisatie 0.2	2025	85	70	50	
Formatieuitbreiding Belastingen Medewerkers Beleidsuitvoering (+1 FTE)	2025	75	75		
Budget W&S	2025	100			
Formatie HRM Junior Adviseur (+1 fte)	2025	90			
Formatieuitbreiding 2x Contractbeheer en 1x contractmanagement	2025	150			
Formatieuitbreiding Communicatie (voortzetten) Project Newsroom, +1.5 FTE Adviseur	2025	144			
Formatieuitbreiding Communicatie Adviseur Begrijpelijke Taal (+0,25 FTE)	2025	23			
Formatieuitbreiding Communicatie Adviseur Interne Communicatie (+1 FTE)	2025	92			
Vervanging Systemen Project(leiding)	2025	480			
Formatie uitbreiding bedrijfs catering (+0,6 FTE)	2025	25			
Totaal incidentele beleidstoevoegingen		3.318	945	100	-

Bijlage 3. Berekening EMU-saldo

EMU saldo

bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)		Begroting 2024	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
1.	(+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	- 5.176	- 1.753	- 2.171	- 200	236
2.	(-) Mutatie (im)materiële vaste activa	39.864	27.418	42.887	17.250	- 1.863
3.	(+) Mutatie voorzieningen	704	- 4.502	- 420	- 1.279	- 471
4.	(-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	6.846	- 1.857	- 14.930	- 21.854	- 13.235
5.	(-) Boekwinst bij verkoop effecten en (im)materiële vaste activa	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		- 51.183	- 31.816	- 30.548	3.125	14.863

Bijlage 4. Overzicht programma's en taakvelden

Taakvelden per programma

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Begroting 2025		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
1. Participatie en ondersteuning	- 79.173	23.699	- 55.474
1.1 Zelfredzame inwoners	- 17.826	10.431	- 7.396
4.2 Onderwijshuisvesting	- 29	29	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	- 5.902	2.626	- 3.276
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 9.453	7.770	- 1.682
6.3 Inkomensregelingen	- 613		- 613
6.5 Arbeidsparticipatie	- 1.829	5	- 1.824
1.2 Sociale en vitale samenleving	- 9.996	948	- 9.048
5.1 Sportbeleid en activering	- 148		- 148
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 4.865	4	- 4.861
7.1 Volksgezondheid	- 4.983	945	- 4.039
1.3 Gemeentelijk vangnet	- 51.351	12.320	- 39.030
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	- 1.127		- 1.127
6.3 Inkomensregelingen	- 13.849	11.025	- 2.824
6.4 WSW en beschermt werk	- 3.521	425	- 3.096
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	- 1.579	210	- 1.369
6.712 Begeleiding (WMO)	- 20	320	300
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	- 8.004		- 8.004
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	- 15.901		- 15.901
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	- 4.089		- 4.089
6.791 PGB WMO	- 154		- 154
6.792 PGB Jeugd	- 303		- 303
6.811 Beschermd wonen (WMO)	- 300	340	40
6.821 Jeugdbescherming	- 1.066		- 1.066
6.822 Jeugdreclassering	- 75		- 75
6.91 Coördinatie en beleid WMO	- 1.239		- 1.239
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	- 124		- 124

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	- 6.026	935	- 5.092
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	- 1.759		- 1.759
3.1 Economische ontwikkeling	- 158		- 158
3.4 Economische promotie	- 1.602		- 1.602
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	- 126	50	- 76
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 82	46	- 36
3.4 Economische promotie	- 44	4	- 40
2.3 Bereikbaarheid	- 4.141	885	- 3.257
0.63 Parkeerbelasting		871	871
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 78		- 78
2.1 Verkeer en vervoer	- 3.549	8	- 3.541
2.2 Parkeren	- 515	6	- 509
3. Woon- en leefomgeving	- 70.092	27.041	- 43.051
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)	- 2.365		- 2.365
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 10		- 10
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 2.038		- 2.038
8.3 Wonen en bouwen	- 317		- 317
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving	- 43.941	21.276	- 22.666
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 4.409	25	- 4.384
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 2.763	139	- 2.624
2.1 Verkeer en vervoer	- 7.591	36	- 7.555
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 5.480	15	- 5.465
7.2 Riolering	- 4.474	6.347	1.872
7.3 Afval	- 6.047	8.610	2.563
7.4 Milieubeheer	- 2.606	1.039	- 1.567
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 1.847	1.229	- 617
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 3.242	1.347	- 1.896
8.3 Wonen en bouwen	- 5.482	2.489	- 2.993
3.3 Adequate voorzieningen	- 23.786	5.765	- 18.021
0.2 Burgerzaken	- 1.896	1.297	- 599
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		77	77
2.1 Verkeer en vervoer	- 48		- 48
4.1 Openbaar basisonderwijs	- 480		- 480
4.2 Onderwijshuisvesting	- 6.693	318	- 6.375
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	- 43		- 43
5.2 Sportaccommodaties	- 9.454	2.833	- 6.621
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 1.654	107	- 1.547
5.4 Musea	- 1.270	94	- 1.176
5.5 Cultureel erfgoed	- 271	65	- 206
5.6 Media	- 1.268	148	- 1.121
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 749		- 749
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	41	827	868
4. Bestuur en interne dienstverlening	- 35.574	137.437	101.864
4.1 Bestuur	- 3.652	288	- 3.364
0.1 Bestuur	- 3.652	288	- 3.364
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-	-	-
4.2 Interne dienstverlening	- 32.547	1.657	- 30.891
0.1 Bestuur	- 727		- 727
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	- 2.315	864	- 1.451
0.4 Overhead	- 28.327	345	- 27.982
0.8 Overige baten en lasten	- 367		- 367
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 781	448	- 334
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 30		- 30
4.3 Algemene dekkingsmiddelen	626	135.493	136.118
0.4 Overhead	2.194		2.194
0.5 Treasury	15	1.243	1.258
0.61 OZB woningen		9.043	9.043
0.62 OZB niet-woningen		8.370	8.370
0.64 Belastingen overig	- 1.479	583	- 895
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	- 36	113.455	113.419
0.8 Overige baten en lasten	181	19	200
2.1 Verkeer en vervoer	- 245	362	116
3.4 Economische promotie		2.412	2.412
Mutatie reserves			
4. Bestuur en interne dienstverlening	- 945	3.155	2.210
4.4 Resultaatbepaling	- 945	3.155	2.210
0.10 Mutaties reserves	- 945	3.155	2.210
Mutatie reserves	- 945	3.155	2.210
Resultaat	- 191.810	192.266	456

Taakvelden per programma - meerjarig

Taakvelden per programma	Begroting 2026			Begroting 2027			Begroting 2028		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten									
1. Participatie en ondersteuning	- 70.774	15.673	- 55.101	- 70.817	15.673	- 55.144	- 70.779	15.673	- 55.106
1.1 Zelfredzame inwoners	- 12.312	2.671	- 9.642	- 12.493	2.671	- 9.823	- 12.475	2.671	- 9.804
4.2 Onderwijshuisvesting	- 29	29	-	- 29	29	-	- 29	29	-
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	- 6.141	2.626	- 3.515	- 6.346	2.626	- 3.719	- 6.350	2.626	- 3.724
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 3.699	10	- 3.689	- 3.699	10	- 3.689	- 3.699	10	- 3.689
6.3 Inkomensregelingen	- 613		- 613	- 611		- 611	- 611		- 611
6.5 Arbeidsparticipatie	- 1.829	5	- 1.824	- 1.808	5	- 1.803	- 1.785	5	- 1.780

1.2 Sociale en vitale samenleving	-9.694	752	-8.942	-9.694	752	-8.942	-9.694	752	-8.942
5.1 Sportbeleid en activering	-148		-148	-148		-148	-148		-148
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-4.759	4	-4.755	-4.759	4	-4.755	-4.759	4	-4.755
7.1 Volksgezondheid	-4.787	749	-4.039	-4.787	749	-4.039	-4.787	749	-4.039
1.3 Gemeentelijk vanqnet	-48.768	12.250	-36.517	-48.630	12.250	-36.380	-48.610	12.250	-36.360
6.2.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-1.127		-1.127	-1.123		-1.123	-1.123		-1.123
6.3 Inkomensregelingen	-13.849	11.025	-2.824	-13.822	11.025	-2.797	-13.805	11.025	-2.780
6.4 WSW en beschut werk	-3.521	425	-3.096	-3.519	425	-3.094	-3.517	425	-3.092
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.579	210	-1.369	-1.579	210	-1.369	-1.579	210	-1.369
6.712 Begeleiding (WMO)	-20	250	230	-20	250	230	-20	250	230
6.714 Overige maatwerkarrangementen (WMO)	-7.378		-7.378	-7.378		-7.378	-7.378		-7.378
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	-14.444		-14.444	-14.444		-14.444	-14.444		-14.444
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-4.089		-4.089	-4.089		-4.089	-4.089		-4.089
6.791 PGB WMO	-154		-154	-154		-154	-154		-154
6.792 PGB Jeugd	-303		-303	-303		-303	-303		-303
6.811 Beschermd wonen (WMO)	-300	340	40	-300	340	40	-300	340	40
6.821 Jeugdbescherming	-1.066		-1.066	-1.066		-1.066	-1.066		-1.066
6.822 Jeugdreclassering	-75		-75	-75		-75	-75		-75
6.91 Coördinatie en beleid WMO	-1.239		-1.239	-1.234		-1.234	-1.234		-1.234
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	376		376	477		477	477		477
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	-5.688	935	-4.753	-5.593	935	-4.658	-5.753	935	-4.818
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	-1.560		-1.560	-1.497		-1.497	-1.496		-1.496
3.1 Economische ontwikkeling	-158		-158	-130		-130	-130		-130
3.4 Economische promotie	-1.403		-1.403	-1.367		-1.367	-1.366		-1.366
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	-125	50	-75	-125	50	-75	-124	50	-74
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-82	46	-35	-82	46	-35	-80	46	-34
3.4 Economische promotie	-44	4	-40	-44	4	-40	-44	4	-40
2.3 Bereikbaarheid	-4.002	885	-3.117	-3.970	885	-3.086	-4.133	885	-3.249
0.63 Parkeerbelasting		871	871		871	871		871	871
1.2 Openbare orde en veiligheid	-71		-71	-68		-68	-68		-68
2.1 Verkeer en vervoer	-3.428	8	-3.420	-3.404	8	-3.396	-3.567	8	-3.559
2.2 Parkeren	-503	6	-497	-498	6	-492	-498	6	-492
3. Woon- en leefomgeving	-68.788	27.026	-41.762	-68.207	27.589	-40.618	-69.467	27.706	-41.761
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)	-1.605		-1.605	-1.059		-1.059	-1.024		-1.024
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-10		-10	-10		-10	-10		-10
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.314		-1.314	-785		-785	-750		-750
8.3 Wonen en bouwen	-281		-281	-264		-264	-264		-264
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving	-43.813	21.241	-22.572	-43.863	21.804	-22.059	-43.918	21.921	-21.997
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-4.409	25	-4.384	-4.409	25	-4.384	-4.409	25	-4.384
1.2 Openbare orde en veiligheid	-2.610	139	-2.472	-2.631	139	-2.492	-2.576	139	-2.437
2.1 Verkeer en vervoer	-8.579	36	-8.543	-8.946	36	-8.910	-9.112	36	-9.076
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-5.512	15	-5.497	-5.377	15	-5.362	-5.407	15	-5.392
7.2 Riolering	-4.858	6.796	1.938	-5.057	7.002	1.945	-5.066	7.002	1.937
7.3 Afval	-6.393	9.021	2.628	-6.371	9.215	2.844	-6.310	9.149	2.839
7.4 Milieubeheer	-1.303	-	-1.303	-1.153	-	-1.153	-1.153	-	-1.153
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-1.866	1.374	-491	-1.854	1.537	-317	-1.821	1.720	-101
8.1 Ruimte en leefomgeving	-2.977	1.347	-1.630	-2.819	1.347	-1.472	-2.819	1.347	-1.472
8.3 Wonen en bouwen	-5.307	2.489	-2.818	-5.246	2.489	-2.757	-5.246	2.489	-2.757
3.3 Adequate voorzieningen	-23.370	5.785	-17.586	-23.284	5.785	-17.500	-24.525	5.785	-18.740
0.2 Burgerzaken	-1.786	1.297	-489	-1.785	1.297	-488	-1.785	1.297	-488
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		77	77		77	77		77	77
2.1 Verkeer en vervoer	-48		-48	-48		-48	-48		-48
4.1 Openbaar basisonderwijs	-605		-605	-75		-75	-		-
4.2 Onderwijshuisvesting	-6.779	318	-6.461	-7.143	318	-6.825	-8.295	318	-7.978
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-32		-32	-24		-24	-24		-24
5.2 Sportaccommodaties	-9.379	2.852	-6.526	-9.521	2.852	-6.669	-9.696	2.852	-6.843
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurpa	-1.652	107	-1.545	-1.650	107	-1.542	-1.648	107	-1.540
5.4 Musea	-816	94	-723	-816	94	-722	-816	94	-722
5.5 Cultureel erfgoed	-271	65	-206	-271	65	-206	-271	65	-206
5.6 Media	-1.266	148	-1.119	-1.267	148	-1.120	-1.288	148	-1.141
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-779		-779	-747		-747	-719		-719
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	43	827	870	63	827	890	64	827	890
4. Bestuur en interne dienstverlening	-33.888	133.333	99.445	-34.690	134.910	100.220	-35.632	137.553	101.921
4.1 Bestuur	-3.533	244	-3.289	-3.533	244	-3.289	-3.533	244	-3.289
0.1 Bestuur	-3.533	244	-3.289	-3.533	244	-3.289	-3.533	244	-3.289
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-		-	-		-	-		-
4.2 Interne dienstverlening	-30.363	1.657	-28.706	-29.607	1.657	-27.950	-29.273	1.657	-27.617
0.1 Bestuur	-632		-632	-396		-396	-396		-396
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-2.259	864	-1.395	-2.255	864	-1.391	-2.245	864	-1.381
0.4 Overhead	-26.502	345	-26.157	-25.985	345	-25.640	-25.665	345	-25.320
0.8 Overige baten en lasten	-229		-229	-222		-222	-222		-222
1.2 Openbare orde en veiligheid	-740	448	-293	-736	448	-289	-733	448	-285
8.1 Ruimte en leefomgeving	-		-	-12		-12	-12		-12
4.3 Algemene dekkingsmiddelen	8	131.432	131.440	-1.550	133.009	131.459	-2.826	135.653	132.827
0.4 Overhead	2.108		2.108	2.093		2.093	2.093		2.093
0.5 Treasury	-521	1.235	714	-619	1.225	606	-246	1.215	969
0.61 OZB woningen		9.344	9.344		9.653	9.653		9.969	9.969
0.62 OZB niet-woningen		8.629	8.629		8.895	8.895		9.168	9.168
0.64 Belastingen overig	-1.416	583	-832	-1.327	583	-744	-1.327	583	-744
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gen	-32	108.702	108.671	-25	109.679	109.653	-13	111.706	111.693
0.8 Overige baten en lasten	119	19	138	-1.421	19	-1.402	-3.082	19	-3.063
2.1 Verkeer en vervoer	-245	362	116	-245	362	116	-245	362	116
3.4 Economische promotie		2.552	2.552		2.589	2.589		2.626	2.626
Mutatie reserves									
4. Bestuur en interne dienstverlening	-1.491	2.180	689	-1.543	1.249	-294	-2.257	1.086	-1.171

4.4 Resultaatbepaling	- 1.491	2.180	689	- 1.543	1.249	- 294	- 2.257	1.086	- 1.171
0.10 Mutaties reserves	- 1.491	2.180	689	- 1.543	1.249	- 294	- 2.257	1.086	- 1.171
Mutatie reserves	- 1.491	2.180	689	- 1.543	1.249	- 294	- 2.257	1.086	- 1.171
Resultaat	- 180.629	179.147	- 1.482	- 180.850	180.356	- 494	- 183.889	182.953	- 936

Bijlage 5. Kerngegevens & indicatoren

Beleidsindicator	Eenheid	Bron	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
0. Bestuur en ondersteuning									
0.01	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	*	*	*	*	*	
0.02	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens	*	*	*	*	*	
0.03	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting	*	*	*	*	*	
0.04	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting	*	17	19	19	22	26
0.05	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting	12,7	11,7	13,3	13,4	14,2	16,5
1. Veiligheid									
1.01	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt	14	14	10	7	10	12
1.02	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	0,9	0,8	0,7	0,7	0,9	0,9
1.03	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,1	2,3	3	2,4	2,5	2,3
1.04	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	2	2,2	1,3	1,3	0,9	1,1
1.05	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS	3,5	3,2	3,7	5,2	4,2	3
2. Verkeer en vervoer									
3. Economie									
3.01	Funciemenging	%	LISA	60,3	60,9	60,6	61	61,5	61,8
3.02	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar	LISA	168	173	178	183	192	199
4. Onderwijs									
4.01	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	1,9	0,6	0,6	0	1,3	1,5
4.02	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO	20	16	11	24	37	41
4.03	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	Ingrado	1,5	1,6	1,5	1,5	1,8	1,9
5. Sport, cultuur en recreatie									
5.01	Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)	gnb	gnb	53,2	gnb	52,9	gnb
6. Sociaal domein									
6.01	Banen	Aantal per 1.000 inwoners van 15 - 64 jaar	LISA	930	960	957	972	999	1008
6.02	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut (Kinderen in Tel)	1	1	0	1	1	gnb
6.03	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut (Kinderen in Tel)	2	2	2	2	2	gnb
6.04	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS	73,2	73,7	74,1	74,9	77,3	77,9
6.05	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut (Kinderen in Tel)	1	1	1	1	1	gnb
6.06	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS	172	67	239	183	164	164
6.07	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 - 64 jaar	CBS	gnb	180	150	151	145	154
6.08	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	gnb	gnb	gnb	10,9	10,4	9,9
6.09	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS	gnb	gnb	gnb	1,5	1,1	1
6.10	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 - 23 jaar	CBS	gnb	gnb	gnb	0,1	0,1	0,1
6.11	Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD	360	430	450	450	460	460
7. Volksgezondheid en milieu									
7.01	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	RWS	126	118	125	116	gnb	gnb
7.02	Hernieuwbare elektriciteit	%		4,8	8,4	14,4	17,4	27,8	gnb
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing									
8.01	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS	gnb	297	317	339	376	434
8.02	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen	16	24	15	11	11	24
8.03	Demografische druk	%	CBS	82,4	82,4	82,3	82	83	83,4
8.04	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	639	656	671	692	760	784
8.05	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO	752	775	796	823	892	915

Bijlage 6. Incidentele baten en lasten

	Begroting 2025	MJR 2026	MJR 2027	MJR 2028
Incidentele baten en lasten				
Incidentele lasten				

bedragen x € 1.000

div	PB 2023 : Incidentele beleidstoevoegingen	- 1.444	- 385		
div	PB 2023 : Wet open overheid (1e turap 2022)	- 42	- 26		
div	PB 2024: Incidentele beleidstoevoegingen	- 1.086	- 728	- 404	
div	PB 2024: Gemeenschappelijke regelingen	- 59			
div	PB 2024: Vrijval lasten inzake proces ruimte zoeken	501	20	-	
3	KN 2024: BT Programma waardevol landelijk gebied	- 1.305	- 765		
4	Bovenformatieven raming lasten	- 360	- 222	- 222	- 222
1	KN 2025: BT Versterking Preventieve Veld Jeugd	- 106			
1	KN 2025: BT Ambtelijke capaciteit uitvoering lokale coordinatie Integraal Zorgakk.	- 60			
1	KN 2025: BT Dekking SPUK-IZA	60			
1	KN 2025: BT Proeftuin Jeugdbescherming 2025	- 273			
1	KN 2025: BT Dekking uit verwachte rijksbijdrage	100			
2	KN 2025: BT Toeristische promotie en informatieverstr. "Visit Regio Barneveld"	- 50			
2	KN 2025: BT Accountmanagement / Netcongestie	- 50			
2	KN 2025: BT Dekking uit CDOKE middelen	50			
3	KN 2025: BT Inhaalslag Bomenonderhoud	- 200	- 150		
3	KN 2025: BT Onderwijshuisvesting	- 480	- 605	- 75	
3	KN 2025: BT Inhuur derden Huur-Marktwaarde + IHP dorpshuizen en cultuur	- 60			
3	KN 2025: BT Veiligheidsdag (iedere vier jaar)			- 50	
3	KN 2025: BT Formatieuitbr. Accountman. vastgoed 1 fte	- 100			
3	KN 2025: BT Afval uitvoering strategienotitie budgetbijstelling	- 75			
3	KN 2025: BT Dekking uit voorziening afvalstoffenheffing	75			
3	KN 2025: BT Formatie Duurzaamheid CDOKE Kadernota 2025	- 169	- 169	- 169	
3	KN 2025: BT Dekking uit CDOKE middelen	169	169	169	
4	KN 2025: BT Applicatie Archief (E-Depot)	- 80			
4	KN 2025: BT Digitalisering en inventarisatie collecties gemeentearchief	- 50			
4	KN 2025: BT Voortzetting participatiebeleid	- 150			
4	KN 2025: BT Food Valley Trainees	- 150	- 150		
4	KN 2025: BT Implementatiekosten Nieuw Intranet	- 30			
4	KN 2025: BT Inhuur Projecten Archief	- 90			
4	Opzet en ontwikkelen Projectcontrol	- 100			
4	Programmatisch werken	- 125			
4	Project doorontwikkeling financiële bedrijfsvoering	- 250			
4	Strategische Personeels Planning	- 90			
4	Team communicatie 2025 huisstijl en beeldbank	- 30			
4	Toekomstbestendige IV Organisatie 0.2	- 85	- 70	- 50	
4	Formatieuitbreiding Belastingen Medewerkers Beleidsuitvoering (+1 FTE)	- 75	- 75		
4	Budget W&S	- 100			
4	Formatie HRM Junior Adviseur (+1 fte)	- 90			
4	Formatieuitbreiding 2x Contractbeheer en 1x contractmanagement	- 150			
4	Formatieuitbreiding Communicatie (voortzetten) Project Newsroom, +1.5 FTE Advis	- 144			
4	Formatieuitbreiding Communicatie Adviseur Begrijpelijke Taal (+0,25 FTE)	- 23			
4	Formatieuitbreiding Communicatie Adviseur Interne Communicatie (+1 FTE)	- 92			
4	Vervanging Systemen Project(leiding)	- 480			
4	Formatie uitbreiding bedrijfs catering (+0,6 FTE)	- 25			
1	Lasten leerlingenvervoer en locatiebeheerder ten laste van reserve Opvang	- 201	- 201	- 163	
3	Omgevingswet	- 463	- 129		
div.	Invulling basispakket incidenteel	- 5.381	605	475	
Totaal incidentele lasten		- 13.418	- 2.881	- 489	- 222
Incidentele baten					
div.	Invulling basispakket incidenteel	7.660			
4	Onttrekking voorziening wachtgeld	44			
4	Onttrekking egalisatievoorziening riolering GRP	8	8	8	8
4	Onttrekking voorziening afvalstoffenheffing	81	81	81	81
Totaal incidentele baten		7.793	89	89	89
Incidentele toevoegingen reserves					
4	Reserve Bovenformatieven	- 375	- 375	- 375	- 375
4	Reserve Ontwik. Platteland	- 50	- 50	- 50	- 50
4	incidentele storting reserve verantwoord groeien	- 520	- 1.066	- 1.118	- 1.832
Totaal incidentele toevoegingen reserves		- 945	- 1.491	- 1.543	- 2.257
Incidentele onttrekkingen reserves					
4	Algemene reserve - onttrekking progr. waardevol gebied	1.305	765		
4	Reserve Bovenformatieven	360	222	222	222
4	Reserve Verkeersmaatregelen	100	100	100	100
4	Reserve Opvang en ondersteuning nieuwkomers in brede zin	201	201	163	
4	Algemene reserve - omgevingswet	463	129		
Totaal incidentele onttrekkingen reserves		2.429	1.416	485	322
Totaal incidentele baten en lasten		- 4.141	- 2.866	- 1.458	- 2.068

Bijlage 7. Taakstellingen

Basispakket - Realistisch begroten fase 2

Taakstelling

In de Kadernota 2025 is dit Basispakket opgenomen met maatregelen die optellen tot een bandbreedte van € 1,5 - 2,5 miljoen. De te nemen maatregelen scharen we onder de noemer van "realistisch begroten fase 2". Dit als een vervolg op de vorig jaar ingezette eerste fase. Deze tweede fase is mede ingegeven door het grote overschot in de Jaarrekening 2023. Hoewel dit overschot grotendeels incidentele oorzaken heeft, zien we dat hier toch sprake is van een structurele trend. We zien al een aantal jaren de trend van incidentele overschotten, die min of meer een structureel karakter heeft gekregen. Vanuit die constatering zijn wij van mening dat een verdere slag met betrekking tot realistisch begroten kan worden gemaakt. We durven en kunnen wat dat betreft scherper aan de wind te varen. Daarmee behalen wij uiteindelijk € 2,5 miljoen uit de bestaande begroting. Op deze wijze anticiperen wij op het beperken van een toekomstig overschot bij de jaarrekening en wenden we die aan voor de begroting.

Aanpak invulling taakstelling

De afgelopen periode hebben wij uitvoering gegeven aan het 'realistisch begroten fase 2'. De doelstelling was om in 2025 een structureel bedrag op te halen van 1,5 miljoen, en in de jaren daarna 2,5 miljoen. In onderstaande tabel zijn de uitkomsten verzameld. De grootste bijstellingen zijn gedaan door:

- een analyse van de uitgaven en opbrengsten van eerdere jaren;
- kritisch kijken naar onderbesteding;
- bijstellingen o.b.v. actuele prognoses aantallen (bijv. leges burgerzaken).

Tijdens dit proces hebben we gezien dat we al mooie stappen hebben gemaakt in het 'realistisch begroten' en de mogelijke 'ruimte' binnen bestaande budgetten inmiddels wel is uitgeput.

Programma	2025	2026	2027	2028
1. Participatie en ondersteuning	854.360	854.360	854.360	854.360
Gemeentelijk vangnet	100.000	100.000	100.000	100.000
Sociale en vitale samenleving	96.220	96.220	96.220	96.220
Zelfredzame inwoners	658.140	658.140	658.140	658.140
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	10.000	10.000	10.000	10.000
Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	10.000	10.000	10.000	10.000
3. Woon- en leefomgeving	872.262	751.558	752.830	754.102
Aantrekkelijke leefomgeving	828.162	767.346	767.346	767.346
Adequate voorzieningen	44.100	-15.788	-14.516	-13.244
4. Bestuur en interne dienstverlening	693.991	692.748	591.505	591.505
Algemene dekkingsmiddelen	393.991	392.748	291.505	291.505
Interne dienstverlening	300.000	300.000	300.000	300.000
Eindtotaal	2.430.613	2.308.666	2.208.695	2.209.967
Taakstelling	1.500.000	2.500.000	2.500.000	2.500.000
Nog te realiseren	930.613	-191.334	-291.305	-290.033

Voor het eerste jaar is de doelstelling behaald en is er structurele ruimte gevonden van € 2,4 miljoen voor het jaar 2025. Dat is al meer dan de voor het eerste jaar bepaalde structurele taakstelling van 1,5 miljoen, die met ingroei vanaf het 2^e jaar stijgt naar 2,5 miljoen. Voor het jaar 2026 en verder hebben we nog een opgave voor het zoeken van een structureel bedrag van rond de € 2-3 ton. We komen op de voortgang van de taakstellingen terug in de Tussenrapportages.

Basispakket plus - Laaghangend fruit

1. Grip op arbeidskosten

Taakstelling

Voor 2025 stellen we voor de gehele gemeentelijke organisatie een taakstelling van € 500.000, die oploopt naar structureel € 1.000.000 vanaf 2027.

Aanpak invulling taakstelling

Deze taakstelling wordt niet alleen financieel maar ook kwalitatief benaderd. We willen waar mogelijk (langlopende) inhuur op formatie vervangen voor vaste medewerkers. Dit zal tot extra werving en selectie leiden en is deels afhankelijk van de huidige arbeidsmarkt. Daarnaast wordt bekeken of (langlopende) inhuur, niet op formatie, kan worden beëindigd of beperkt.

2. Verlengen afschrijvingstermijnen

Inleiding

De structurele kapitaallasten van een investering zijn afhankelijk van de afschrijvingstermijn (hoe langer een investering mee gaat, hoe lager de afschrijvingslast per jaar) en de rente. Door de afschrijvingstermijnen (daar waar verantwoord) te verlengen, verlaag je de lasten per jaar. Dit resulteert in structurele financiële ruimte.

Taakstelling

De taakstelling uit de Kadernota bedraagt minimaal € 50.000. Het maximale bedrag kan nog niet

bepaald worden omdat eerst een realistisch beeld gevormd moet worden (zie hieronder bij aanpak).

Aanpak invulling taakstelling

Om de afschrijvingstermijnen aan te kunnen passen wordt er eerst een realistisch beeld gevormd. Hierin worden de huidige, in de financiële verordening opgenomen, afschrijvingstermijnen afgewogen tegen de daadwerkelijk (uit de praktijk blijkende) afschrijvingstermijn. De discrepantie tussen de huidige vastgestelde termijnen en dat wat uit de praktijk blijkt, zal leiden tot een aanpassing/uitbreiding van de huidige vastgestelde termijnen. Hier zal de financiële verordening op moeten worden aangepast. In de Kadernota 2026 is genoemd beeld gevormd en volgt een voorstel. De in de bijlage 3 van de Kadernota 2025 genoemde PM post aangaande *Afschrijvingstermijnen* wordt in dit voorstel gedefinieerd.

3. Kostendekkendheid leges

Inleiding

De kostendekkendheid van de leges varieert tussen de 50% en de 100%. Daarnaast wordt gerekend met een overheadpercentage van 50%. Het werkelijke overheadpercentage ligt rond de 80%. Door te streven naar een hogere kostendekkendheid en door het toepassen van een hoger overheadpercentage ontstaat er structurele financiële dekking voor concernlasten. Deze taakstelling is een voortvloeisel van het Rekenkameronderzoek naar heffingen en leges uit november 2023.

Taakstelling

In de Kadernota is een bandbreedte opgenomen van minimaal € 850.000 en maximaal € 1.500.000.

Aanpak invulling taakstelling

Met de raad wordt een debat gevoerd over de gemeentelijke heffingen. Hier maakt ook de kostendekkendheid van de leges onderdeel uit. Bij de Kadernota 2026 willen we een besluit nemen over hoe we structureel om willen gaan met de kostendekkendheid van leges en specifiek de toe te rekenen overhead. Om invulling te geven aan het in de Kadernota 2025 opgenomen Basispakket Plus doen we in deze Programmabegroting het voorstel in het jaar 2025 een overheadpercentage van 60% toe te passen, ten opzichte van 50% in 2024. De verhoging naar 60% levert een bedrag op van ca. € 450.000 in 2025. De effecten van het debat met de raad kunnen eventueel nog ingebracht worden bij de bespreking van de Programmabegroting 2025, maar zullen naar verwachting vooral leiden tot structurele afweging (of heroverweging) bij de Kadernota 2026. De ingroei naar de taakstelling van minimaal € 850.000 en maximaal € 1.500.000 laten we vooralsnog kaderstellend in de begroting staan voor de jaren 2026 en verder.

4. Contractmanagement

Taakstelling

Ten aanzien van de taakstelling (p.m.) met betrekking tot contractbeheer zetten we het al lopende traject om contactbeheer- en management te verbeteren door. Dit project levert al aanzienlijke kwalitatieve en financiële voordelen op.

Aanvullend pakket

In de Kadernota 2025 hebben we bovenop de Basispakketten nog een Aanvullend pakket voorgesteld met maatregelen die € 5 miljoen structureel moeten opleveren. Het Aanvullend pakket dient ter dekking van nieuwe beleidsimpulsen en majeure investeringen onder het motto van 'Verantwoord groeien'. Het Aanvullend pakket is gericht op het ombuigen van de gemeentelijke uitgaven en het verhogen van gemeentelijke inkomsten.

Ombuigen gemeentelijke uitgaven

Voor het ombuigen van gemeentelijke uitgaven zijn in de Kadernota scenario's met bijbehorende maatregelen gepresenteerd. Op dit moment zijn wij de nadere uitwerking van de maatregelen (incl. participatietraject) aan het voorbereiden. De vaststelling van de definitieve keuzes vindt plaats via de Kadernota 2026.

Verhogen gemeentelijke inkomsten

Wel hebben we in de afgelopen Kadernota 2025 al een concrete maatregel opgenomen wat betreft de gemeentelijke inkomsten, namelijk het extra verhogen van de OZB met 10% (verdeeld over vier jaar). Bij het behandelen van de Kadernota 2025 is motie M24-66 aangenomen met het verzoek van de gemeenteraad aan het college in de Programmabegroting 2025 ook al te kijken naar het verhogen van de toeristen- en forenzenbelasting naar marktconforme tarieven. In deze Programmabegroting hebben we hier invulling aan gegeven, zie paragraaf 1 Lokale heffingen. Dit leidt tot de volgende concrete invulling van de maatregelen verhogen OZB en verhoging toeristen- en forenzenbelasting.

Maatregel	2025	2026	2027	2028
Opbrengsten verhogen - OZB	406.000	841.000	1.291.000	1.754.000
Opbrengsten verhogen - Toeristenbelasting	81.000	185.000	185.000	185.000
Opbrengsten verhogen - Forenzenbelasting	33.000	69.000	105.000	142.000

Hervormingsagenda Jeugd

Inleiding

De gemeente Barneveld staat voor grote uitdagingen wat betreft de beheersing van de stijgende kosten voor jeugdhulp. In de afgelopen jaren zijn de uitgaven aan jeugdhulp aanzienlijk gestegen, van 17,3 miljoen euro in 2023 naar ruim 20 miljoen euro in 2024. Deze stijging is deels het gevolg van inflatie en hogere tarieven van de aanbieders, maar ook van de intensievere hulp die nodig is voor een groeiende groep jeugdigen. Ondanks het feit dat het aantal kinderen in zorg in Barneveld ten opzichte van vorig jaar nauwelijks is gestegen, zijn de kosten per kind aanzienlijk gestegen.

Hervormingsagenda

Om de jeugdkosten betaalbaar en houdbaar te houden is op landelijk niveau de hervormingsagenda Jeugd vastgesteld. Deze richt zich op het verbeteren van de kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de jeugdzorg in Nederland. Hiertoe zijn er afspraken tussen rijk, partners en gemeenten gemaakt. Deze agenda bestaat uit landelijke, regionale en lokale maatregelen. Het uitwerken van deze maatregelen vindt plaats op al deze niveaus.

Taakstelling

Aan deze hervormingsagenda Jeugd hangt ook een financiële taakstelling, waarbij een structurele besparing van landelijk 1 miljard euro vanaf 2027 is vastgesteld. Dit bedrag zal geleidelijk moeten worden gerealiseerd. Van de voorgestelde hervormingen is ruim 650 miljoen euro al kwantitatief gevalideerd, terwijl de resterende 380 miljoen euro nog onzekerheden kent met betrekking tot de opbrengst. Een voorbeeld van zo'n onzekerheid is de afbakening van de reikwijdte van de jeugdhulpplicht, waar nog nadere duidelijkheid door het Rijk voor moet worden verschaft. Voor Barneveld betekent de hervormingsagenda een jaarlijkse besparing van 2,7 mln. Van dit bedrag is 40% als bezuiniging opgenomen in de programmabegroting 2025 en de overige 60% als beleidsafname. Deze bezuiniging betekent een taakstelling van 1 mln.

Proces

De gemeente ontwikkelt op dit moment een lokaal plan van aanpak om de kostenstijging verder te beteugelen. Voor dit plan gaan we ambtelijk in gesprek met lokale partners voor zowel input als draagvlak. Daarnaast wordt er gekeken wat er mogelijk is op regionaal gebied. De oplossingsrichting voor de besparingsmaatregelen wordt breed gezocht, van de wijze van toekenning van jeugdhulp en versterking van het lokale en preventieve veld tot een meer maatschappelijke verandering van de kijk op jeugdhulp, waar normaliseren een belangrijk speerpunt in is. In Q4 van 2024 zijn we gestart met het plan van aanpak die de maatregelen vanaf 2025 en verder omschrijven, gecombineerd met de eerste stappen voor de implementatie. Ook lopen er al projecten die bijdragen aan de doelstellingen van de hervormingsagenda, zoals het invoeren van de verklarende analyse en de pauzewoning.

Bijlage 8. Begrotingssubsidies

Overzicht begrotingssubsidies

Deze bijlage bevat een overzicht van subsidies die worden verstrekt op basis van de gemeentelijke begroting. Dit is een van de grondslagen voor het verstrekken van subsidie op basis van de Algemene wet bestuursrecht. De onderstaande tabel geeft een overzicht van de instellingen en het (maximale) subsidiebedrag.

Organisatie	Subsidie 2025
Welzijn Barneveld	2.195.585
Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG)	2.164.534
Bibliotheek Barneveld	1.298.122
Stichting Connect	1.115.770
Muziekschool Barneveld	885.939
Muziek Theater Barneveld B.V.	511.790
Museum Nairac	400.386
MEE Veluwe	317.185
Stichting Ons Bedrijf	100.510
Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen B.V.	76.578
Stichting Stadsring (SJS)	64.327
Zwembad De Glind	44.247
Stichting Streekomroep voor de Noordwest Veluwe	38.200
Iriszorg	35.284
Stichting Dierentehuis Levenslust	27.557
Slachtofferhulp Nederland	23.610
Stichting Buurtkamer Zuid III	12.436
Stichting Vogelopvangcentrum Midden Nederland	10.448
Stichting De Klup	4.987
Stichting ASRO	2.000